

Primus de Anima

Folio primo

etib[us] q[uo]d in entib[us] rōnis que nō possunt realiter distingui a suo subiecto. In realib[us] p[ro]p[ri]etatis q[uo]d deus h[ab]et passiones q[uo]d de ipso nō distinguuntur. et etiā suba est res realis. et m[od]i eius v[er]ita[ti]ma p[ro]pteritas s[e]c[u]ndu[m] esse susceptibile p[re]trarioz nō distinguunt ab ipsa realiter. nā si esse susceptibile p[re]trarioz esset accensus substantie t[em]p[or]e nō esset ipsa suba. tūc esset processus in infinitum in accidentibus. q[uo]d illa susceptibilitate p[ro]supponeret aliam susceptibilitatem. t[em]p[or]e illa iterum aliam. t[em]p[or]e sic in infinitum.

In entib[us] rōnis patet de v[er]itati et p[re]dicabilite

Arguit. videt q̄ poteritiae aie non possunt dici passio-
nes aie. Probaat q̄ ois passio fluit ab illo q̄ est p̄spectum
subiectū eius. sed sunt multe poteritiae q̄ nō sunt in aia tñ
sed in corpe t aia. sicut sunt poteritiae vegetatiue t sensitivae.
q̄ tales poteritiae nō p̄n̄ dici passiones aie. Dōm q̄
duplices sunt poteritiae ipsius aie. qdām sunt intellective
que sunt in aia rōnali tñ. ve intellectus agens possibilis
et voluntas. et de illis poteritiae nō est dubium q̄n sunt com-
plete t pfecte. priuertates aie. q̄ fluit ab aia tanq̄ a com-
plete subiecto. Alii sunt poteritiae que fluit ab aia t corpe
simul. sicut sunt poteritiae vegetatiue t sensitivae. Et dillus
est dōm q̄ quis tales poteritiae nō fluit ab aia sicut a com-
plete subiecto. fluit tñ ab aia sicut ex pfecto pncipio t si-
cūr ex subiecto pncipali. q̄ quis ille poteritiae sunt in aia
et corpore subiective. sunt tamen pncipalius in aia q̄n in
corpore. et ideo demonstrant de aia sicut de subiecto p̄n-
cipali q̄uis nō totalis. Et per hoc solus illud argumentum
quo arguit soler. quicq̄d nō habet esse q̄ se nō habet passio-
nes p̄ se. sed aia est h̄mōi. q̄ Maioz t baf. q̄ actus secun-
dus p̄supponit actū primū. Dōm q̄ loquendus de aia rō-
nali. tñ aia habet esse q̄ se fini aptitudine. t sic in ipsa pos-
sunt esse pfecte passiones t pfecte. Loquendo autem de aia
in cō dōm est. q̄ illud (q̄ habet passiones sicut comple-
tum subiectum passionis) hoc debet esse per se. sed aia sen-
sitiua t vegetatiua nō sunt pfectum subiectum passionis
sed sunt pfectum ēi corpore. t sic nō ept̄ q̄ ille aie habeat
esse p̄ se. sic h̄o (qui est subiectū risibilis) q̄ se subsistit. q̄
h̄o est pfectum subiectū risibilis. Et p̄ dñ simile de pas-
sionib. q̄ pncipaliter fluit ab corpore. q̄uis sunt p̄ se roti in-
existentes. sicut esse corruptibile. q̄ corruptibilitas (q̄uis
sit passio totius corporis mixti) tñ pncipalius fluit ex ma-
teria que est origo corruptibilitatis sub puatione existens.
Sic etiam est dicendum de ipsis potentias. quia q̄uis po-
tentia sunt in toto composite. tamen pncipalius fluiunt
ab anima q̄ corpore.

Arguitur omnis scia est habitus intellectualis. tunc sic de illo nō est scia qd nō p̄t p̄ intellectu apprehendi. sed aia nō p̄t p̄ intellectu apprehendi. qz. **D**aior p̄. qz. lus nō p̄t apprehendi p̄ intellectum qd nō p̄t cadere sub sensu. sed aia nō p̄t cadere sub sensu. qz. **D**inor probatur. qz. nihil est in intellectu qn̄p̄s fuerit in sensu. **D**icendū qd duplī aliqd cadit sub sensu. **E**nō mō fīm se t p̄. et sic nō solū aia sed nulla suba cadit sub sensu extero. qz. ois suba est sensibile p̄ accēs. Alio mō aliqd cadit sub sensu fīm aliqd accēs eius. et sic sube sensibiles cadit sub sensu. sicut patz de hoie cui? suba nō videt sed color. Sic etiā dōm est de aia. qz. aia cadit sub sensu fīm effēctus eius. vt est viuere. qz. ex sensu cognoscimus aliquis viuere. et sic infra dicetur qz aia est quodammodo difficultis cognitionis. qz. ad quid est. t facilius cognominis quo ad qz. est sufficit qz ad cognitionem intellectivā qz aliqd intelligibile aliquo mō cadat sub sensu.

Arguit de infinitis nō est sciētia. sed aīe sunt infinite

*mo liberto. mo sunt multe passiones tam in realibz en
datis flent ex spaciozibz p[er] spacio
tissimis et spaciozibz p[er] spacio
alio p[er] spaciozibz et illa et spacio
tis flent p[er] spaciozibz et spaciozibz*

Vniuersi fīm q̄ habeat ordinē et situm in vniuerso. talis autē situs et ordo acq̄ritur p̄ mortū localē. Uel p̄ trahit ad formā simplicis elemēti. et sic est liber de generatiōne. in quo determinat de mortib; ad formā in p̄mū. et hoc in p̄mo de generatione ipsoz elementoz. et in secōdo. Uel fit con tractio ad formaz mixtū. et hoc e dupl. q̄ vel p̄ trahit ens mobile ad formaz mixtū ipseſi. et sic est liber metheoroz in quo determinat de imp̄ressionib; que nō habent mixtū. et in quatuor elementoz. sed mixtōnem qualitatū q̄s tuor elementoz. Uel p̄ trahit ens mobile ad formā mixti pfecti. et hoc est dupliciter. vel in aia. et sic est liber de mineralib; in quo determinat de mineralib;. sicut sunt aurū argenti plumbū rē. Uel aia. et hoc est dupl. q̄ vel deter minat de principio aiatō. et sic est liber de aia. Uel de iōis aiatō. hoc est dupl. q̄ vel in generali. et sic est liber par uorū naturaliū. vel in speciā. et sic est liber de animalib; vegetabilib; et plātis. Sic ergo est ordo libroz phie nat uralis. uā phisicor. et p̄mū. de celo et mundo secūdū de generatiōe et corrūptiōe tercius. metheoroz. quatzū. de mineralib; q̄ntus. de aia sextus. par uorū naturaliū se p̄mū. de aia vegetabilib; et plantis octauus.

Arguit. liber de mineralib; non est translatus. ergo liber de aia erit q̄ntus. et etiā non dī p̄putari inter libros naturales arestotelis. Dīm q̄ quis nō sit translatus tū alij inueniunt sciam de mineralib;. sicut venerabilis dñs Albertus colligit ex diuersis libris vnu tractatū de mineralib;. Scđo est dīm q̄ isti libri possunt dupliciter ordinari. Uno modo fīm q̄ sunt trāslati. et sic iste liber de aia est q̄ntus. q̄ non habemus libru de mineralib; trāslatum de greco in latinum. Alio mō ordinatur libri na turales fīm modum p̄tractiōis subiecti. et sic liber de aia est sextus. et hoc est essentiale in ordine libroz phie nat uralis. Primi aut̄ est accidentale. et ideo absolute dīm est q̄ liber de aia est sextus.

Querit. quid sit subiectū libroz de aia. Dīm q̄ est aia p̄derata fīm sua subam et fīm suas p̄tes. Et rō est. q̄ in p̄mo libro et in vna p̄re secūdū determinat de subiectū aie. et in alia parte secūdū de partib; subiectiū et pos testatiū. Unde quis aia nō habeat partes integrales p̄testatiū. h̄z in p̄tes subiectiū et p̄testatiū. p̄tes subiectiū sunt aia sensitua. aia vegetativa. et aia intelle ctua. sed p̄tes p̄testatiue sunt potētiae aie. scilicet intellectus. voluntas. visus. auditus. et sic de alijs.

Arguit. aia est subiectū cuiuslibet scie. q̄ nō est tm subiectū istius scie. Dīm q̄ duplex est subiectū scie in hereditate cui inheret alij scia. sicut dicim⁹ q̄ paries est subiectū inheritance albedinis. q̄ albedo inheret parieti. et sic est verū q̄ aia est subiectū cuiuslibet scie. q̄ fīm p̄bū in anteplicamenta scia est in aia sicut color in corpore. Alio mō accipit subiectū p̄ subiecto attributōis. et sic illud dī subiectū cui attribuiuntur passiōes in alij scia. et sic aia est subiectū huius scie. sicut dicitur est supra.

Arguit. simplex forma subiectū esse nō p̄t. sed aia est forma simplex. q̄ subiectū esse nō p̄t. Dīm ad maiore q̄ forma dī qd rupl̄ simplex. Uno mō simplr. quia sc̄ nullā h̄z in se p̄ponet. et sic solus deus est forma simplex et nū verū est q̄ talis forma simplex nō p̄t esse subiectū accidentis. cū in deo nullū sit accēns. p̄tm adhuc esse subiectū p̄pōnis. vt deus est bonus. vnde cū deo est scia optet q̄ sibi alij attribuiatur p̄ modū passionū. Alio mō forma simplex dī. q̄ nō est p̄posita ex materia et forma. et sic subiectū separate sunt forme simplices. et talis forma

simplex p̄t esse subiectū accēns sed imaterialis. sicut sī in angelo intellectus et voluntas. que sunt forme de secūda specie qualitatū. Tercio dī aliqd simplex. q̄ nō est multiplū ex quo elemēti. et sic celū dī simplex. et q̄d sic ē simplex p̄t esse subiectū accēns materialis. sicut p̄ de elemētis. Quarto dī aliqd simplex. q̄ nō includit in se multis tudinem suppositorū fīm q̄ h̄mō. et sic sp̄s sp̄cissima dī esse simplex. et tale simplex est subiectū formarū que cō sequitur corpus mixtū. Per hoc ergo dīm est q̄ aia nō est pure simplex. q̄ mō sed secūndo mō. q̄ nō est composita ex materia et forma. et sic potest esse subiectū accēns et passionum.

Arguit. corpus aiatū est subiectū huius libri. q̄ nō aia. p̄bat. q̄ iste potentie de q̄b; hic loquit p̄bū sī potētie aie vegetatiue et sensitivae et fluunt a corporib; aiatū. q̄ corpus aiatū est subiectū. Dīm q̄ corporū aiatū nō p̄t esse subiectū p̄ter duas causas. Prima est. q̄ non est satis p̄mū. quis em in ista scia cōsideret de potētiis p̄uenientib; toti aiatō. tū etiā in eodē libro fit mentio de aliquib; passionib; q̄ tm aie p̄uenit et nō corpori aiatō. sicut sunt intellectus agens. intellectus possibilis. et volūtias. sed aia est subiectū sans p̄mū. q̄ etiam potētie sen sitivae et vegetatiue fluunt ab anima tanq̄ a principio et p̄ncipali subiecto. sicut in p̄ma q̄stione dīm est. Secūdū est. q̄ hic cōsideratur de istis potētiis fīm q̄ p̄ncipaliter fluunt ab aia. et hoc fit ad differentiaz libri de sensu et sensato. in quo libro tractat̄ de potētiis sensitivis fīm q̄ fluunt ab anima et corpore. et ideo anima est hic subiectū ibi aut̄ corpus aiatū.

Arguit. de subiecto debet p̄supponi qd est t̄ q̄ est. sed hic inuestigat qd est aie. vt p̄ scđo h̄u. q̄ nō erit subiectū. Dīm q̄ subiectū aliquid scie p̄t capi dupl. uno mō fīm q̄ ponit in demonstratiōe actuali. et eo mo os p̄ncipia p̄supponi. q̄ sunt diffiniunt subiecti. q̄ ex p̄supponē ne cellari p̄ncipior. accipit nēcitas et cōlonis. Alio mō accipit subiectū absolute ante vel post aēratē demonstratiōnē. et sic p̄t etiā qd est inuestigari in signi cui⁹ p̄mo poste riō. qd est ponit p̄ cognitiō. et in scđo posterior p̄ponit q̄s sīto vere scibilis. Scđo p̄ dici q̄ in scia nō dī inquisitiōne subiecti ex p̄ncipiis illi⁹ scie. h̄z p̄bū h̄mōt diffiniunt om̄nem animam ex actu et potentia. que sunt principia meta phisicalia.

Arguit. anima est forma. q̄ nō p̄t esse subiectū. q̄ subiectū est materia. Dīm q̄ forma nō p̄t esse materia ex qua. sed bene p̄t esse materia in qua. vel circa quā. Est ergo anima materia in qua. quia in se habet passiones et potentias. et est materia circa quam. quia circa animam versat̄ intentio autoris.

Arguit. de nullo corruptibili est sciētia. sed aia est cor ruptibili. ergo de aia nō est scia. Probab. q̄ aia vegetativa et sensitiva corruptū ad corruptōem subiecti. Dīm cōdēndū q̄ corruptibile accipit dupl. Uno mō p̄pōne p̄t si gnificat aptitudinē ad corruptionē. actualē. et sic de corruptibili p̄t esse scientia sicut de subiecto. q̄ de corruptibili p̄t cognosci q̄ ipsum est corruptibile. Alio mō accipit corruptibile improprie. p̄t facit actuale corruptiōē. et sic de corruptibili non est scientia vt de subiecto. Lūus rō est q̄ hoc q̄ fīm se est corruptibile nō p̄t habere passionē q̄ dīcatur incorruptibiliter de subiecto. Sufficit q̄ de ambi entia possint dici aliquae passiones incorruptibles. q̄ p̄t dīm p̄pōne p̄t p̄cipia de ipsa. vt latius circa inicū libri phisicorum dictū est.

Cōp̄ aiatū h̄i
Subtin nō p̄p̄

Et dī dīcatur ap̄phī
dīcatur

Et dī dīcatur ap̄phī
dīcatur

Ois ita speculativa est bona. et honorabilis

Questiones

primi de Anima

Terminus si corp^o aitū nō est subiectū isti? libri tūc ista
etia nō est subiectū p̄fie naturali qz sic aīa nō trahit
ens mobile sicut facit corp^o aitū. D̄m qz duplex est cō
tractio gn̄alis subiecti. vna est ad p̄fē subiectū: et sic cor/
pus aitū trahit ens mobile et nō aīa. Alia est tractio
ad p̄fē integralē: et sic etiā aīa trahit ens mobile. qz aīa est
p̄fē integralis eiusdē entis mobilis. s. corporis animati.

D̄norum honorabilitū no ticiam opinantes

Querit q̄o d̄m̄d̄ iste liber p̄f^o
ma sui divisione. D̄m qz d̄m̄d̄ in p̄fēmū et tractat. Et ro
llius divisionis ē. qz scia opponi
tur ignoratia. fm qz duplē spēz

ignoratia qz ponere duplē p̄fē in scia. Quedam est igno
ratia negatois: et est q̄i q̄s nihil qz ḡscit de subiecto. et tal
ignoratia remouet p̄fēmū. qz in p̄fēmū fit qdā gn̄al
lis determinatio de his qz in libro tractant. et o ex p̄fēmū
habet gn̄alis cognitio ipsius subiecti. et fm h̄ p̄fēmū sic
describit Prohemū est simo pambulus elucidās aim. re
moues ignoratia negatois. sed tractatus suis scia remo
uet ignoratia p̄trarie duplois qz sī aliq̄s sit prae dispositus
circā subiectū. aliecius scie h̄is errore de subiecto qz ad
ei. p̄n^a seu passiois. tūc tal p̄fāa dispō remouet p̄ tracta
tū. Et istud p̄ intelligi de ignoratia prae dispositus qz unq̄s
mō accepta. Quidam in scia aliq̄s prae dispositus du
plē. vno p̄trarie. qz h̄is habitū p̄trariū scie. Exempli grā. si
aliq̄s credere qz aīa nō habet ponas ille haberet habitū
triū h̄ic scie de aīa. Dicit etiā aliq̄s prae dispositus p̄ua
tū. qz sc̄s adhuc nō dū acq̄sunt habitū scie de subiecto. et
tal ignoratia etiā remouet p̄ tractatū. De ista ignoratia lo
quuntur p̄mo posterioz. vbi de qz ignoratia prae dispositus du
plē. vno p̄trarie. qz h̄is habitū p̄trariū scie. Exempli grā. si
aliq̄s attendit ex p̄te sc̄tis dū sc̄s h̄is voluntate cons
trānā p̄ accipitā illa scie. qz q̄s ex p̄te rei scie. et h̄ duplē.
Uno mō. qz res cognita p̄monit sine aliq̄z ordine. et illa re
mouet p̄ se dām p̄te p̄fēmū. Alio mō qz res scia non h̄
difficultatē. et sic discipulus nō disponit ad attem̄dēm. et
illa remouet p̄ terciā p̄te p̄fēmū. Sed p̄ma indispō. s. ex
p̄fēmū remouet p̄ p̄mū p̄tem vñ in prima p̄te reddit
auditores benniulos. s. bone voluntatis ad audiendū lib̄p̄.
In sedā reddit eos dociles. s. bene dispositos ad recipien
dū doctrinā. In tercia reddit eos attentes. s. intentos ad
audiendū. Primum facit ostendendo utilitatē et dignitatē
istius scie. Scđm facit ostendendo ordinē procedendi. qz faci
liter aliq̄s p̄ hoc scientificē cape qz p̄ponit sibi p̄ ordi
nem. Tercium ostendendo difficultatē scie. qz in difficultibz op̄z
facere aduentiatā et attentōdēm. Incipit ergo sic liber de
aīa (Bonū honorabilitū noticia opinates). Et intendit
in illa p̄te ostendere dignitatē illius scie. et hoc facit duplē. p̄z
mo in generali. scđo in speciali. In gn̄ali. qz ostendit ista scie
etiam esse de numero bonū honorabilitū. et hoc nō ē spe
ciale isti scientie. s. cōe oībus scientiis speculatiuīs. Et
intendit illa rōmē p̄p̄one. bonū honorabile inter omia
bona est dignissimum sed scia libri de aīa est bonū honorab
ile. ergo fm se est dignissima. Minore probat p̄positō
nem textus. qz oīs noticia. s. scientia speculativa est de nu
mero bonū honorabilitū. Et debet textus sic ostendās

Et nos sc̄s p̄bi sumus opinantes noticiā. sc̄iam speculati
uā ē bonoz honorabilitū. de numero bonoz honorabilitū.

Querit. vitū oīs scia i speculativa sit bona et honorabi
lis. D̄m qz sic. qz aut̄ est bona. p̄ba p̄duplē p̄mo si oīs
pfectio est aliq̄d bonū sū pfectibilis. s. scia ē pfectio ipsi
us intellectus. qz est bona. Major p̄z. qz bonū et ens con
ueretur sed q̄ber pfectio ad ducit aliquā entitatē. qz ad
ducit aliquā bonitatē. Minor p̄ba ex p̄ma p̄p̄one met
aphysice. oīs hoīes natura scire desiderāt. sc̄iā tenden
tes ad intellectus pfectōem. Naturalis aut̄ appetitus ē
ad bonū. etiā intellectus noster est in potētia fm se et p̄f
icit et fit in actu p̄ scias. Secunda rō est. qz hoc est bonū cuius
cūq̄ rei quo vñs suo p̄ neipio. qz in hoc p̄slit pfectio rei.
sed per sciam speculativa aliq̄s vñ p̄mo p̄ncipio. s. deo
ḡ scia speculativa est bonū ipsius intellectus. Minor pat̄
qz nō est accessus ad deū nisi p̄ cognitōem et amoī. Q
uod honorabilis p̄z. qz hoc est bonū honorabile qz appet
it se appetit. sed oīs scia speculativa p̄ter se appetit. ergo ē
honorabilis. Major p̄z ex rōne honesti. Minor p̄z. quia
scientia speculativa nō ordinatur ad alterum sicut sci
entia practica ordinatur ad opus.

Est Bonū.
Querit. quotuplex est bonū. D̄m qz triple. s. bonū
honestum. bonū delectabile. et bonū vtile. Et differet se
qz bonū honestū est qz p̄ter se appetit. sicut est beatitudo
scientia et p̄tus. h̄is em tale bonū in se vnde quietet app
etitū. sed bonū delectabile est fm sensum. sicut dulcis pos
tus vel pulcer color. et d̄r. qz delectat sensum. Sed
bonū vtile est qz appetit p̄ter alterum. sicut pecunia. qz
appetitur p̄ter necessitate virtualiū. Et p̄ sic dari suffici
entia. qz bonū fm qz hic capi terminat appetitum fm qz
de brevitate in p̄mo etiā. bonū est qz oīa appetit
vel ergo hoc bonū terminat appetitum fm quid. et sic ē bo
num honestū et delectabile. qz sunt multa bona que dele
ctant intellectū. et sunt hono: abilita. Alio mō capi delec
tabile fm qz aliq̄d delectat sensum. et sic delectabile dis
tinguit p̄tra honestū. qz nunq̄ p̄t hoc esse honestū qz de
lectat sensum. Per hoc qz d̄m est qz delectatio que est fm
sensu p̄bi p̄bi et delectatio fm intellectu.

Arguit bonū delectabile et bonū delectabile idem
sum. Probat p̄ brevitate. decimo ethicoz. qz d̄r. qz p̄fia
habet mirabiles delectatores ameras. D̄m qz delecta
bile capi duplē. uno mō generat fm qz hoc est delecta
bile qz sensum delectat vel intellectū. et sic coincidit bo
num honestū et delectabile. qz sunt multa bona que dele
ctant intellectū. et sunt hono: abilita. Alio mō capi delec
tabile fm qz aliq̄d delectat sensum. et sic delectabile dis
tinguit p̄tra honestū. qz nunq̄ p̄t hoc esse honestū qz de
lectat sensum. Per hoc qz d̄m est qz delectatio que est fm
sensu p̄bi p̄bi et delectatio fm intellectu.

Arguit bonū delectabile et vtile coincidit. p̄ba. qz po
tio medicinalis dulcis est. vtilis. et delectabilis etiā fm
sensum. D̄m qz ista tria bona possunt capi duplē.
Uno mō cu p̄fīs scie sc̄s. qz p̄fīs in aliquo inue
nitur delectabile. et sic realiter distinguuntur ab inuicem.
quia aliq̄d reperitur quod est solum honestū. sicut be
atitudo et scientia speculativa. Et est reperire aliquod
quod p̄fīs est vtile. quod tamen nō ē delectabile neq̄
honestū. sicut potio medicinalis amara. que est vtilis
et non delectabilis fm sensum. Et aliq̄d est delectabi
le quod nec est vtile nec honestū. sicut habūdās potio
vini. Alio mō accipitūr ista tria bona sine p̄fīs. et
tunc distinguuntur formaliter. qz in eodem cōcurrunt

Prohemū est

Amisio p̄fēmū

**Qūt dignitates
h̄is dūz**

P̄tē in gn̄ali

materiali. qz est alia rō vtilis et delectabilis. sicut dictum est de dulci portione que absolute accepta est delectabilis sed relata ad sanitatem est vtil. Ex predictis pr̄ illa diuisio est diuisio analogia in sua analogata. qz dī pmo bonū de bono honesto. qd et fūti et simpli bonū. Secdo de bono delectabili qd terminat appetitū sensitū simpli. Tercō mō de bono vtili qd terminat appetitū fūti qd. Vñ fūti hoc triplex ē amicitia. Prima ē q fundat in bono honesto et illa ē priuane. Scda est q fundat in bono delectabili. et illa cito perit. sicut delectabile cito vertit in amar. Tercia q fundat in bono vutil. et illa statim hz finem. qz cessante tali bono vutil cessat amicitia.

Arguit. Aresto. pmo ethicoz diuidit bonū in decē p̄ dicamētā. q nō ē tm̄ triplex bonū. Dm̄ q bonū capi dupl. Uno mō trālcedēter put̄ querit cū ente. et sic diui dī in decē pdicamētā. Alio mō capi bonū. put̄ ē terminus appetit⁹. et sic diuidit in ista tria bona. qz istis tribus mō appetit⁹ terminat ut dictū est.

Arguit. est eria aliquod bonū laudabile terminas appetit⁹. qz ista diuisio est insufficiēs. Dm̄ q bonū laudabile est bonū honestū. Ut ex qd scidum. et laudabile capi dupl. Uno mō et illud de laudabile qd hz in se rōez honesti formalr. qz ppter se appetit. sicut laudam⁹ virtutes et isto mō manifestū est q coincidat cū honesto. Duit enim honor et laus solū ēm rōem. qz honor debet bono honesto ēm se accepto. sed laus debetur bono honesto per comparatiōem ad finē. et sic p̄t̄ q bona laudabilitū sunt honesta in se q̄s ordinē ad finē. Alio mō capi laudabile improde finē et laudam⁹ aliquā naturalia ordinata ad virtutē. et sic laudabile p̄t̄ tñneri sub bono vutil. hz sic imprope laudabile capitur. Dicit enim Aresto tertio ethicozum q in his qui nobis a natura insunt neqz laudantur nec qz viciuperantur.

Arguitur. qdam honorant ppter diuitias. et tm̄ diuitiae sunt bonū vtile. ergo coincidit bonū vtile et bonū honestū. Dm̄ q duplices sunt diuitiae. qdam sunt diuitiae intellectuales. sicut sunt scias. et virtutes. sicut notae apls. dicens. et deus est diuines in oibus. et ppter tales aliquā lūp̄t̄ reciter honozādi. quia ille diuitiae sunt bonū honestū. Alio sunt diuitiae honorozāti. qz ppter illas diuitias nulli sunt honorozādi. Illi enim qui honorant diuitias ppter diuitias spales errāt no dijudicando inter bonū honestū et bonū vtile. Et si dicatur q diuities honorant q etiam nec sunt scientes nec virtuosi. Dm̄ q diuities sunt in duplice dñia. Quidā em̄ sunt diuities et etiam aliorum. rectores. sicut sunt supiores cōitatum. et tales diuities debent etiā honorari q̄s non sunt scientifici nec virtuosi quia in eis honoratur tota ciuitatis et cōitas. in q cōitate multi regiuntur scientifici et virtuosi. Et sic magisterium inscius et iniuriosus honorari p̄t̄. Alii sunt diuities. non tñ aliquā rectores. et illi nullo mō sunt honorandi. si tm̄ ali qz ptingat hoc ptingit ex errore homin plus diligentium bona vtilia qz bona honesta. Sic dicit Aresto. q nobis magis dilectos dicim⁹ priores.

Querit. vtrū om̄is noticia sit de numero bonoz̄ honorabilii. Dm̄ q sic. quia ppter se appetit. sicut dictū est. Arguit. q nō. qz scia practica nō est de mero bono rū honorabilii. q nō om̄is scia est de mero bono honorabilii. Dm̄ q vtrū ē q nō om̄is scia simpli ē de mero bono honorabilii. qz om̄is scia speculatoria. et hoc denotatur in textu cū dī noticia. qz p̄ noticiam intelligit sciam speculatoriam. Luius rō est. qz sicut sumis scientie practice est

opari. ita sumis scie speculatoriae est cognoscere. cū ḡ vniū quodqz denotatur a suo fine. sic optime p̄ noticiā designatur scientia speculatoria.

Arguitur. medicina est scia practica et est honorabilis ergo aliquā scia practica est honorabilis. Ans. pbatur in ecclastico ybi si. Honora medicū ppter necessitate creavit enī eu dns. Odī q duplex est ps medicina. Elementū vna pars speculatoria sine theorica. et alia ps est practica quod patet ex libro Amphorismoz Galeni q sic incipit Medicina alia est speculatoria alia practica capiendo ergo medicina cōstum ad illā prem̄ q̄st de p̄ncipis infirmitati et p̄plexionibz. sic est simpli speculatoria. et hoc mō ē honorabilis. qz sicut de Aresto. in p̄ncipio paruoꝝ natura. lū. Ubi phisic desimit. ab medicis incipit. Lapidē et ergo medicina cōstum ad illā prem̄ q̄st simpli practica fm̄ quā docet applicare ista p̄ncipia ginalia ad p̄cūlare invirmitates. n̄c est nō honorabilis quā p̄t̄ hūt̄ impedit et sic illi nō sunt honorabiles. qz non cognoscit causas et p̄ncipia ex qbus ista eveniuntur. Emp̄r̄at̄

Arguit. multe aliae scies speculative appetit ppter aliā scias. qz ille nō s̄t̄ honorabiles. Ans. pbatur de logica q est scia speculatoria. et tm̄ ordinarū ad oēs alias scias. q est bonū vtile et nō honorabile. Dm̄ q dupl. aliquā scia est honorabilis. Uno mō formaliter et finaliter simul. et rū illa scia est honorabilis qz ppter se appetitur et nō ordinatur ad aliquā altiorē sciam. et sic scia metaphysica est honorabilis in lumine nature. qz in lumine nature nō ordinatur ad aliā sciam. Et in lumine grē theologia est honorabilis et in lumine ḡlē scia beatiorū est honorabilis. Alio mō aliquā scia est honorabilis formaliter tm̄. qz in se hz formā honesti fēz vñ appetit ēm se. et sic alia scie speculatoria sunt honorabiles. qz hñt̄ in se vñ appetatur q̄s n̄hylomim⁹ ordinant ad alias scias. et sic logica est etiā honorabilis. Sunt p̄t̄ dici de virtutibz. qz sunt aliquā virtutes nō ordinante ad alias sicut sapia inter virtutes intellectuales. et prudētia inter virtutes morales. Alii sunt virtutes qz ordinant ad alias. sicut alie virtutes morales et etiā virtutes intellectuales alie a sapia ordinant ad alias sicut ad sapientiā. sicut virtutes morales ad prudētiam.

Arguitur. aliquā scia sunt pbibit̄ etiā speculatoriae. qz nō sunt oēs honorabiles. Ans. pbatur. qz scie magice. s. n̄s gromātia. p̄t̄ romātia. astrologia. que sunt pbibit̄ omnibus Medicina et leges qz pbibentur s̄t̄ erdonibus. Dm̄ q trippl. aliquā scia pbibet̄ Uno mō ex p̄t̄ scie qz sunt scie solū voce. et sic n̄gromātia et pyromātia sunt prohibite. Tales enim scie cōlurgunt ex pacto initio cū demone. et si q̄s aliquā ptingant nō tñ fūnt̄ sicut ex aliquā certa scia. sed ex p̄t̄ opis demonis. qz q̄s aliquā facit simpli ceter. sicut fit q̄s in effectibus in qbus demones vtrū naturalibus causis ad p̄ducendū veros effectus. et q̄s apper̄t̄ aliquid facere quod tm̄ nō facit. sicut in p̄stigj. et tales scie sunt pbibit̄ oibus hominibz. nō enim licet alie q̄e habere pacū cū demone qd̄ sit in his scientijs. Secdo tm̄ qdam scie sunt pbibit̄ ppter vsum. qz tñcē de malo vsum ipsaz̄ q̄s in se sunt bone. sicut dī ars conficiendi vñ nemī. Qum enim om̄es homines vt in plurimū sunt mali timet̄ de periculo abusionis illarum scientiarum. et sic prohibentur. Tercio prohibentur aliquā scientie per compationem et in ordine ad discentem. quānū enim tales scientie sunt in se vere scientie et honorabiles. tamen pbibentur aliquibus qui sunt deputati ad studium atrioris scientie. et sic etiam prohibetur presbiteris ne studeat̄

Questiones

Xiam legū & medicinarii. qz tales sunt deputati ad studiū theologie & iuris canonici q̄ sunt altiores scie. Per illa dñm est ad argumentū. q̄ nulla scia per se est phibita q̄ nigromācia & pyromācia nō sunt scie. siltū & ars p̄ficiē di venem. Et scia medicinalis nō prohibetur absolute. sed determinate in ordine ad discentē.

Dagis aut̄ alterā altera. aut̄ que est fīm certitudinē. aut̄ ex eo q̄ melior. qdē est mirabiliorum. ppter utrāq̄ hec aīa hystoriam rationālē & biliter utrāq̄ in primis ponemus.

Hic p̄t Aresto. q̄ dir dignitate h̄ scia in sp̄ciali ostē. dēdo eā esse digniorē alijs scieris speculatī. Et p̄mo ponit duos mōs q̄ vna scia speculatī ē dignior alia. Se cūdo applicat illos ad p̄positū. s. ad istā sciam de aīa. Dicit q̄ p̄mo q̄ vna scia ē dignior alia ppter duo. Primo ex p̄te subiecti. & sic illa scia est dignior q̄ ē de nobiliō subiecto. & sic metaphysica ē dignior q̄ alia scie. q̄ ipsa & de deo. et alia scie s̄t de creaturis. Scđo alijs scie ē dignior ex certi oīmō pcedēti & demāndāti. sic scie mathēaticā. Dēsi in applicatio ad istā. q̄ ex utrāq̄ cā hystoria vel scia de aīa est p̄ponēda alijs scieris. qdē est vep̄ in scieris naturalib. Et h̄ declarat in textu. p̄mo q̄ ad p̄mū. s. ex p̄te subiecti. q̄ ista scia est meliorū & mirabiliorū. Meliorū. q̄ aīa est melior oīb̄ formis corporib. Et mirabiliorū. q̄ h̄ multos effectus. de q̄b̄ merito miramur. sic p̄t in dignitate sensuī interior. & sic ista scia dignior est dignitas subiecti. Scđo ista scia est certior. q̄ est de his q̄ in nobis exprimur. q̄libet em in seipso scit q̄ h̄ intellectu. volumen. vīsum. auditū. & sic de alijs. P̄cipit em in seipso q̄ h̄ multis potētias. q̄ vna rebellitat p̄tra alia.

Querit. utrū in artib. p̄it inueniri iste due dñtōes sicut in scieris. Dñm q̄ sic. q̄ sicut vna scia est dignior alia istis duob̄ modis. Primo em illa ars est dignior que h̄ dignius obiectū. sicut ars faciendi aliqd circa aurū. vt ars aurifabri est dignior arte sutoria. q̄ aurū est dignius corio. Alio mō ars ē dignior ex certitudine oparioris. & ideo aurifaber ille est dignior q̄ perfectius & certi. facit fīalā q̄ ille q̄ minus perfecte facit. sicut ille q̄ fīm certitudinem facit fīalam h̄ pfectus artem q̄ inexpertus.

Querit. q̄s istoꝝ modoꝝ est dignior alio. Dñm q̄ simpliꝝ arēdi dignitas ex p̄te subiecti. Et hoc p̄batur auctoritate & rōe. Autoritate Aresto. in libro de aīalibus ubi sic dicit. q̄ melior & dignior est scire modicū & impfecte de rebus p̄ficiis. qles sunt sube separate q̄ cognoscere multū de istis inferiorib⁹ impfectis imperfecte. Et hoc iō. q̄ magis intelligibile magis p̄fici intellectu. vt pars in tertio huius. Rōne sic. q̄ ab illo h̄ res aliquā dignitatē a quo h̄ suam sp̄em. q̄ dignitas essentialis sumitur ex sp̄e & natura rei. Sed scia habet entitatē & sp̄em a subiecto. q̄ enā simpliꝝ dignitatē h̄ ex suo subiecto. q̄ hater vnitate a subiecto. vt q̄ p̄mo posterior. Illa ergo dignitas q̄ est ex certitudine non est ita essentialis sicut ista.

Querit. quare Aresto. vocat sciam de anima hystoriam. Dñm q̄ h̄ p̄tingit ppter silitudinē quā h̄ ad hystoriam. q̄ silitudo ex trīb⁹ p̄t arēdi. Primo q̄ sic in hystorīis tradunt & narrāt qdā generalia & p̄ncipalia gesta. nō aut̄ p̄icularia. q̄ sic fieret numis magna. sic etiā in isto libro de aīa tradunt generalia qdā & p̄ncipalia de anima.

primi de Anima

et in libris posteriorib⁹ descendit p̄icularius de singulāriis determinādo. vt in libro de vegetalib⁹ et plātis et de aīalib⁹. Scđa silitudo est. q̄ in hystorīis sepe p̄us facta posterius narrāt & cōtra ita etiā in hoc libro pcedit de potētis et opariorib⁹ aīe ad eius essentī. Tercia silitudo est. q̄ sicut in hystorīis traditur alīq̄ sp̄alitā que in nobis exprimur. ita scia de aīa est de his q̄ in nobis ita ē naturaliter exprimur. vt sunt operationes et pōne anime

Querit. utrū hystoria scia de aīa sit in p̄mis ponēda. Et videtur q̄ nō. q̄ liber phicoru est por illo. Dñm q̄ istud aduerbiū p̄mū p̄ duplī capi. Uno mō ve de ordinem. & sic fit p̄atio istius scie nō ad oīs libros phicale. sed ad illos in q̄b̄s determinat de aīalibus & animatis. & scia ista est vera q̄ scia de aīa est p̄mo ponēda cū etiā in ordine p̄ponatur eis. Compando aut̄ istū libros ad oīs libros phicale. sic libri phicoru de generatōe & metheoroz et de mineralib⁹ pcedunt istū. Alio mō capi p̄mū. p̄t de dignitatē. & sic ista p̄pō textus est vera p̄pando etiā istū libru de aīa ad oīs libros phicale. nō in p̄pando ad metaphysicā q̄ est simplicē p̄ma & digna. Ut rō est q̄ dignitas alīq̄ scie p̄ncipalē sumis et subiecto. sed liber de aīa mō nobiliō obiectū q̄ alīq̄ libri naturalis phie. q̄ aīa mō q̄ est dignior aliqua re naturali.

Arguit. scia q̄ est de toto est dignior q̄ scientia q̄ est in p̄te. sed in libro de sensu & sensato determinat de toto. s. de corpore aīato. & hic determinat de p̄te tīc scie de anima q̄ est p̄s corporis animati. ergo scia libri de sensu & sensato est dignior. Dñm q̄ dupliciter in aliqua scia p̄t determinari de toto. Uno mō determinādo de toto et descendit ad singulas p̄tes. et sic scia determinans de toto ē dignior scientia de p̄te. Quius rō est. quia sic scia de toto etiam includit sciam de parte. & cuī hoc plus & sic libri de sensu & sensato & de animalib⁹ nō determinat de toto animato. Alio mō in aliqua scia p̄t fieri determinatio de toto sub rōne totalitatis. & fīm p̄prietates magis cōuenient roti q̄ parti. & sic scientia de parte potest esse dignior q̄ scientia de toto. q̄ contingit q̄ p̄tes habet nobiliōes & digniores passiones q̄ roti. Et sic dicendū est de aīa. q̄ anima habet nobiliōes passiones absolue q̄ corpus aīas matūm. passiones enim anime sunt intellectus et voluntas que non conueniunt corpori animato. & hoc ad minū est verum de anima rationali.

Arguit. scia de gñe est dignior scia de sp̄e. sed liber phicoru determinat de toto ente mobili. hic aut̄ solū derminat de aīa q̄ est p̄s ergo tē. Dñm duplī primo. q̄ du plī in aliqua scia determinat de genere. Uno mō absolu te p̄ueniendo sp̄es. et sic nō est venī q̄ scia de gñe est dignior scia de sp̄e. imo sp̄es ē dignior gñe. q̄ sp̄es est magis actual. ideo etiā h̄ passiones digniores. Alio mō alīq̄ scientia simul tractat de genere & sp̄ebus et de p̄prietatibus sp̄erū. & sic scientia de gñe claudit in se sciam de sp̄e. et dñm est. q̄ liber phicoru tractat de ente mobili genēales passiones. & nō fīm specificas. q̄ de illis tractatur in posteriorib⁹ libris. Scđo potest dicti q̄ anima nō est species aut̄ p̄s subiectua. sed est p̄s integralis cuiusdam ensemble mobilis. sc̄z corporis aīatu. & sic contingit p̄tem enī. mobilis integralem esse dignitatem toto.

Arguit. scia libri de celo et mundo est dignior q̄ scia de anima. q̄ ad minus inter scieris naturales aliqua est scia dignior scia de aīa. Unī p̄bat. quia ibi tractatur de tota vniuerso. mō totū vniuerſum est dignior alīq̄ eius pars.

Dicitur quod uniuersum capiit duplex, uno modo aggregatae omnia entia creaturae, et sic aie nobiles et sube separe, et per hunc modum in uniuerso, et illo modo capiendo uniuersum, utrum est quod uniuersum est dignus, ait, sic in libro de celo et mundo non determinatur de uniuerso. Alio modo capitur uniuersum, per toto uniuerso corgeo, et hunc uniuersum habet quoniam presens, si quorū elemēta et celum, et illo modo capitur Aristoteles, uniuersum in libro de celo. Quod sic per ipsum, quod ibi determinatur de uniuerso, sicut per tres uniuersi accipiuntur situm in uniuerso per motum localē, et hoc motus localē puenit solū corporib; sic et capiendo uniuersum ait, est dignus uniuerso, quod ex toto genere uniuersitatis est perfectior, non uniuersitas, ergo ait, sine uniuersitate per se am. sic ait est perfectior non uniuersitas. Unius proutque in gradu nature ait, formice dignior est celo, quod habet altiorē gradū essendi quam celum.

Arguitur celum est incorruptibile, et ait est corruptibile, sicut genere, sicut falsum est quod ait est dignior celo. Dicitur quod in rebus primis inueniri duplex perfectio. Quedam enim est perfectio entia, quod accedit per entia, et sic ait, quoniam est perfectio, et sic ait, quoniam est perfectio, et sic ait, formice est dignior celo. Alio modo accedit per perfectio aliqui in aliis ex parte alicuius accidentis, et sic non est inco-veniens, quod aliqui est entia, et magis perfecta sunt minus perfecta, et ad duratores. Et hoc ostendit ex eo, et perfectiores rerum distracture sunt in rebus, sicut per quoniam res minus perfecta habet aliquod accidentem, quod non habet res magis perfecta. sicut hoc entia est dignior, et non in portando pondus equum est dignior horae. Per hoc ergo dicitur quod celum est dignior ait, quod habet ait, quod durat, non est quod ad entia.

Arguitur in octauo physico determinatus de primo (nam motor), et per secundum motor, est dignior quam ait simpliciter, et octauo liber physico est adhuc preferendum. Dicitur quod per secundum motor et ait alicuius ait, et per partem duplum. Uno quod est ad eorum, et cetera et subiectum, et sic secundum motor est dignior ait, et sic determinatus de primo motor in libris metaphysicis, et non in libro physico, et sic bene sequitur quod libri metaphysicales sunt digniores scia de anima. Alio modo ostendit per primus motor, et ait alii, et subiectum, et sic ait, et subiectum ad eorum operatum est motor, et sic ait, et subiectum ad operatum est nobilior, et subiectum quam ait nobilis, et subiectum ad operatum. Per hoc ergo dicitur est ad argumentum, et in libro determinatus de subiecto ait, sed in octauo physico determinatus solus de anima nobilis seu primo motore in ordine ad motum.

Queritur quid se habet ad dignitatem et certitudinem metaphysica, mathematica, et physica. Dicitur quod si iste scia operatur in dignitate tunc metaphysica est simpliciter dignior ex parte obiecti, quod obiectum suum est a materia separatum, sicut per hunc modum. Deinde sequitur physica secundum dignitatem subiecti, et ultima mathematica, quod physica res sunt digniores mathematicis. Sed de certitudine sic est dicitur, quod metaphysica est certior, sicut natura rei quod est efficacissimum modus demostrandi ex primis principiis. Sed quod ad nos est maior certitudo in mathematica, quod mathematica se multi bini intellectu in modo proportionata, et sic faciliter intelligibilis. Est tamen vero quod etiam aliq; per physice est non tanto quod ad nos est mathematica, quod mathematica non est de his quod exprimuntur in nobis, sicut physica. Et si quaeratur, verum aliq; modo possit dici, quod scia libri de anima sit propoundeda oib; aliis. Dicitur quod sic, non in absolute, et soli si capitaliter certitudo quod ad nos, et tunc summagat certitudo dignitati, tunc per dicitur, quod ista scia est dignior, et certior oib; aliis, est enim de his quod exprimuntur in nobis, quam per metaphysicam, excedat quod ad dignitatem obiecti, non tam simul cum certitudine quo ad nos.

Arguitur Aristoteles, primo posteriorum ponit tres modos certitudinis sciarum, et male ponit hunc modum duos. Dicitur duplex, et tertius, et per tertium ponit modos certitudinis quod una

scia est certior alias hic ponit modos dignitatis quod una scia est dignior alia et honorabilior, quod in modis certitudinis etiam spectat ad dignitatem sciarum. Tertius sedetur per dicitur, quod tres modi positi in primo posteriorum comprehenduntur sub istis duobus, quod permodum certitudinis est, et illa scia est certior quam scire rat, quod et propter quod sit secundus modus est, et illa scia est certior quod est de non subiecto. Tercius modus est, et illa scia est certior quam pauciora presumuntur. Lopprehenduntur permodus et tertius sub uno modo, et subiecto, et illa scia est certior quod habet certiorum modum, procedenti, quod contingit in illis scieribus quod considerantur quod et propter quod sit tertius quod pauciora presumuntur, et secundus modus coheredit cum primo modo quod scia quod est de non subiecto, id est de rem non tractata ad materiam habet dignius subiectum.

Videatur autem et ad veritatem omnium cognitionis ipsius multum percipere, maxime autem ad naturam. Est enim tanquam principiū animalium.

Hic prout reddit auditores beniuolos ostendendo utilitatem huius sciae, postquam hoc fecerat ex dignitate humana sciae. Quod est, et illa scia est valde utilis, quod est utilis ad oculum scientias, et in principiis principiis et marie ad cognoscendum scias quod sunt de aitatis et aitilibus, quod permodum formale est ait, cum est unius quod est sciam permodum formale, sicut etiam ait, et cognoscitur per aitam, et sic valet ista scia ad sciari aitatis.

Quicquid, ut scia libri de anima valeat ad oculum scientiam. Dicitur quod sic est hoc per declarari duplex. Uno modo in generali scie, quod est qualitas primus ait, et accidens habet cognoscendum subiectum, sicut oculis scia habet aliquid cognoscere materia animi, quod est una conditio immaterialitatis virtutis, scie ait, et scie que in ea est. Item secundus anima est quodammodo oculi sicut et tertio humana, et sic omnis per modum cognoscendi cognita anima. Alio modo capiatur scie particulariter, et sic valet scia de anima ad oculum sciari particulariter. Primum enim valet cognitione de anima ad sciari phisicam rationalem, quod sunt grammatica, logica, rhetorica, et ait, et illa scie sunt de entibus rationis, sed entia rationis non cognoscuntur nisi in ordine ad rationem, sed ratione est quodammodo ponenda ait, et permodum rationis est ipsa anima sicut subiectum accidentis. Secundo valet ad cognoscendum scias metaphysicas, quod est cognoscitione ait, et rationales nos assurgemus ad cognoscendum in materiales subiectas. Deterunt ergo ad mathematicam, quod mathematica considerat formas abstractas a materia sicut ratione, et non in aliis, et sic est, et illa scie sunt de entibus rationis, sed entia rationis non cognoscuntur nisi in ordine ad rationem, sed ratione est quodammodo ponenda ait, et permodum rationis est ipsa anima sicut subiectum accidentis. Secundo valet ad cognoscendum scias metaphysicas, quod est cognoscitione ait, et rationales nos assurgemus ad cognoscendum in materiales subiectas. Deterunt ergo ad mathematicam, quod mathematica considerat formas abstractas a materia sicut ratione, et non in aliis, et sic est, et illa scie sunt de entibus rationis, sed entia rationis non cognoscuntur nisi in ordine ad rationem, sed ratione est quodammodo ponenda ait, et permodum rationis est ipsa anima sicut subiectum accidentis.

Arguitur ex isto sequeretur quod scia libri de anima esset de numero bonorum virtutum, quod ordinatur ad hunc modum alias scias, sed illud est utile quod ordinatur ad alterum. Dicitur quod duplex aliq; scientia est de honorabilis Uno modo formaliter et finaliter, si

Quae utilitates
huius scientiae

Questiones

primi de Anima

Arribat

Tum, et sic scia honorabilis non ordinata ad alias scias. et hoc non solum metaphysica in luce naturali est honorabilis, qui est principie scia non ordinata ad aliam. Alio modo aliquae sciae de honorabilis formaliter sunt, quod se in se forma honesti ex eo quod propter se appetunt, sicut in aliis sciam ordinantur, et sic ista scia ena est honorabilis, quod huius intra se non appetatur, etiam si non ordinatur ad alias scias. Sicut prius dicitur fuit in logica.

Aprimus autem considerare cognoscere naturam ipsius et subam. Postea quecumque accidit circa ipsum. Quorum alie proprie passiones videntur, alie autem propter ipsum coes et alicubi inesse.

Omnis enim in ista sua procedere posuit primam prem. phemij in quod reddit auditores tenuolos. huius ponit sedam prem. phemij in quod reddit auditores dociles. quod sunt apti ad capiendum doctrinam. Auditor enim faciliter capit doctrinam illam quod sibi propinquatur ordo dicendorum. Omnis enim in ordinem procedet in ista scia, et deinde vult isti ordinem suare, et per vult determinare de aia quod ruit ad eius continentiam et subam. et hoc in primo libro facit finis opinione antiquorum, et in principio sedis secundum veritatem et opinionem propria. Deinde deinde velut inquirere quod accidit circa animam, quales sunt poterit et passiones aie, et passiones sunt in duplice divisione, quod sunt coes aie et corporis, sicut sunt poterit aie vegetans et sensitivus, quod sunt proprie intellectus, quales sunt intellectus et voluntas. Determinat enim in primo de illis, quod sunt aie et corporis simul, sicut ille sunt coes haec et alijs animabili, et quod sunt coes aie, non determinat de eis.

Arguitur in scientiis est procedendum a nobis notioribus, sicut via sunt accentus, quod non determinare deterret de accentibus aie, atque determinare de suba aie. Domus enim duplex est, praeclusus in doctrinam, unde quod est quod ad nos quod non est scialis, et sic potest procedi ab effectu ad eas, quod effectus sunt nobis notiores causae. Atque est praeclusus quod natura et scialis generans sciam, et sic suba est annus accentus, et principia anno principiata, quod suba est ea accentus, et principia sunt in scia et passioni sic procedit a ea ad effectum, quod demonstratio propter quod generat sciam, procedit a ea ad effectum, ut per primo postulatum. Per hunc quod domus est ad argumentum quod est in isto libro traditum de aia, procedens, dicitur est subtilitas aie ad eius accidentia.

Arguitur in isto tercio de Arestro, quod vult determinare de natura et suba aie, sicut suba et natura sunt idem, quod est suppositus. Domus enim natura et suba sunt idem secundum re, quod natura est idem secundum speciem rei, et suba est idem secundum informans, non aqua, non res specifica dea, et sic suba est etiam natura. Dicitur enim secundum rationem, quod suba absolute natura est relative, quod certa rei absolute accepta est suba, sicut certa ad operationes corporis vocalis natura. Sic etiam est de aia, quod aia dicitur suba in quantum dat esse absolute corporis secundum naturam suam, et est principium operationum vitalium, et hoc est quod secundum philosophum et natura est principium mouendi et descendendi.

Domo autem et penitus difficilissimum est accipere aliquam fidem de ipsa, cum enim sit questione de multis alijs. Dico autem ea quod circa subam et eam quod est fortassis alicui videbitur una quodam methodus esse de oibz, de quibus volumus cognoscere subam, sicut et eoz quod sunt propriorum demonstratorum.

Quare querendu utique erit methodus istam.

Omnis enim in quod reddit auditores tenuolos, et huius ponit difficultatem huius scie, quod opus in re difficulti maiore facere attentionem. Et per hoc ponit huius dices, quod accipe aliquam fidem, aliquam certitudinem de ipsa aia et oibz, profecte et penitus difficultem, et valde difficile. Huius in speciis ponit difficultatem de ipsa aia primo, quod ad cognitionem subiecto secundo ad cognitiones accentum et passionem aie, ibi dubitationem atque huius. Circa primum primo ponit difficultatem quod ad modum diffimedi. Secundo, quod ad ea quod ingreditur et diffinitionem, ibi prima at fortassis. Circa secundum de quod difficile est cognoscere quod est uestigari diffinitione aie, et circa ea hoc secundum est dubium textus. Ut per una via uestigandi quod dicitur aie cu via uestigandi diffinitione et diffiditatis alterius regni. At arguit ad huius Arestro, quod sic et ponit duas reges quare prima est de eis quod est quod est uestigatio de illis erit una in uestigatio, sed de quod dicitur aie et aliam rerum est una uestigatio, quod vnde quod est. Et erit unus modus in uestigando est diffinitiones. Secunda regis est, quod sicut est una via cognoscendi omnes proprios accentum, et demonstratio que demonstrat passiones de subiecto, sicut etiam videtur quod omnes subiecta sunt una via in uestigandi quod dicitur aie, et in uestigantur per demonstrationem, quod etiam quilibet quod dicitur uestigari per unam viam. Dicitur at Arestro, ut regni, quod fortassis est una via, quod est diffinitione aie in uestigando via divisionis, ut docet in sedis huius, sicut etiam diffinitiones alias subiecta sunt in uestigari, ut per duas posite in diffinitione subiecta, loquendo de toto animato aut de subiecta plena quod est in uestigando diffinitione, et deinde quod subiecta posita ex materia et forma diffinitione per materiam et formam propriam, et logice per genus et differentiam, sicut per duas posite in diffinitione aie, huius huius se intrifice ad diffinitionem, sicut etiam se sicut addicentur, quod aia diffinitione per corpus, et corpus est extra intellectum animatum.

Si autem non est una quodam et cois methodus de eo quod est amplius difficultus est negotiari. Optebit enim accipere circa unum quodam quod est modus. Si autem manifestetur, ut per demonstratio aliquam sicut aut divisionis, aut est aliquam alia methodus.

Hic remouet Arestro, aliam dubitatem. Et de sive una via ad uestigandum diffinitione aie et alias substantias, tunc est magna difficultas quod sit illa via uestigandi per quam ille diffinitiones uestigantur, an illa via sit demonstratio sicut de ipocrita, an sit via divisionis sicut dicit Plato, vel sicut aliqua alia videlicet compositionis quod ponit Arestro, secundum posteriorum, ubi de quod diffinitiones substantiarum uestigantur per viam divisionis non syllogistica et compositionis, debet tamen notari a termino ad quem, et ergo non nominatur via divisionis sed compositionis.

Queritur quod ponit huius, et duos modos uestigandi, quod est, cum tamen plures sint. Domus quod video, quia iste due opiniones fuerint tunc Arestro, magis famosus, quod una fuit ab ipocrite posita, quod etiam tangit Arestro, secundum posteriorum improbando eas. Alia fuit opinio Platonis qui dicit quod dicas esse uestigando per viam divisionis syllogistica. Sed Arestro, etiam ponit quod diffinitiones substantiarum uestigantur per viam divisionis non syllogistica sicut dicit Plato, et illa via divisionis coincidit cum via compositionis, quia in principio genera dividuntur, et in fine componantur.

Omnis enim in ista sua procedere

definitōem illius definitiō eius definitiō inq̄rebatur.
 Arguit scia de aia est certissima. q̄ anima est facilē p̄g
 nitionis. q̄ difficultissima sunt incerta. Dōm q̄ aia capiē
 duplī. Uno mō quantū ad q̄ est. et quantū ad opātōes
 et potētias q̄sum principia talū operationū sūm se. et sic co
 gnitiō de anima est certissima. immo scia de aia est de his
 que exprimur in nobis. q̄ aliquis facilē cognoscit se habe
 re visus auditū vel tactū. Alio mō capiē aia q̄sum ad qd̄
 est. et sic cognitiō de aia est difficultissima. Et hoc p̄t faciliē
 patere ex signo. q̄ audiō p̄habebant multas opinōes
 de natura aie q̄ non poruerūt in eius verā cognitiōes ve
 nire. Sed tunc querit. q̄e cognitiō de anima q̄ad qd̄
 est. est ita difficultis. Circa istā questionem sciendū q̄ ex
 duabus causis contingit aliquid difficultis esse cognitiōis.
 Primo ex parte rei cognoscibilis que est sūm se imperfecta
 et dep̄ise nature nō potēs mouere intellectū neq̄ sensum.
 et sic materia p̄ma. mot̄. relatiōes. et sex ultima pdicamē
 ta sunt difficilē cognitiōis. Alio mō aliqd̄ est difficultis cog
 nitiōis ex p̄te ipsius intellectū. q̄ se intellectus est impfeci
 tus nō potēs rēdere in cognitiōem alicuius p̄fecti p̄gnos
 cibilis. Et eo mō deus et sube separate sunt difficultis p̄g
 nitionis q̄si excedētēs proportionem nostri intellectū. Et si
 ē de visu. q̄ aliquis d̄ difficulter visibile duplī. Uno mō
 ex p̄te visibilis. sicut tenebrosum et obscurum. Alio mō ali
 qd̄ d̄ difficulter visibile ex p̄te videntis. et sic lumen solis ē
 difficulter visibile. Intendebat q̄ questione querere an diffi
 cultas cognitiōis ipsius aie proueniat ex natura ipsiō aie
 me. vel ex natura ipsius intellectus. Tunc respondet q̄
 aia capiē duplī. Uno mō pro aia vegetativa et sensi
 ua. et sic aia est difficultis cognitiōis ex parte aie. quia ille aie
 sum numerū immerso materie. et ideo quārum est ex parte
 aiarum difficulter cognoscunt. et ideo in arboře Porphi
 riana insensibile est dēna aie vegetatiue. q̄ nō poterat im
 pom dēna affirmari p̄ se cognoscibilis. ppter defectū rei
 cognoscibilis. Alio mō capiē aia pro aia rōnali. et sic ad
 huc capiē duplī. Uno mō vt est pars totius hominis. et ex
 illa p̄te habet aliqd̄ impfeciōis. et tunc est difficultis cogni
 tiōis etiā sūm se propter suā impfeciōem. Alio mō vt est
 actus separabilis a corpore. et sic est difficulter cognoscibilis
 ex p̄te intellectū nostri. habet enī vt sic proportionēz cū
 substantiis separatis. sicut enī sube separate sunt difficulter co
 gnoscibilis ex eo q̄ exceditēt nos̄t̄ intellectum. sic etiā ani
 mal rationalis sic accepta.

Arguitur. hoc cognoscitur maxime ab aliqua potē
 tia quod est p̄ns illi potētiae. sed anima nostra est p̄ns in
 tellectū. q̄ intellectus maxime cognoscit anūmā. et p̄ p̄ns
 aia est maxime cognoscibilis. Dōm q̄ duplī aliqd̄ est
 p̄ns intellectū. Uno mō sūm ē nature et reale. et hoc con
 tingit triplī. Uno mō. quia est subiectū intellectū. et sic
 aia rōnali est maxime p̄ns intellectū. q̄ ipsa est subiectū
 ipsius intellectū. q̄ intellectū est potētia aie. Alio mō ali
 qd̄ est p̄ns intellectū. q̄ ē habitū intellectū. et sic scia ē ma
 xime p̄ns intellectū. q̄ scia est in intellectu. Tercē aliqd̄
 d̄ p̄ns intellectū. q̄ est opario et actus eius. et sic intellige
 re est maxime p̄ns intellectū. Sed dōm est q̄ hoc quod
 istis modis est p̄ns alicui potētiae nō est maxime cognosc
 bibile ab ea. Alio mō aliqd̄ d̄ p̄ns sūm elle p̄portiona
 bilitaris et obiectualiter. et sic obiectū est p̄fens ipsi potē
 tiae. Et quod sic est p̄ns ipsi potētiae maxime p̄gnoscit a ta
 li potētiae. sic autē qd̄ dicas rei materialis est maxime p̄ns ipsi
 intellectū. q̄ est ei⁹ obiectū. Et si le est de visu. q̄ id quod
 est marie realē p̄ns visu nō est maxime cognoscibile a yi

su. sicut est pupilla oculi. sed qd̄ est marie p̄ns obiectus
 maxime cognoscit a visu. sicut color.

Adhuc multas h̄z dubitatōes et errores. ex
 q̄bus oportet q̄rere. Alia enī alioz sunt princi
 pia sicut numeroz et planoz.

Postē Ar. mouet difficultatē de mō inq̄rendi dif
 finitionē aie. Hic p̄mo mouet dubitationē circa diffini
 tionē in se. et ledō q̄sum ad ea q̄ ingrediunt diffinitionē.
 Quicquid p̄mū d̄ q̄ h̄z multas dubitatōes q̄rere de princi
 pia necesse ē in ratiō scia p̄gnoscere principia subiecti. cū q̄
 aia est hic subiectū nec est inq̄rere de p̄ncipijs eius. Nec
 p̄t dici q̄ om̄ sine eadē p̄ncipia. q̄ si alia principia nume
 roz. et alia planoz. q̄ p̄ncipii nūeroz est vñitas. et princi
 piū planoz. i. sup̄ficie originaliter est p̄ctus.

Arguit est vñu p̄ncipiū om̄ rep̄ sc̄z deus. Dōm
 q̄ deus est p̄ncipiū effectuū om̄ rep̄. et hoc est verum.
 Aresto. aut hie loquitur de p̄ncipijs formalib⁹ et intrinsec⁹
 et illa sūt diuersa in diuersis reb⁹. q̄ ab illis p̄ncipijs res
 h̄c distinctionē specificā. sed manifestū est q̄ multe res
 ab inicium distinguuntur specificē.

Rūmū autē for̄tassis nccāriū est dividere
 in q̄ genez. et qd̄ sit. Dico autē vt̄z hoc ali
 quid et suba sit. aut q̄litas. aut q̄stitas. aut etiā
 quoddā aliud diuersoz pdicamentoz.

Hic p̄sequenter mouet dubitationem de aia q̄sum ad
 ea que ingrediuntur diffinitionem. et p̄mo q̄sum ad ges
 mus. sedo q̄sum ad drām. Et d̄ q̄ difficile est cognosc
 cere in quo genere sit aia sc̄z p̄ncipali. Sūt autē genera p̄n
 cipialia sub a. quantitas z̄. et ideo ista difficultas respicie
 aiam sūm q̄ est totum diffinibile. quia diffinatio eius das
 tur per genus et differentias.

Querit in quo genere est aia. Dōm q̄ duplicit alio
 quid est genere. Uno mō directe p̄ se. quia est genus vel
 species alicuius generis p̄ncipalis. et sic aia non est in aliq
 genere. necesse est enī genus vel spēm esse vle. sed de rōne
 v̄lis est ē qd̄dā totū. et sic aia est in pdicamento sube. q̄a
 reducit ad idē genus cū toto sc̄z cū corpe aiatō. Et ad
 hoc denotandū Aresto. dicit in textu. Et fortassis autē
 necessariū z̄. in quo notauit q̄ anima non est directe et q̄
 sein aliquo predicamento.

Adhuc autē verum eorū que in potētia sunt
 an magis endelechia quedā sit. Differunt enī
 non parum potentia et actus.

Nic mouet dubitationē circa differentiā diffinittiōis
 ipsius anime. supposito enī q̄ etiā sit de genere substantie
 adhuc est difficultas an p̄nīcar ad gen⁹ actus. vel ad ge
 nus potētiae. Dividit enī quoddā genus principale p̄
 actum et potētiam. Poteſt ergo supposito q̄ anima sit
 de genere substantie. dubitari. an sit actus vel potētia
 Et addit Aresto. q̄ dicere aiam actū esse aut potētiaz
 no parum differt. q̄ actus et potētia nō parum differunt
 Nam autē dubitationē solvit Aresto. in secundo huius
 probādo q̄ aia sit actus corporis. et corpus est in potētia
 ad aiam. Qis enī forma est actus materie. et est manifel

34 Dubitacio

35 Dubitacio

Questions

primi de Anima

tum q anima est forma corporis. ergo anima est actus eius.

Querit. utrū actus & potētia multū differat **Dōm**
q̄ sic. **Lui?** rō est. q̄ illa multū dīct q̄ h̄ic oppositas rō
nes. sed act⁹ & potētia sunt h̄moi. ḡ. **H̄moz** p̄tz. q̄ rō
potētia esse rō actus est dare esse. mō dare
esse & recipere sunt opposita. q̄ multū differunt

Arguit. actus et potestia non dunt. quod non multum differunt.

Ains probat qz illa dñt que hñt diuersam rōem specifi-
cam. videlicz qz pñmen sub eodē genere. sed act^z z poten-
tia nō dñt specificē. sed generice. Dñm qz differtur cas-
pi duplex. Unio^o pñcie. z sic differre ē ab alio distingui drā
aliqz. et qz dñna solū pñmen sub aliqz genere. id solū illa dñt
fm. pñrietate termini qz sub eodē genere s̄t. z sic sola specie
dñt. Alio^o capiſt differre impropre z generalis. put id est
qz diuerſum ec. z si pñuenienter pcedit qz illa dñt qz in mil-
lo pñueniunt. s. vniuocē. z sic dicim^z qz pdicamēta dñt ab
inuice. diuersitate hñt. nō qz includat drās aliqz. Silt ē
intelligendū qz act^z z potētia dñt. id distinctioz vel diuer-
sitate hñt. Lirca qz sciendū qz isti qz termini s̄t pñcie cas-
pian. distinctio. diuersitas. dñna. z pñretas hñt se sic ma-
gis coe z min^z coe. qz distinctio de quācunqz noz depri-
te aliqz. sine sit real sine rois. z sic dicim^z qz supius z inse-
rius s̄t distincta. vt aial z hō. qz s̄t altera fm rōem. Di-
uersitas autē realē de distinctioem. z sic licet hō z aial sint di-
stincta. enī nullo^o pñci pñci diuersa. s̄t pdicamēta dicit sic p-
mo diuersa. qz s̄t real ob inuice distincta. Dñna autē

mo diuersia. qz hys reat ad unice omnia. Dñna autem reat
diuersitate duarum sp̄ez sub uno ḡne. et sic addit dñm sup̄
diuersitatē distinc̄tōe spezificā. qz p̄sp̄e loquēdū p̄dicāmē
ta nō dñrit. h̄z s̄t diuersa. L̄otriarietas atque fecit dñm̄z duarum
sp̄ez repugnatiū. et sic p̄metas addit sup̄ dñm̄ repugna-
tiā. et sic nō oes sp̄es s̄t p̄rie. h̄z solū sp̄es repugnatiēs. Vñ
p̄z qz vbiq̄ est p̄metas. ab iis dñna diuersitas et distinc̄-
tio. sed nō ec̄tra. qz alibi est distinc̄tio ybi nō est diuersi-
tas. sic p̄t̄z in inferiori et superiori. alicubi est diuersitas absq̄z
dñna. sic p̄t̄z in p̄ntis. Alicubi est diuersitas absq̄z p̄metate
sicut p̄t̄z in sp̄eo p̄ntis sube. Alicubi sunt oia sil. sicut p̄t̄z
in formis de tercia spezificatatis. ut albi nigrū

Arguit. Quicquid capiat differre actus et potentia non dicitur, p[ro]bat quod actus et potentia in multis coincidentur, quod si alia est in actu et in potentia. In actu, ad corp[us], quod est in corpore, et est in potentia ad scias. Sicut superficies est in actu ad pierit quem informat, et est in potentia ad colores. Dicitur quod actus et potentia capiunt duplum. Unus simpliciter et absolute, et cum positione, sicut inueniatur actus sine potentia, et potentia sine actu. Et sic valde multi dicitur et diversa sunt, quod tunc actus est centrum diuina in quantum nulla est potentia. Ut deus est unus per se omnium potentiarum, et potest in quantum nullus est actus. Sic materia prima secundum suam acceptam per considerationem intellectus est in ens perfectissimum. Alioquin capiatur actus et potentia secundum quod, et sic inveniuntur in aliis creaturis, quod in omnibus aliis creaturis reparet aliquod in actu, et aliquod de posita, et sic actus et potest adhuc capi dupliciter. Unus secundum quod referitur ad idem secundum ideam, et sic inter multitudinem, quod nihil idem est in actu et in potestate respectu eiusdem, sed solus respectu diversorum, et sic est de argumendo tacto, quod si alia referatur ad corporeum tunc est actus. Si autem referatur ad spiritum intelligibilem, et ad sua acentia tunc est in posita. Alioquin referatur ad idem secundum diversam, et sic binum potest coincidere quod binum potest esse idem in actu respectu unius, et in potentia respectu alterius. Et hoc est quod alii dicunt quod actus et potest binum inveniuntur in materiali in modo, sed non formaliter.

Arguit *etra h̄alla q̄ nō dñt sunt idē. s̄z de² z maria p̄ma nō dñt. q̄ s̄z idē sed d̄ est pur² act² z maria p̄ma ē pura potētia. q̄ act² z potētia nō dñt.* **Dioiz** p̄z p̄ locū

Dicitur ab oppositis. **M**inor. pba. qz nō hnt aliquā dñam.
Dominus pūria est negāda. qz maior est falsa. nō en yez
est qz qmūz nō dñit sunt idē capido differre. prie. qz idē
et dñs nō oppomunt. sed idē t diversuz. vñ bene sequit. qz
saliqz nō sunt diversa sunt idē bñ loci ab oppositis nega-
tive. t sic arguendo minor est falsa. qz de 2 materia pma
sunt multa diversa. licet prie nō differit.

Arguit. quecūq; hñt candē p̄petratē illa sunt eadem sed deus t̄ materia p̄ma hñt eadem p̄petratē ḡ sunt idē. **Q**uinoz pat̄z qz si simplicitas p̄uenit deo etiā materie p̄ me. **D**om q̄ duplex est simplicitas quedā que est p̄ ne garidem compōsīt̄. t̄ illa est t̄t̄ que conuenit deo. quia quis in deo sunt oēs p̄fectōes rez. tamen in deo tales p̄fēctionēs nō faciunt compōsīt̄ sicut in alijs creatiis. quia omnia que dicunt̄ deo sunt eadem cū deo. qz sunt entia h̄lā ip̄us dei. vt deus est iustus bonus t̄c. Alio mō alioq; dicit̄ simplex ex opposito. s. q̄ negat̄ oēm p̄fēctōis. s̄z q̄ est si ne omni p̄fectione. qz ipsum s̄m se acceptum nulla habet in se p̄fēctōem. t̄ sic materia p̄ma dicitur simplex. Paterigitur q̄ simplicitas nō est vna que conuenit deo t̄ materie p̄me. immo est perfecta equacio fini q̄ p̄uenit deo et materie p̄me propter oppositam rōem.

Arguit ex illis que maxime dicit non potest fieri unum, sed ex actu et potentia sicuti sunt simpliciter ex uno non multum dicitur, quia ex materia et forma ponitur totum compositum, ut hoc ex anima et corpore. **D**icitur ad maiorem, quod duplex ex aliquibus potest fieri unum. **E**ntra vero sic quod unum translatum in natura alterius, et sic est quod illa que differunt multum non potest fieri unus, quia postea sunt facta una rite non differunt. **A**lio modo potest intelligi quod ex duobus sit unum tertium distinctum ab utroque, et sic maior est falsa, et sic ex materia et forma sit unum, quoniam aliud est quod tertium ponit ex eis, non sic quod unus mutetur in aliud, et sic adhuc manet distinctio actus et potentie, quod actus non sit potentia nec contra. **E**xempli gratia ex anima quod est actus, et ex corpore quod est potentia sicut hoc non in anima fit corpus, nec corpus anima, et sic inter se multi differunt anima et corpus, quoniam ex eis fiat unum tertium. **O**stendit sic praeceps et parado actum et potentiam inter se tunc multi differunt, sed quando ea adterciatum ostendit ex eis conponit non multum differunt.

Lösiderandū aut̄ et si partibl̄ sit. aut imptibl̄.
et vtrū sit siliis sp̄ci oīs aīa an nō. Si aut̄ nō
simil̄ sp̄ci sit. vtr̄ sp̄cē differat aut genere. Hūc q̄
dem em̄ dicētes et querētes de ḡia humana so-
lūm. videntur intendere. **Acta Qu**

Hic mouet dubit utōem de aia sūm et est totū potētias.

Hic molier dubitans omni de alia in q̄ est non potest
le. Et dicit q̄ dubium est de alia an sit primitus, si localiter et
subiectaliter diuisibilis sic dicit Plato, quia Plato posu-
it in vno hoie quatuor alias differentes loco et subiecto. scz
animā rōnalem quā ponebat in cerebro. concupiscentiales
quam ponebat in corde. nutritiā quam ponebat in epa-
te. et generatiā quā ponebat in genitalibus. Et quia
iste aie essent in diversis subiectis et locis sic distinguenter
loco et subiecto. Ost camen dicendum et anima non sit
diuersa in diversis subiectis si sit in eodem homine. Et sic
ista est intentio Aretostrolis ut parebit in sequentibus li-
bris. q̄ est tñ vna in vno corpore habens camen diuersas
potentias. et sic anima est diuisibilis non in partes quan-
titatis nisi forsan per accidens in atalib⁹ imperfec-
tis se in pres subiectiis s. in sp̄s. Dividit enim sic an-

ma in vegetatiā sensitivam et intellectuā, et in partes potestatuas, scz in diuersas potentias de quibꝫ pſequit pſs in secundo et tertio huic.

Utrū sit siliſ ſpēi oīs aīa an nō. Si at nō ſiliſ ſpēi, vtrū ſpēdifferat aut genere. Hūc qđē em̄

dicētes et qđē ſaīa hūana ſola vidēt itēdere. Hic pōm̄ dubitatōem de aīa fm̄ qđ est totū vle, et dubiatio ſtar in hoc. **Utrū oīs aīa ſit eiusdē ſpēi cū oīa vel nō.** Si nō ſit oīs aīa eiusdē ſpēi, eft qſtio an aīe differat ge- nere aut ſpēi. Et ad dñe pſs qđ illa qſtio habebar locuz apud antiqꝫ, qđ ipſi ſoli loquedā de aīa rōnali, et ſi loq̄ mur de illa cui manifestū ē qđ oīs aīa eft eiusdē ſpēi. Dicē bant em̄ antqꝫ opaſioes in alijs viuētibꝫ pcedere a na- raznō ab aīa, qđ pſs ſatis reprobat in ledo hūus pro- bando qđ opa aīe vegetatiā ſunt ab aīa.

Querit vtrū oīs aīa ſit eiusdē ſpēi cū q̄libet aīa. Di- cendū qđ ſpēs capiunt dupl̄. Unū mō ap̄ie, et ſic ſpēs eft quoddā vle et totū, et ſic aīa nō eft ſpēs, qđ eft pſs, et nulla pſ eft ſpēs. Cū pſ eft nō h̄z vnitatē ſicut nec entitatē, ſed fm̄ ſe vle eft vnu in multis. Alio mō accipit ſpēs cōiter fm̄ qđ illud ſpēs qđ eft ſub alio ſpēlter ptenū. Sic in pti bus ſubaz tā eſſentialibꝫ qđ integralibꝫ repr̄i ſpēs. Et ſic diſtinguendū eft de aīa, qđ vel aīa accipit p̄ aīa humana tm̄, et ſic aīe nō ſunt eiusdē ſpēi vel accipit coiter, pue ſe extendit ad aīam vegetatiā et ſensitivaz, et ſic aīes aīe ſunt eiusdē ſpēi ſubalterne, et nō eiusdem ſpēi ſpēalifime. Qd̄ ſic pbaſ, qđ oīs ſpēs ſum̄ a forma rei, si ḡ oīs aīa in oībꝫ aīat̄ eſſet eiusdē ſpēi ſpēalifime, leḡet qđ oīa aīata eſſent eiusdē ſpēi ſpēalifime, qđ eft manifeſte falſum. ḡ il- lud ex quo ſequit. Ex eodez pbaſur qđ aīe rōnale ſunt eiusdem ſpēi, cu hō ſit ſpēi ſpēalifime.

Formidādū at q̄ten nō lateat, vtrū vna rō aīe eft ſicut aīalis. aut fm̄ vnuqđqđ altera, vt eq̄ ca- nis hoīs deiq; aīal aīut vle aut nibil ē aut po- steri. Sūlraut et ſi aliquid cōe aliud p̄dicatur.

Hic p̄ter mouet vna dubitationē circa vnitatē diſ- finitiois aīe. Ex quo em̄ pſs in textu p̄cedenti dixit qđ ſi multe aīe et nō vnu ſpēi, ſi incidit talis dubitatio vtrū ſi danda vna cōis diſfinitio aīe, qđ ſez pueniat ydee aīe, ſi- cut fm̄ platonē eft danda vna cōis diſfinitio aīalis qđ cō- ueniat ydee aīalis, aut ſunt dāde diuerſe diſfinitioes p̄ diuerſis aīabz, ſicut etiam in aīal eft alia rō, canis alia rō hoīs, et alia rō dei, i.celi, qđ dicebant antiqꝫ aīarum, qđ rō aīalis fm̄ vnuqđqđ aīal eft altera et altera. Et arguite pſs p̄tra p̄ma prem̄, scz qđ nō eft dabilis vna cōis diſ- finitio que pueniat ydee aīe, qđ vel vle nibil eft aut posteri ſuſ singularibꝫ, et non ſolum hoc eft verum de ani- mali, ſed de quoctiōz alio vlt.

Querit quare pſs mouet iſtam dubitationem circa vnitatē diſfinitiois aīe. Dōm qđ ppter diuerſas opinio- nes de diſfinitioibꝫ, aliqđ em̄ opinati ſunt qđ diſfinitioes re- tum dantur de ydeis ſeparatis, et illa eft opinio plato- nicoz qui ponebāt vla ſeparata per ſe ſubſtentiā extra omni intellectu, et qđ diſfinitioes renū darent de talibꝫ ydeis. Exempli gratia qđ diſfinitio hō, homo eft aīal rōnale, tunc talis diſfinitio puenit ydee ſeparate, et non homini ſui qđ eft in singularibꝫ. Et h̄n illa opinionem eft danda

vna cōis diſfinitio aīe pueniat ydee aīe et nō ſingula- bus. Euerit etiā aliqđ habentes opoſitā opinionē. Py-thagorici, qui dicebatur naturales, et dixerit qđ noī elient ſubſtanciā vles ſed ſolū particulares, et ſic fm̄ illos non eft danda vna ſpēniſ diſfinitio aīe, ſed cuiuslibz alia et alia p̄philosophus autē tener mediū ſez qđ eft danda vna ſpēniſ diſfinitio de alia, noī qđ illa pueniat ydee aīe, ſicut poſuit Plato, ſed etiā illa diſfinitio pueniat ſingularibꝫ bus aīabz ptenis ſub illo ſpēniſ, ſicut pat̄ in ſecundo hūus, qđ illa diſfinitio aīe puenit ſic aīe in ſpēniſ, et etiā eft vera de particularibꝫ aīabz.

Arguit pſs ponit vna ſpēniſ diſfinitioes aīe, ergo male de qđ noī eft danda vna ſpēniſ diſfinitio aīe. Di- cendum qđ dupl̄ de aliquo de dari diſfinitio in cōi. Unū mō ſic qđ pueniat ſoli tali ſpēniſ, et ſic noī eft danda vna ſpēniſ diſfinitio de aliqđ re, quo mō Plato volunt dare diſfinitioem. Alio mō ſic qđ talis diſfinitio noī ſolū pueni- at illi ſpēniſ, ſed etiā ſingularibꝫ ptenis ſub ipo, et ſic pſs dat ſpēniſ diſfinitioem de aīa.

Querit quo ſoluenda eft qſtio Aristo, in textu, an ſit danda cōis diſfinitio aīe an nō. Dōm qđ nec ſic nec ſic qđ noī eft danda cōis diſfinitio que pueniat ydee tim̄, nec eft danda diſfinitio que cōueniat ſingulis aīabz tim̄, ſed eft danda vna cōis diſfinitio aīe que puenit ſingulis am- mabz, et etiā aīe in cōi, et ſic diſfinitio aīe data ab Aristo eft datur de aīa in ſpēniſ, et fm̄ hoc puenit ſingulis aīabz. Sille eft de diſfinitioe homis, qđ iſta diſfinitio (aīal rōnale) puenit homini in cōi, et ſingulis particularibꝫ hoīibꝫ. Et ad hoc oſteſedēdū, qđ nō p̄ dari vna cōis diſfinitio aīe que pueniat ydee tim̄, phus ponit hāc autoritatēm, aīal vle nibil eft aut posterius ſuſ ſingularibꝫ, quia quod nibil eft non potest diſfiniti.

Arguit vle aliqd eft, qđ male ſi vle nibil eft. An̄s p̄z, qđ de nibilo noī eft ſcia, ſed de vlt eft ſcia, ergo z̄. Eti- am vle habet diſfinitōem et eſſentialiā, ergo aliqd eft. Dōm qđ iſta ppoſitio poſita ab Aristo, in textu, eft diſ- finitio ad cuius veritatē ſufficit alterā prem̄ eſſe veram. Vult ergo pſs in iſta autoritatē, qđ aīal vle nibil eft fm̄ mentē platonis qđ poſuit vla eſſe ydeas ſeparatas a ſingu- laribꝫ. Aut fm̄ veritatē peripateticorū vle aliqd eft ſed posterius ſuſ ſingularibꝫ, qđ vle abſtrahit a ſingularibꝫ, ideo neceſſe qđ ſit posterius illis a q̄bꝫ abſtrahit, et ſic ſe- cūdā pars eft vera.

Querit ex quo motiū ſuit plato motus ad ponen- dum ydeas ſeparatas. Dōm qđ ex duobꝫ, p̄muſ ſunt ppter generatōem rerū naturaliū. Et potest fm̄ platonē ſic ſum̄ rō, oportet generatōes reſoluti in vna cām perpe- tuam, ſic particulaři noī ſunt ppetua, ergo oportet ſicut ſi ſe- ſolutōem in alia cām que ſit perpetua, et qđ cā ſit ſumilis eſſectu ſuo, ideo oportet qđ illa cā ſit ydea que ſit p̄pria ſi ſimilitudinē rem̄ generatōe, et ſic neceſſe eft ponere ydeas ſeparatas. Secundū moriū ſuit ad ſaluadū ſciām de rebus naturalibꝫ. Et p̄ ſe ſormati rō, ſcia eft vltū, ſed il- la (que ſunt a pte ſe ſormati rō) ſunt ſingulāria, ergo oportet extra ſingulāria ponere vla, de quibꝫ vltibꝫ dantur paſſiōes fm̄ neceſſitatē, et ſic oportet ponere ydeas vles extra ſingulāria. Et ad iſta argumēta eft dicen- dum, et pmo ad p̄m̄ dicendum qđ diſterit cauſa vla et particulařis. Cauſa em̄ vltis noī eft ſiliſ fm̄ ſpēm ſuo ef- fectui. Non ergo oportet ponere ydeas in cauſis vltibꝫ que ſunt ſpecificē ſumilitudineſ ſenū ſicut plato poſuit, habent tamen iſte ſe ſe generate aliquaz cauſam pperuaz

**Ad ponend vle
as, ex F oē, in ſpēniſ.
duodo moueat
motus plato.**

**Zm
Excludūt moſia**

B i

Questiones

primi de Anima

Sed illa cā non est ydea rerū generatā p se exīs extra in-
selectū. sed est motus celi et aia nobilis que aia nobilis
habet in se similitudinē rerū generatārū. quā nō oꝝ esse si
mulē rebus fm spēm. sed fm pportione eo mō quo poten-
tia sive intellectū p̄acticus cognoscens suū obiectū est si-
milis suo obiecto. **¶** Et quāvis oia ista inferiora habeant
ydeas exītes in mente diuina z anima nobilis. non tamē
funt iste res p ydeas p se existentes. sicut dixit Plato. que
sunt rerum naturalium specificē z naturales similitudines.
de qbus darentur definitiones. quia ydee in mente diuina
sunt ipsamēt deus. z ydee in animabz nobilitibz sunt ac-
cidenzia. sed non habent specificā similitudinē ad singul-
laria. Ad scđm motiuū est dicendū. q̄ scia que est de vni-
uersalibz in ordine ad passiones reales nō est de vlbis p
se extra singularia subsistēribz. h̄ de vlbis fm p etiam
sunt in rebus ipis. q̄ tales passiones reales nō cōueniunt
nisi vlbis fm q̄ sunt in singularibus. sic tamen q̄ eēn-
tialiter et p se cōueniunt vlbis. et ex p̄tī p̄icularibz. sic
pz de risibili. qd̄ licet cōueniat homini. non tñ cōuenit ho-
mepato extra singularia. sed homini q̄ est in singularibus.
Nec est verū q̄ opozet oēm vltatēm esē p separationem
a materia absq̄ additione. q̄ materia p̄ etiam capi vni-
uersaliter. vt d̄ sep̄imo metaphysice.

Arguitur. videt q nullum sit vle. q yltima ps 20/nis est falsa. tis pbatur. qz omne quod est. est singulare et vnum numero fm Boetium. **O**m q singulare et vnu numero potest capi duplq. **U**no m accipitur singulare. p singulari p se. Et dicitur singulare p se. quod ex p pria sua significacione includit singularitatem. sicut sortes vel materia sortis. Alio modo dicitur aliquid singulare p alteru. qz scz est singulare p hoc q est in alio. z est quod ex sua p pria rone vel significacione no includit singularitatem sed est singulare ex hoc q aliquid et adiungit. **N**ic dicendu. q si singulare capiatur pmo m tunc est falso. scz q omne quod est a pte rei est singulare. qz no omnia sunt singularia p se. sed qued p alteru. Si aut capia singulare secundu modo prout se exrendit ad singulare p se z p alteru tunc antecedens est veru. quia omne qd est a pte rei vel est singulare p se vel p alterum. **A**uxra qd sciendum. q in aliisque individuo substanciali possunt multa considerari. Exempli gratia. vt in sorte pmo consideratur materia sortis. deinde sortes. tertio anima sortis. quarto humanitas sortis. quinto albedo sortis. **I**sta sic te habet p duo ex eis sunt singularia p se. materia sortis et sortes. quia in sua natura includunt singularitatem in trinsecam. sortes enim includit hanc materiam p quam est singularis. sed tria yltima. scilicet anima sortis. humanitas sortis. et albedo sortis sunt singularia per alterum qz per sortem et non per se.

per se ipsum et non per se

Arguitur: *g* adhuc nō est aliquod vle a parte rei. quia omne qd est est singulare p se vel p alterū res reales. *D*escendit q res capitur duplē. *E* uno mō p re accepta p intel lectū. et sic vniuersale p r̄igilime repertit in rebus. *A*lio modo accipit p ro re ad extra. t sic est distinguendū de vli quia vniuersale accipit p xlī impfecto. quale est vle in re sic enim dī. vle quod nō est de se singulare. t sic vniuer sale simpliciter est ex parte rei. quia ex pte rei est res que de se nō est singularis. *G*el accipitur vle. p xlī perfecto. scilicet p vniuersali post rem. t sic est verum q vniuersale non est a pte rei. quia non est in re ad extra. i extra intellectū. *S*ic em dicit *Euincius* p intellectus est qui facit vltatem in rebus. *L*ui rō est. quia vniuersalitas pfecta includit in se

duas relationes. quas supradit nature. Una est relatio
nature ad intellectum sibi quam natura dicitur. Alia rela-
tio est habitudo sive aptitudo ad plura inferiora sive quam
natura dicitur esse in multis aptitudinaliter. et illas rela-
tiones numeris potest habere natura nisi quando est per in-
tellectum apprehensa. quia natura accepta per intellectus
tum est una unitate non materiali. sed unitate vires
objectione apud intellectum. et plurificabilis est per multa in-
feriora. Ex quo manifeste elicitur quod unitas est accessio rationis.
et non est in predicamento. quod est ens rationis factum per rationem speculativam. Iuxta illud notandum. quod duplex aliquid
est ens rationis. Uno modo quod est perceptum per rationem. et sic res
rationis potest dici res rationis. Alio modo aliquod ens dici-
tur rationis quia est factum per rationem. Et est distinguendum
dum de ratione. aut fit per rationem practicam sicut dominus. et
hoc iterum potest esse reale. aut fit per rationem speculativam
et sic ens rationis non potest esse ens reale. Et per hoc potest
intelligi quod unitas dicitur intellectus est facies universalitatis
in rebus. quae in intellectus objecione accipiens aliquas na-
turam fundat in talia natura ista accedit ratio. et ex hoc
aliiquid dicitur quod habet in se accedita ista. Ex quo interfe-
rus elicitur. quod si ut aliquid est accidentis rei ad extra. sive uni-
versalis in rebus. universalitas est accidentis rationis ipsius
vitios post rem. Ex iam dictis etiam sequitur quod idem est per
dicatum dictum de multis inferioribus. ut lores est huius planeta
est homo. et ceteris. quae ibi predicatur ut universalis. sed vides
est universalis ergo ibi predicatur ut universalis. Similiter si dicatur homo
est animal. asinus est animal. vbi predicatur universalis predicationis quod
est idem genere ad hominem et asinum

Arguit **Xtra.** si hic predicaretur idem **predicatus** sortes est homo. **plato** est homo. sequeretur q[uod] idem est h[oc] nequā & bonus. Itz idē saluare & dānare. nam potest stare q[uod] sortes est nequā et plato bonus. et in suis idē in homine sic idem h[oc] dānnatur & saluare. **Dōm** q[uod] accipit dupl. **Uno** mō. p[ro]ut est aliquid vniū apud intellectū. et sic nec homo saluatur nec dānnatur. nec est bonus nec malus. nec albus nec niger. **Alio modo** accipit p[ro]ut fīm & est in singularibus. et sic est malus bonus dānabilis saluabilit̄. Et ideo non sequitur. si est vnuū p[re]dicatum. sortes est homo. **plato** est homo. q[uod] idem homo saluetur & dānnetur. quia talia accidentia non p[ro]ueniunt homini nisi fīm & est in singularibus. & non fīm & est obiectuū apud intellectum

Arguit singulare nūc̄ potest fieri vle. sed omnia a parte rei sunt singularia: q̄ nūc̄ p̄it fieri vla. et p̄t p̄s intellectus nūc̄ p̄t facere vle. **D**icit q̄ singularare capitur duplī. uno mō p̄ singulararē sc̄i. p̄ illo q̄d habet in rōne aut significatio sua singularitatem. et sic maior est vera et minor falsa. q̄r tūc̄ ē verū q̄ singularare nūc̄ p̄ fieri vniuersale p̄ quācūq̄ intellectus abstractio: q̄r quod est de rōne aliqui? no p̄t p̄ quācūq̄ abstractio: seu apprehensione ab eo separari. s; singularitas est de rōne illius q̄d est per se singulare sc̄i. **E**lio mō accipit singulare p̄ singulari p̄ alterum. q̄d se nō habet singularitatem ex sua propria. sed per aliud cui adiungitur. sicut humanitas sortis est singularis. quia coniungitur sori. **T**unc est dicendum q̄ sic capiendo singulare maior est falsa et minor vera. quia tunc singulare potest fieri vniuersale per abstractionem intellectus. **P**ro cuius intellectu datur talis regula. Quandocunq̄ aliqua duo sic se habent. q̄vus non est de intellectu alterius. tuc contingit vnum intelligere alio non contellecro. **E**xpli gratia. quis hō et risibile sentit

zungum realiter, tamen q̄ risibile nō est de diffinitione ho-
minis pr̄tingit intelligere hominem nō co-intelligendo risibili-
le. Et quo sequitur q̄ nō pr̄tingit intelligere hominem non in-
telligendo aīal rōnale. q̄ aīal rōnale est de diffinitione ho-
minis. Per hoc dī ad positiū q̄ q̄ singularitas p̄ se non
est de rōne singulariū singularitati sive singulariū p̄ alterū intelligi-
nū p̄ singulare singularitati sive p̄ alterū intelligi non
co-intelligendo singularitatē illius an quo singulariū. q̄
mis tñ in ipa re sp̄ zungant. Et hoc est q̄ dī solet q̄ vle
fit p̄ abstractione nostri intellectus. i. vle fit p̄ hoc q̄ aliqd
abstrahitur a singulariū p̄ se. Exempli grā. homo & sortes
zungunt in re. et tñ sortes non est de rōne hominis. q̄ si
sicut non inueniret hō extra sortē. p̄ ergo intelligi non
co-intelligendo sortē. et sic habet vniuersale. Silt est dīm
de genere & sp̄. quis sp̄s nūq̄ possit sive genus p̄ ab-
stractionem. q̄ in sua rōne includit vltimam dīm. tamē
specifiicatū p̄ fieri genus. ut hō nūq̄ p̄ fieri genus sed
aīal in hōe potest fieri genus p̄ abstractionē a differentia
specifiicata hoīis. que nō est de rōne animalis.

Arguit videtur q̄ vle in rebus sit probatur q̄ por. lo-
quens de vniuersalibus vocat ipsa res dicendo istarum
rez speculatorē. Dīm q̄ vle pfectum q̄ est vle post re
et in rebus fundamentali. et nō fm illam pditionē fm quā
vocatur vle. Lapiendo aut vle. p̄ vniuersalit in re. sic est ac-
cidentaliter in rebus. q̄ hoc zungit singulariū fm q̄ hu-
iūmodi. Circa q̄ scientiū q̄ natura vel cēntia designata
p̄ in oīu totius. ut hō p̄ tripliciter considerari. uno mō
fm eius p̄rīa rōem & sic conuenient nature que cadūt in
eius p̄ria diffinitione. et passiones exorte ex principijs eēn
tialibus. et non conuenient ut sic nature aliqua p̄dicata ac-
cidentalia nec realia nec rōnis. Ideo quando queritur an
nature sic considerata sit vlis. Dīm q̄ non. q̄ de ratōe
vls est vntas cū multiplicitate aptitudinali. quaz que
libet pditione supaddit vnlū accidens sive relationē rōnis.
Supaddit vntas relatione rōis ipsius nature ad in-
tellectū. q̄ ut sic natura. aīal vna quando est obiectiu apud
intellectū. multiplicitas est in addit etiam vna relationē rō
nis ipsius nature ad sua singularia. Exempli grā. si dicat
hō est sp̄s abi sp̄s supaddit humanae nature duas rela-
tiones rōnis. vnam ad intellectū. fm quā relationē di-
citur vna apud intellectū. Aliam rōiem supaddit na-
ture ad singularia. fm quā dī multiplicabilitē p̄ multa nu-
mero distincta. sicut genus dī multiplicitatem p̄ multa
spēdītia. q̄ ergo vltas norat accidentia rōnis patet q̄
nō p̄ conuenient nature fm se accepte. q̄ dictum est q̄ tūc
solū zuenūt nature. que sunt de eius diffinitione. natura
aut sic accepta vocat vle ante rem. Alio mō accipit natu-
ra ut in re. in supposito. et sic iterum nature nō conuenit
vniuersalitas. quia sic deficit nature vntas vniuersalita-
tis. que est solum in natura fm q̄ est obiectiu apud intel-
lectū. Deficit etiam sibi communicabilitas aptitudi-
nalis. quia fm q̄ est in aliquo vno supposito. sic non est co-
municabilis. Tercio mō accipit natura fm q̄ est accepta
p̄ intellectū. et sic conuenit sibi vniuersalitas. sic enim dī vle
post rem. i. vniuersale a singularibus abstractū. tunc enī
zuenūt nature ipsa vntas vltatis. quia est obiectiu apud
intellectū. conuenit etiam sibi plurificabilitas. quia pot
plurificari p̄ multa inferiora. et q̄ accedit nature q̄ est p̄ in-
tellectū accepta. sic etiam accedit nature q̄ est vniuersa-
lis. Unde patet q̄ sicut albi est accidens reale hominis
ita vltas est accidens rōnis ipsius nature. id est conuenit
nature apprehensio p̄ intellectu. Et sicut inconveniēt ho-

mini. q̄cepto attribueret q̄ est albi currēns aut laborā-
ita inconveniēt homini ad extra attributū q̄ est vlis.
Sic enim grāmatici dicunt q̄ sunt adiectiva secundē impos-
titōis. que nō possunt vere attribui substantiū p̄m im-
positōis nec cōtra. q̄ adiectiva p̄m impositōis false at-
tribuuntur substantiū scđe impositōis

Querit. q̄uo possumus venire in cognitōem sive noti-
tiā istorū vniuersalium. Dīm q̄ istas acceptōes possu-
mus cognoscere ex ipsis p̄dicatis ipsi nature attributis.
Qnḡe in nature attribuuntur p̄dicata realia essentialia.
ut hō est aīal. hō est rōnalis. et tunc accipit natura ut est
vle ante rem. i. accipit ut nō est in singularib⁹ neq̄ apud
intellectū. Alio mō attribuuntur nature p̄dicata realia acci-
dentalia. et sic accipit vle fm q̄ est in re. q̄ illa p̄dicata que-
nūt sibi fm q̄ ē in singularib⁹. ut hō est albi. Tercio mō
attribuuntur nature p̄dicata accidentalia rōnis. et tunc accipi-
tur natura ut est vle post rem. q̄ talia p̄dicata nō zueni-
unt nature nisi put est apprehensa p̄ intellectū. Et q̄b⁹ p̄
q̄ p̄rie nulla scia est de vltim re. Linus rō est. q̄ vltim re
fm q̄ hmoi zuenūt solū p̄dicata realia accidentalia. q̄ de su-
is subjectis nō sunt scibilia. Et vls post re fm q̄ hmoi
p̄t esse scia. q̄ eriaz illa accidentalia sunt scibilia fm q̄ hmoi
de ipsa natura. sicut fit in libro p̄dicabilii & p̄dicamētoꝝ.
Alio scie reales s̄t de vltante re. ut metaphysica & hmoi

Querit. vtrū ista tria vltia distinguuntur realiter vel
modaliter. Dīm q̄ differunt solū fm modū accipendi
naturā. q̄ eadē natura p̄ tripliciter p̄siderari p̄ intellectū
noſtri. Est enim eadē natura que q̄nq̄ est fm se accepta. et
et q̄nq̄ ut est in singularib⁹ supra. et q̄nq̄ accepta ad p̄di-
cata scđe intentionis. si m̄ sp̄s intelligibilis esset vle post
rem. sicut qdā dicebat. qd̄ est falsum. nūc est̄ realis distin-
ctio inter vle in re. ante rem. et post rem. posito q̄ sp̄s in-
telligibilis sit subiectum in intellectu.

Querit vtrū vle sit generabile. Dīm q̄ vle capi-
dupl. Uno mō ut est acceptū in singularib⁹. et sic vle est
generabile. quia eriaz generat ad generatioem singulariū.
Alio mō accipit vle ut ante rem & post rem. et sic genera-
bile & corruptibile accipitūt dupl. Uno mō in p̄pria si-
gnificatione fm q̄ dicit aptitudine ad generatioem & cor-
ruptionē. et sic vle qib⁹ zuenūt esse generabile et
corruptibile. q̄ corporis mixti p̄rietas est esse generabi-
le & corruptibile. sicut dī latius circa subiectus libri physi-
cōi. Alio mō accipit generabile imp̄prie fm q̄ dī ac-
tualē generatioem. et corruptibile fm q̄ dī actualē cor-
ruptionē. et sic vle ante rem & post rem nō sunt generabili
haec corruptibilita. q̄ aliqd sic est generabile p̄ genera-
tis actōem. vltia aut fm q̄ hmoi nō habet ordinē ad ac-
tionē. q̄ nō sunt termini actionum. q̄ actiones sunt singu-
larium p̄mo metaphysice.

Arguit vle est prius suis singularib⁹. ḡ male dī q̄ sit
posterior illis. Unus p̄baf. q̄ dat eis esse. Itē illud est p̄s-
us a quo nō querit subsistētiō. vna. ut bñ sequit. sortes
est. ḡ hō est. sed nō cōtra. Dīm q̄ vle capitur dupl.
Uno mō fm pfectā rōnem vltatis. et sic semp vle post
rem est posterior suis singularib⁹. q̄ sic abstrahit a singu-
larib⁹. et illud qd̄ abstrahit ab aliquo est posterior illo a
quo abstrahit. Alio mō accipit vle fm q̄ est ante rem vel
in re. et sic est p̄us singularib⁹. q̄ dat eis esse nomen & rō-
nem. mō rō sive diffinitio est p̄or diffinito. et ab illo nō cō-
uerit subsistētiō sequētia. Est aut circa p̄dicta p̄side-
randū q̄ res accipit p̄ singulari. qñ distinguif vle ante re
in re. et post rem. Sensus em̄ est q̄ est aliqd vle ante rem.

B ii

Questiones

primi de Anima

Ne an singularia accepit? Et aliquid est vle in re. in singulari-
tate. et aliqd post re. abstractum a singularib. Et rō istius
est. q; nos iponim⁹ reb; noia fm q; eas nos cognoscimus
p;us em cognoscim⁹ singularia q; vla. s; h; nomi res qd
scat tā vle q; singlare imponeat a nob; ad scandū singlare.

Querit. utr; rō aialis fm vnuq; aial ē altera et alte-
ra. Dm q; phs inducit illā autoritatē p; modū dubita-
tiōis. q; dt q; qrendū est an sit vna cōis diffinitio aic dan-
da. vel de q;libet aia dz dari vna sp̄cias diffinitio. sicut rō
ialis fm vnuq; aial ē altera. Lū dñm est ad qstionē
q; nō est dubiu q; rō aialis fm vnuq; aial ē altera et al-
tera q; si capiat aial fm suas sp̄s. tuc em ncc est q; aial
habeat alia diffinitioē in vna sp̄c q; in alia

Arguit. aial diffinitio sic. Alio est copus aianū sensibile
q; aial hz vna diffinitioē. Dm q; aial caput duplice.
vno⁹ logite fm q; fecit pceptu vnu pueniente suas sp̄s.
et sic aial hz vna diffinitioē. sicut pbat argumentū. Alio
mo accipit aial physice fm q; reputur in diversis sp̄b; ei⁹.
et sic est alia et alia diffinitio aialis. Et est rō illius diversi-
tatis. q; vnuq; diffinitio fm q; est aliqd vnu. sed aial lo-
gice acceptu hz vnitate cōceptus et nō hz vnitate physica
q; nō est vnu. aliqd fm rem. Et sic fm Aresto. seprimo
physico. in genere multe equocatōes latent. Et si dicat
genus erā diffinitio physice. vt dicendo. aial est qd ppositū
ex corpe sensibili et anima sensitiva. Dm q; ista diffinitio
nō cōuenit cōceptui aialis fm quē conceptrū aial est vnu;
sed cōuenit aiali fm q; inuenitur in suis sp̄b;. Et est
ista dñtia inter physiciū et lo gicū. q; physicus diffinitio cō/
ter fm cōem rōem. quā hz in suis inferioribus. logie⁹ ve-
ro diffinitio cōem rōem tñ. Alterū est de sp̄b;. quia
species etiam facit vnitatem reale. vt p; vnu physicom

Dplius aut et si non multe aie sed ptes
vtrū o; q̄rere p̄us totā animam aut ptes
Difficile at ē de his determinare et hāp; qles ap-
tenate sint altere ab inuicē cē. Et vtrū ptes o;
q̄rere p̄us. aut opa ipaz vt intelligere aut intel-
lectum. et sentire aut sensituum. sūlraut et in alijs
Si aut opa p̄us. itez vtiq; dubitabit aliqd si
obiecta horū p̄us querendū. sicut sensibile sen-
situō et intelligibile intellectivo.

Postq; phs mouit dubitatoē de aia fm q; est totū
potentiale. et fm q; est totū vle. Hicā p̄ur p̄tinuit dubita-
tione de aia fm q; est totū potentiā. dices. q; si nō sine m̄/
re aie in uno corpore. sicut dicitur platonici. q; ponebat qua-
tuor aias in uno corpore. sed sume multe ptes aie. i. potentie.
Lū est qstio an p̄mo o; in h̄re totā alia vel de pribus
eius. Item sedo est difficile si sine multe poterū aie q̄o ab
inuice distinguant. q; fm Theomixtū. difficile est cogno-
scere manifestam differentiam inter potentias. i. inter poterū
tiam nutritiū augmentatiū et generatiū. sed est mani-
festa dñtia inter vegetariā sensitivā et intellectivā vel fm
cōmentatoē difficile est cognoscere dñtiam inter potentia
intellectivā et imaginatiū. Aliq; em ponebam intellectu-
tum esse de lensibus interiorib. et si o; determinare de po-
tentia s; itez. incidit qstio an p̄us o; in h̄re de potentia. vt
de operationib. et an p̄us de opa rōib. vel obiectis poterū

riū opter definirare. Et q; iste qstiones solvuntur in scđo
huius. ideo nō est ncc eas hic soluere

Arguit. potēte sunt nobis notiores q; essentia. ideo
p̄us definitiā est de poteris q; de cēntia ipsius aie.
Dm. q; verū est cēntia cē p̄ce fm ordinē nature. si non
fm ordinē qd nos. Dz p̄fiderādū est q; in aia inuenit
q; p̄les cēntia potēta habit⁹ obiectu⁹ et opatio. et h̄n se
aliquiter ve magie cōe et min⁹ cōe. nō fm pdicatiōem. h̄
fūl; cāl; itē. q; vna cēntia est cā et origo multar; poterū
et vna potēta est cā ad min⁹ materialia multar; habitū.
sicut i intellectu s; multe sc̄e et multi habit⁹. et vnu p̄
habit⁹ hz m̄lta p̄tialia obiecta. q; nī in vnu p̄ se obiectu⁹
reducit. et circa vnu obiectu⁹ s; multe opatoēs. et h̄ preci
pue in intellectu nro est. q; nō intelligit simplici intuitu.

Arguit. aia nō est totū. ḡ nō hz ptes. et p̄is non o;z
ponere difficultatē istā de grub aie. q; est simplex forma.
Dm q; luce aia nō sit totū integrāle et cōtitutu⁹. q; nō
hz ptes integrales et cōtitutu⁹. est nī totū diffinitiu⁹. q;
hz ptes diffinentes. est etiā totū potēniale. q; hz ptes po-
tentias. i. potentias. est etiā totū vle. q; hz ptes subiecti
uas. s; etiam vegetariā sensitivā et intellectivā. In hoc
autē textu loquitur phs de aia fm q; est totū potestatum

Videf aut non solū qd quid est cognoscere
vtile esse ad cognoscēdas causas accidentiū sub-
stāciōis. sicut in mathematicis. sed et converso
qd rectū et qd obliquū. et qd linea et planū ad co-
gnoscendū q; duob; rectis trianguli anguli s;
equales. sed ecōtrario accidentia p̄ferit mag-
nam partē ad cognoscendū qd qd est. Lūzēm
habemus tradere fm fantasias de accidentiib
autoib; aut plurib;. tūc de substantia habebi-
m⁹ dicere aliquid optime. Qis em demōstra-
tiōis pncipiū est qd qd est. Quare fm qstionē
diffinitōes nō p̄tingit accēntia cognoscere. sed
neq; p̄iecturari de ipis facile. manifestū est em

q; dialectice dicitur sunt et vane omnes. Neduz; dū
Hic p̄tinuit et sequēter difficultatē de aia fm q; eto;
tum diffinitioē. Et tagit difficultates qstionē ad ea q; in
uant ad diffinitioē aie. Et ponit circa hoc duas partes
quāriū p̄ma est q; ipsum qd quid est. id est diffinitio nō
soli est vtile ad cognoscendū p̄pria accēderia. Alio ps. s; vne de
etiā accidentia magnā partem p̄ferit ad cognoscendū
qd quid est. P̄mā partē p̄mo. pbat exemplariter. q; in
mathematicis cognoscere qd curvū qd linea qd planū
et sic de alijs valer multū ad cognoscendū qd triangulus
hz tres angulos eq; es duob; rectis. Deinde pbat vtrū
q; prem rōne p̄mo secundā. s; accēntia magnā prem cōfe-
rit ad cognoscendū qd qd est et hoc sic. q; q̄ halemus
imaginatiōem vel fantasiam de accidentiib cōib; et p̄p̄is
alicius rei. tūc faciliter deuenimus in cognitiōem subiecti
illius accēntis. Lūus cā est. q; nīa cognoscere oritur a sensu
q; sensus p̄gnoscer accēntia. vbi ḡ halemus certā p̄gnoscer
de accidentiib. etiā possim⁹ facili cognoscere diffinitionē

*Actus in zœ gnis ut spes punitat: p[er] subitum dixi
pt. ac sub zœ accidio e saltez tuncali: q[ui]us
nō subsistens.*

Arestotelis

Folio viii

*H[ab]et p[ro]bat p[ro]m[pt]a p[re]c[on]i[ti]o[n]e. q[uod] h[ab]et s[ic]. q[uod] ip[s]um q[uod] q[uod] est est p[ro]m[pt]u[m] de
m[an]u[m] q[uod] q[uod] est est p[ro]m[pt]u[m] p[ro]gnoscens passio de subiecto. q[uod] ip[s]um q[uod] q[uod] est est p[ro]m[pt]u[m] de
m[an]u[m] q[uod] q[uod] est est p[ro]m[pt]u[m] p[ro]gnoscendi accentia. Et q[uod] q[uod] inferit
p[ro]ba p[ro]clusu[m] q[uod] q[uod] diffinio[n]es. q[uod] q[uod] d[icit] p[ro]le[ct]io[n]e. q[uod] q[uod] calle et
vane. q[uod] q[uod] est q[uod] ip[s]um (q[uod] q[uod] est s[ic] diffinio[n]e) est me[m]or
dem[an]u[m] passio[n]e de subiecto. et h[ab]et p[ro]f[und]o. q[uod] illa diffinio[n]e
est vana q[uod] nō p[er] dem[an]u[m] passio[n]e de subiecto. Et e[st] con-
siderandum q[uod] diffinio[n]es de q[uod] p[ro]ba h[ab]et intercedens h[ab]et diffinio[n]es
passio[n]e. q[uod] p[ro]ba h[ab]et diffinio[n]es. et d[icit] p[er] gen[us] et d[icit] p[er] gen[us]
sicut si dicat. ita e[st] appetit[us] vindice. p[er] illa diffinio[n]em nō
p[er] p[ro]gnoscendi passio[n]es irati. q[uod] s[ic] ita p[er] palam in facie. h[ab]et
et p[er] fieri p[er] ista diffinio[n]es. Ita e[st] cibulio. sanguis circa
cor et vocale ille diffinio[n]es d[icit] p[ro]le[ct]io[n]e. q[uod] d[icit] p[er] gen[us] et
d[icit] p[er] gen[us] d[icit] p[ro]le[ct]io[n]e soler diffinire. Et si q[ua]nt. v[er]a. acci[n]tia
mag[is] p[er] p[er]ferat ad p[ro]gredendu[m] q[uod] q[uod] est. Dom[ini] q[uod] sic
eius[modi] est. q[uod] n[on] i[n] cognito o[r]is ex sensib[us] inforib[us] et extro-
rib[us]. q[uod] acci[n]tia p[ro]greduntur ex forib[us] et interiorib[us]. q[uod] p[er] acci[n]tia
possim[us] deuenire in p[ro]gnito[n]es ip[s]i. q[uod] q[uod] est subiecti*

*Arguit. alibi et nigrum h[ab]et acci[n]tia. et t[em]p[or]e non ducunt nos in
cognitionem subiecte sicut ip[s]ius q[uod] q[uod] est. Dom[ini] q[uod] duplicita
h[ab]et acci[n]tia. q[uod] d[icit] q[uod] acci[n]tia p[er] p[ro]pria q[uod] fluunt ex p[ri]ncipiis spei.
et marie de talibus intelligit textus. q[uod] illa nos ducunt in cog-
nitio[n]es ip[s]ius q[uod] d[icit] ars. Et r[ati]o est. q[uod] talia acci[n]tia inducent
ad p[ro]gnito[n]es p[ri]ncipiis spei. q[uod] illi adeq[ue]ti effectu ip[s]ius q[uod] q[uod]
ducatur sicut ex p[ri]ncipiis spei. p[er] ip[s]ius q[uod] autem spei h[ab]et ip[s]um q[uod] q[uod] est. et sic
p[er] talia acci[n]tia ducere in p[ro]gnito[n]es ip[s]ius q[uod] q[uod] est. Alii
h[ab]ent acci[n]tia coia. et illa acci[n]tia dupl. vno p[er] finis. et sic soli
inducunt in cognitionem inducunt. ex cuius p[ri]ncipiis sicut
q[uod] vniq[ue] q[uod] facit cogitare sicut p[er] ip[s]ius. Alio acci[n]tia q[uod]
ad nos. et sic p[er] talia acci[n]tia etia ducere in cognitiones ip[s]i.
q[uod] q[uod] est. q[uod] q[uod] p[er] multa acci[n]tia induciuntur circuloq[ue]
mut vniq[ue] p[er] am d[icit] am. sicut p[er] gressibile bipes circulos
mut d[icit] am et passione hois. et in manifestu est q[uod] ta gressi-
bile q[uod] bipes sunt acci[n]tia communia*

*Arguit. p[er] h[ab]et p[ro]mo thopicoz. q[uod] p[er] ip[s]ius non indicat q[uod]
est et rei. q[uod] male d[icit] q[uod] acci[n]tia magna p[er] p[er]feruntur et. Dom[ini]
q[uod] d[icit] est inter indicare et p[er]ferre. q[uod] indicare est a p[er]sona
derelicti p[er]ferre est quateretur p[er]ducere sicut in unum ad cogniti-
one alterius. q[uod] acci[n]tia non indicant q[uod] est est sicut rei. et
coferunt ad cognoscendum q[uod] q[uod] est. q[uod] a p[er]sona non ostendunt
sed a posteriori manuducunt.*

*Arguit. p[er] h[ab]et p[ro]mo thopicoz. q[uod] p[er] ip[s]ius non indicat q[uod]
est et rei. q[uod] male d[icit] q[uod] acci[n]tia magna p[er] p[er]feruntur et. Dom[ini]
q[uod] d[icit] est inter indicare et p[er]ferre. q[uod] indicare est a p[er]sona
derelicti p[er]ferre est quateretur p[er]ducere sicut in unum ad cogniti-
one alterius. q[uod] acci[n]tia non indicant q[uod] est est sicut rei. et
coferunt ad cognoscendum q[uod] q[uod] est. q[uod] a p[er]sona non ostendunt
sed a posteriori manuducunt.*

*illo effectu h[ab]it p[ro]gnoscim[us] artē ei[us] h[ab]et nō subiecta. sic ex p[ro]gnos-
tio[n]e isto[rum] sicut p[er] p[ro]gnoscim[us] artē subiecta immaterialium et no[n]
subiectam earum. Et sicut p[er] r[ati]o[n]em ei[us] q[uod] vnu p[er] p[ro]gnoscim[us] p[er]ueniat h[ab]et
ad p[ro]gnoscēdi accentia et cetera. scilicet q[uod] eliz circulatio in p[ro]gnos-
tio[n]e. q[uod] p[er] p[ro]gnoscēdi posterior. Dom[ini] q[uod] duplexes sicut res. q[uod]
d[icit] sicut res respectiva et in talium p[ro]gnos-
tio[n]es circulatio et cetera. q[uod] vnu p[ro]gnoscim[us] p[er] alterem et cetera. Sicut de his non est ad p[ro]positum
cum subiecta et accentia sint entia absoluta et non respectiva
sicut res absolute et in talium cognitionibus fit circulatio
in diversis modis p[ro]gnos-
tio[n]es. Sic enim aliqd p[er] esse p[ri]ncipiū
p[er] p[ro]gnoscēdi alterius finis naturā et cetera tra alterū p[er] esse p[ri]ncipiū
p[er] p[ro]gnoscēdi q[uod] ad nos. sic autem est hic. q[uod] ip[s]um q[uod] q[uod] est sicut
diffinio[n]e est p[ri]ncipiū p[ro]gnoscēdi accentia finis naturā a p[er]sona
demonstratio[n]e p[er]ter q[uod] h[ab]et acci[n]tia p[er] p[ro]gnoscēdi
subiecta q[uod] ad nos et demonstratio[n]e q[uod] circulatio aut p[er] p[ro]gnoscēdi
ta est in absolutis finis cunctis modis cognitionibus*

*Arguit. eadem h[ab]et p[ri]ncipiū cuncti et p[ro]gnoscēdi. sed accentia
non h[ab]ent p[ri]ncipiū cuncti. q[uod] nec p[ro]gnoscēdi. Dom[ini] quoniam
argumento omittit fallit p[ro]p[ter]is. q[uod] p[er] vnu autem sic arguit. si aliis
qua sunt p[ri]ncipiū cuncti illa sunt p[ri]ncipiū p[ro]gnoscēdi. q[uod] si
sunt p[ri]ncipiū p[ro]gnoscēdi etiam h[ab]ent p[ri]ncipiū cuncti. q[uod] argumē-
tum non valeret. q[uod] ibi arguit a positione p[ro]p[ter]is ad positionem
antistarum. esse enim p[ri]ncipiū p[ro]gnoscēdi est in plus q[uod] p[er] p[ri]ncipiū
cuncti. sunt enim accentia p[ri]ncipiū p[ro]gnoscēdi substantiae. non
sunt p[ri]ncipiū cuncti substantiae.*

*Arguit nulla subiecta p[er] cogitari. q[uod] nihil est in intellectu
q[uod] p[er] p[ro]p[ter]is fuit in sensu. subiecta non p[er] apprehendit p[er] sensum. q[uod]
nec p[er] intellectu. et p[er] p[ro]p[ter]is non p[er] p[ro]gnoscēdi. Dom[ini] quis non ap[er]-
prehendat p[er] aliquem sensum exteriorum. et apprehendit p[er] sensum
suum interiorum. p[er] p[er]tinet cogitativa. q[uod] p[er]tinet cogitativa
ex reducitur ratione facit collationem et p[er]parat retinere p[er]-
culatum. q[uod] p[er] cognoscatur res subiectales et p[er]cipientiales*

*Arguit. p[er]tinet estimativa in brutis non cogitari subiecta
p[er]cipientia. q[uod] nec p[er]tinet cogitativa in hoib[us]. p[er]tinet p[ro]bat. q[uod] h[ab]et
eiusdem speciei cui habeat eadem operacionem. Dom[ini] duplex p[er] p[ro]p[ter]is
et duplex p[er] p[ro]gnoscēdi subiecta p[er]cipientia. Uno modo absolute. et sic
cognoscatur a p[er]tinentia cogitativa in hoib[us]. et non a p[er]tinentia estimativa
in brutis. Alio modo p[er] p[ro]gnoscēdi subiecta p[er]cipientia in ordine ad
actuacionem et passionem. et sic etiam cogitatur a p[er]tinentia estimativa in
brutis. q[uod] ouis lupi p[er]cipientia cogitatur p[er] finem q[uod] est p[ri]ncipiū
passioni aut lesionis. q[uod] est ex inimicicia. Sed oportet alterum dicere.
Et duplex est operacione virtutis cogitativa. Una est q[uod] subiecta
quenam p[er] p[ro]p[ter]is suam naturam. et illa est eadem tam in brutis
q[uod] in hoib[us]. Alio est quenam eius redudat ratione. et sic
h[ab]et altera operacionem q[uod] p[er] finem suam naturam p[er] p[ro]p[ter]is. sicut patet
eius de sensib[us] interiorib[us] determinabitur. Et sicut est de igne
sicut de calore ignis. q[uod] calore p[er] finem se incinerat et corrupit
sed p[er] finem est instrumentum aie vegetative sic carnificat. sic
etiam p[er]tinet cogitativa h[ab]et altera operacionem p[er] finem q[uod] p[ro]longatur
intellectu q[uod] alio habet.*

*Querit. vnu acci[n]tia necessario diffinio[n]e p[er] suum subiectum.
Dom[ini] q[uod] acci[n]tia caput duplex. Uno subratione generis et
speciei. et sic p[er] diffiniri abs[olut]o subiecto. q[uod] tunc est in aliis genera-
re predicamentis subiecto q[uod] est differentia vera vel circulos
curvum. Alio caput acci[n]tia sub ratione accentis. et tunc est dom[ini]
q[uod] duplex est diffinio[n]e. q[uod] d[icit] est diffinio[n]e totalis p[er]plecta. et
p[er]plecta est centralis q[uod] subiectalit. et sic acci[n]tia non p[er] diffi-
niri abs[olut]o subiecto. q[uod] p[er]plectio accentis subiectalitatis est a
subiecto. q[uod] non h[ab]et subiectalitatem nisi a subiecto. Alio est diffi-
nicio soli p[er]plecta centralis. et sic p[er] completa diffinio[n]e ipsius
dari abs[olut]o subiecto. Quid sic p[ro]bat. q[uod] si non posset diffini-*

b iii

Questiones

trō cōntialit p̄pleta ipius accēntis dari absq̄ subiecto tūle impossibile eēt accēns eē sine subiecto. q̄ ipossible est alī qd separari ab illo qd est de cēntia ipius. Si ḡ subiectū eēt de cēntia accēntis. tūc ipossible erit accēns ex extra subiecē tūc. cuī tñ oppositū vidēt in sacramēto altaris. Et h̄ idē p̄ ex signo. nā accēns diffinitū p̄ subiectū sicut p̄ additamentū. q̄ sez subiectū addit nature vel cēntie accēntis. et nō est de natura eius. cuī cēntie predicamentoꝝ sint im p̄mitre. vñ ē alia narura p̄teris et alteris eius.

A f. maria est cā intriseca cui⁹ est maria. Is subiectū ē maria accēntis. q̄ est p̄ intriseca accēntis. Dōm q̄ ma tor est vera de materia ex qua et nō de materia in qua cu iusmodi est subiectum respectu accidentis.

Queris vñ diffinitōes dyalectice sint casse et vane. Dōm q̄ sic. q̄ sic circa textū dēm ē diffinitōes dyalectice dicunt diffinitōes passionū q̄ dāfabsq̄ subiecto. Passiōnēs ēt dicunt. vt dolor. timor. amor. gaudium. spes et c. Si ḡ diffinitōes talū passionū dāf absq̄ subiectū tūc sunt diffinitōes vane. q̄ vanū ē qd nō attingit finem in quē ordinat. cuī ḡ diffinitio ex sui natura ordinatur ad de māndū passionēs de subiecto. Ille diffinitōes q̄ rāle finez nō h̄tū dicunt vane. Et ēt est de diffinitōib⁹ passionū da tis absq̄ subiecto. Exempli grā. passiōnes ire in ordine ad subiectū sī. pallor. faciei. tremor. manū. et c. Lause vero istaz passionū nō p̄t̄ dari ex formalē diffinitio ipius ire sed ex materiali. q̄ dāf p̄ subiectū. Formalē ēt sic diffinitio. Ira est appetit⁹ vindictas. diffinitio data p̄ subiectū est ista. Ira est ebulliō sanguis circa cor. et stātū cog nōscit. q̄ reati palleſcūt in facie. q̄ sanguis tendit imme diate ad cor. et sic relinqt mēbra extētora. s. faciem et manus. Ille autē ēt ēt nō p̄t̄ sumi ex alia diffinitione.

Arguit. videt q̄ ista autoritas nō sit ad positū. q̄ aia nō ēt alīq̄ passio. Dōm q̄ quis aia non sit passio h̄tū se p̄ modū passionēs. q̄ ad suā diffinitione. q̄ sic diffinitōes passionū dāf p̄ additamentū. qd est alter⁹ ḡnis. si amia diffinit p̄ additamentū qd est eiusdē ḡnis. et iō sicut diffinitōes passionēs date absq̄ subiecto sī. vane. sic etiam est de diffinitōe aie date absq̄ corpe. Et sic valer ad oīden dū q̄ diffinitōe aie est dādag additamentū.

Arguit. diffinitōes date p̄ gen⁹ et drām sī. diffinitōes phīcales. q̄ nō sī dyalectice. Probat. q̄ gen⁹ h̄tū rōem marie. et drām rōem foīe. ḡ. Dōm q̄ gen⁹ et drām p̄t̄ tripl̄. P̄siderari vno. q̄ gen⁹ h̄tū rōem poīe. et drām rōem ac tūs. et sic diffit⁹ data p̄ drām et gen⁹ est metaphysical in sig nū cui⁹ etiā separata a maria. q̄ sī sube separate sic diffiniuntur. Alio⁹ accipiuntur gen⁹ et drām inq̄tū gen⁹ h̄tū rōem marie. et drām rōem foīe. et sic diffit⁹ data p̄ gen⁹ et drām est phīcal. Tercio⁹ capiuntur gen⁹ et drām vno rōem generis et drām vno q̄ gen⁹ fecit. Acceptū h̄bile. et drām acceptū h̄ben tē. Et h̄ est qd de scūs Thō. in de ente et cēntia. q̄ ex duo bus acceptib⁹. ex genere et drām et stūtū terci⁹ acceptus. s. sp̄s. et sic diffinito data p̄ genus et drām est logical. Pro q̄sciendū est q̄ duplices sunt diffinitōes. Lubaz. et ille p̄ genus et drām date sunt bone formali et finali. q̄ sī sufficiētes cā ad demōstrandū passionēs de diffinito. et sic nō sunt vane. Alle sunt diffinitōes accēntū et p̄cipue pas sionū q̄ si dārūt p̄ genus et drām sunt q̄dem bone. quia dārūt p̄ ea que sufficiunt ad bonā diffinitio nē cuī suo mō notificent diffinitum. sed sunt vane. q̄ nō attingit fine ad quē ordinātur. q̄ nō sunt sufficiētes cā ad demōstrā dum passionēs de subiecto. Datet igitur q̄ illa questio non h̄tū locū de specieb⁹ substantiarū.

Primi de Anima

Dubitatoem ēt h̄tū et passiōnes aie. vtrū sint oēs cōes et h̄tū ansit aliq̄ et aie p̄pria ipsi⁹. h̄ em accipe qdē nccāriū est. nō ēt leue. videſ aūt plimōꝝ qdē nullū sine corpore pati neq̄ facere ut irasci p̄sidere desiderare et oīno sentire. Ma xime ēt assilat p̄prio intelligere. si ēt h̄ fantas ia qdā aut nō sine fantasia. non cōtinget vñiq̄ neq̄ hoc sine corpore esse.

Postq̄ p̄hs posuit difficultates ex p̄te sube aie et qd etiā ipius aie. h̄ p̄t̄ mouet difficultates de aia q̄ sunt ex p̄te accēntū et passiōnū ipi⁹ aie. p̄mo mouet dubitatoem scđo ēt solvit. tertio ex solutoe infert et agnito de aia p̄tinet ad phīsicū. p̄mo mouet difficultate. scđo oīdit illi⁹ difficultatis nēcitatē. Est ḡ ista dubitatio. vtrū oēs passiōnes. i. potētia aie sint cōes aie et copti vel et aliq̄ patiō p̄ p̄ia fm̄ qua aia nō copter corpi. Ad h̄ de Tresto. q̄ istaz dubitatoem definiri. nō ēt leue. nō ēt facile. h̄tū nēcātiū. Primum oīdit. q̄ si aliq̄ p̄xterates de q̄b⁹ manifestū est q̄ nō sī sine corpore. vt si irasci et sentire. et ideo in illis manifestū ēt q̄ sī passiōnes ēt aia etiā i corpore sīl. et h̄ iferi⁹ p̄bat. Si ēt sit aliq̄ passio. et p̄pā potētia ipi⁹ aie illa potētia erit itelleciua. h̄tū vniū et nūlī dicat q̄ intelligere sit qdā fantas ia. Sic em̄ dicebat atiq̄ nō ponentes dñaz in sensu et intellectu. et si sic potētia intellectua nō erit. p̄pā aie. Si autē intelligere nō ēt sine fantasia. tūc item nō p̄tingit in telligere absq̄ corpe. q̄ fantas ia sit cuī organo corporali.

Si qdē igūt̄ ēt aliq̄ aie op̄ez. aut passiōneꝝ p̄ p̄iu. p̄tinget vñq̄i p̄z separari. si vñ nullū est p̄ p̄iu ipi⁹ nō vñq̄erit separabil. sī si recto inq̄tū rectū multa accidūt. vt tāgere enēam sperā fm̄ pūctū. nō tū tāget ab h̄ separatū rectū. insepara bilitate ens si qdē semp̄ cuī quodā corpore est.

Hic p̄t̄ assignat cāz nēcitatē detinatioēs h̄tū q̄stio nis. q̄ ex detinatioē h̄tū q̄stiois p̄ḡscit aliq̄ q̄ oēs ho mines naturali scire desiderat. s. an aia sit separabil a cor p̄ore aut nō. Et h̄ ētēdo. q̄ si aia h̄tū in se aliquā potētia et opatioēz in q̄ nō copter corpi. tūc est separabil a corpe. et si nō habeat aliquā tūc nō erit separabil. Et patet iste p̄ditio nales q̄m̄ p̄ma ēt h̄tū aia opatioēz et potētiaz q̄ nō copter corpi p̄a et separabil. q̄ opatio p̄pria rei corrider est rei. q̄ opatio no p̄ p̄fectior q̄ ee. si ḡ opatio ēt separabil a corpe. Genia ipm̄ est ēt separabile a corpe. Scđo p̄dito alī sp̄z. les q̄ si aia nō habeat aliquā opatioētū in q̄ copter corpi p̄la nō est separabil. q̄ si aia separat absq̄ opatioē a corpe. tūc ell̄ ociosā et frustaret suo fine qd̄ est iōnemēs. et h̄ nō cōtingit aliqui rei natura. Et p̄hs addit in textu exempli qd̄ est tale. q̄ linee recte p̄uent tāgere enēam sperā fm̄ pūctū et nō p̄ sibi p̄petere nūlī fm̄ q̄ est in corpe. q̄ tace⁹ est ip̄ sūus corpis. si erā videt aliq̄b⁹ q̄ intelligere nō conuenit aia nūlī fm̄ q̄ est in corpe. sicut tace⁹ nūlī p̄ fieri sine corpe.

Arguit. in textu p̄mitit fallām p̄nris. q̄ arguit a rōta p̄dito alī cū destrucōe antis ad destrucōem p̄nris.

Dicendūz q̄ dupl̄ p̄tingit arguere in p̄ditionalibus

Uno in terminis queritibilibz. si in dructore aitatis vel pñtis. qz in queritibilibz possumo pñtis et reliqui. et destructivo destrui et reliqui et sic arguitur qz aiam hñc potestia et opatio em pñtia et cõ separabile a corpore pñtum. et iõ licet sic arguire a destructio ne aitatis ad destructore pñtis. Alio arguit in terminis non queritibilibz. si necesse est arguire a positioe aitatis ad pñtem pñtis. vel a destructore pñtis ad destructioem aitatis.

Arguit. videt qz ex exemplu rex? sit inconveniens. qz si corp? sperierat tageret linea? fñ pñcta idiusibilis. nuc linea eē et idiusibilis. Pro itello agumentum est sciendu. qz si enea sprea moueal sibi aliquam superficie duram necesse est rale superficie tageret enea spera? fñ pñcta. qz si tageret fñm aliis quam pñtis quinque. nuc enea sprea non est pñfecte sperica. qz hñc aliqua superficie fñm quia tageret re dura. et hoc repugnat sprea. Scio sciendu. qz inter duo corpora dura est aliis qd medius. qz ymaginari qz enea sprea ponat sup superficie aqz. et aqz non cedat. Igitus consideratis ad argumentum domini. qz duplex est tactus. simeaphorice tactus suus mathe maticus et phisicus. Domini g. phisice loquendo. qz enea sprea ratageret superficie fñm minima superficies. et non fñm pñcta. nec sequitur si tageret fñm pñcta qz minima pñponeret ex indi usibilis. qz illa pñcta qz tageret corp? spreca non est in acru sed in poterita. qz ex eis non pñponit linea. qz soli pñponit ex his qz sunt in actu. Et ad argumentum domini. qz minima vel in considerabilis rectitudine in corpe sperico non impedit spretate. et iõ qz in corpe sunt inconsiderabiles superficies ex hoc in non impedit eius spretatas sine figura spreca.

Querit. viru? aia sit separabilis a corpore. Domini capie do aiam. p. aia vegetativa et sensitiva. sic ille ait. qz si immersa mafia non pñt a corpore separari. Sed capiendo aia. p. aia ratione sit separabilis a corpore. qz est forma potes p se subsistere. si cut p. tertio huius. vbi dicit qz anima est id qd vere est.

Arguit. aia depedet a corpore. qz non est a corpore separabilis. Domini qz aia rationalis capitur dupl. uno qz ad fieri. et sic de pedet a corpore. qz non pñ fieri nisi in corpore. qz si fieri extra corpus. tunc est suba separata et non aia. Et quis aia sit in corpe et a corpe recipiat sua individualitate. tunc pñ separari corpe remredo illa individualitatem quia recipit a corpore. Alio modo capitur aia rationalis qd a seipso. et sic dupl. aliquid depedet a corpore. Uno subiectus. et sic poterit sensitiva depedet a corpore. et non poterit aie rationalis. qz intellectus non subiectus. tunc in alijs organis corporali. qz est materialis ut p. tertio huius. Alio aliquid depedet a corpore obiectu. qz corp? est obiectus eius. et sic etia aia rationalis depedet a corpore etia qd ad intellectum. qz intellectus p. statu huius vite non pñ intelligere in materiae sicut obiectus. qz intellectus obiectus depedet a rebus materialibus. et hñc non impedit ei separabilitatem. qz intellectus etia actu a corpore separatur. sic intellectus angelicus p. intelligere re corp? non obstat ei separacione et immaterialitate.

Videtur atque aie passiones oes esse cum corpore. ira malitia. timor. misericordia. fidetia. ad hec gaudiu? et amare et odire. sicut enim patitur aliquid corpore. Indicatur atque hñc qd a dure et maifestis passionibus incidentibus nihil exacerbari aut tumere. Aliquin et aquis et debilibus moueri. cum accedat corpore. et sic se habet sic cum irascitur. Ad hec atque magis hñc maifestum

Nullo enim terribili imminentे in passionibus sunt his aliqui timentes. **Damnoes aliquæ pñtis et aitatis et corporis pñbar. 1. 10. 9**

Hic manifestat Aris. qd pñs pñsupposuit. s. qz qdā sibi passiones coes aie et corporis. pñbat tribus rationibus. Prima rō stat in h. qz illa passiones sibi coes aie et corporis. qz corpus aliquid patitur. qz si corpore aliquid patitur. qz etiam illa in corpore. sibi multe sibi passiones aie qz corpore aliquid patitur. sibi illa ira. gaudium mansuetudo. timor. etc. qz in ira fit ebullitio sanguis circa cor. sibi illa passiones sibi coes aie et corporis. Secunda rō. illa passiones sibi coes aie et corporis qz diversificat ex dispone corporis. Tertiā rō stat in h. illa passiones sibi coes aie et corporis variat in diversitas pñplexio. qz pñplexio respicit corpore. sibi illa passiones sibi diversimode in hodiis sibi diversitas pñplexio. qz sibi aliquod ita pñplexionati qz quis fratribus libo vñ null' iminetibus. multa timerit sibi melancolici ex sola fantasias pñplexio. timerit Aliqz sibi pñplexionati sicut qz magnis tribus iminetibus oio nihil timerit. sibi illa colent. Tertio est passio aie manifestum est qz aliquot passiones coes aie et corporis sibi

Si at sic hñc manifestum quoniam passionum rationes in matia sunt. Quare enim iste ut irasci. mori. qdē talis corporis aut pñtis. aut pñone ob h. et grāhuius?

Hic infert pñctio pñcipaliter intentam correlari. s. ista. qz dñc se dñc et qz si passiones sibi coes aie et corporis. qz etiam dñc dñc. sumit pñ aia et corpore. qz vñ qdā hñc diffinitus sibi hñc est. qz sibi iste passiones hñc esse in corpore. qz hñc diffinitus pñ corpore. En Aris. diffinitio ista sic dñc. Tercia qdā motus corporis aut pñtis aut pñone ob h. et grāhuius. Et hñc ista diffinitio quatuor casis. in h. etiam qz dñc motus) tangit etiam foras. qz ois passio appetitus est motus fñm qz motus caput. p. exitu pñone ad actu. Diffinitio tertiæ. Eustachius sicut passionem eternam ethica rū. Quidam est motus appetitus sub fantasia boni vel mali. Unus motus in diffinitio ire non pñt facere formam fluentes sed actus appetitus sicut etiam in alijs diffinitionibus passionum. qz formaliter loquendo. passio est actus sine operatio ipsi. appetitus sensitivus est in alterato corpore. Et qz sit eius alteratione corpore. iõ vocat passio impunitus em noia a notioribus nobis. qz hñc motus sicut alteratio est nobis notior. qdō impunitus noia actionum a tali passioni. Ponit alterius in diffinitio ire (corpis aut pñtis) vbi tangitur etiam materialitas. qz iste motus sicut illa operatio pñtis pñ materiaz qz est corpus. Deinde ponitur (aut pñone) in qz tangitur pñtis etiam efficiens. qz pñna trascibit est pñcū illius motus sibi ut pñ passionis. Additur (grahuius) vbi tangitur etiam finalis. quia propter appetitum vindicatur.

Et ppter hoc igitur aie physici est considerare de anima. aut omni. aut hñmōi. Concludit qz ad pñtum de aia deitate spectet

Hic percludit ex dictis (qz aie dñc est alijs et passiones coes aie et corporis) qz et ad pñtum spectat determinare de aia. s. in ordine ad tales passiones. vñ de omni aia. vñ ad minus de aia hñmōi tales passiones. Et rō est. qz sicut pñ scio pñtum. pñtum hñc determinare foias fñm qz sibi in matia. sibi aia qd minus fñm illas passiones pñdicas est foia in matia.

Questiones

Iffreter at diffinuit phicis et dialecticis
vnuqdoz ipoz ut ira qd e Hic qd e em ap
petitu pcoinstatois aut aliqd hmoi. ille at fer-
uoz languiis aut calidi circa cor Doyz at aliis
qd e assignat materiam. alioz vo spem et roem Rō
qd e em hec spes rei. Necce est aut hanc in materi-
am hmoi si erit. sicut dom Rō qd e tal. qd do-
m opimentu pbibes corruptioz a vntis et im-
briz et cynamatibz Hec aut at lapides et lateres
et ligna. alia vo in his spem propter ista.

Hic ponit dicitur am inf dyalec*tum* et phisi*cum* quod*rum* ad diff*erentiam*. et distinguunt triplicem diff*erentiam* quod*rum* quod*rum* est que dat promateri*a* tun*us*. quod*rum* proform*a* tun*us*. et quod*rum* proform*a* et materi*a* sed ex*empla* dent in tertiu de ira et de domo. De ira diff*erentia* dicitur a*re* promateri*a* est. Ira et bulus sanguis circa co*r*. Dicitur a*re* proform*a* ira est appetit*us* vindict*e*. Data proform*a* et materi*a* est ira est et bulus sanguis circa co*r* poter appetit*us* vindict*e*. Sit dom*us* habet tres diff*erentias* Prima formal*e* ista dom*us* est co*punctu* phisi*cus* nos a veris ymbib*us* et a cau*matibus*. et calorib*s*. Material*e* ista dom*us* est et dicitur a*re* ex lignis et lapidib*s*. Alia est sp*ecies* v*er*a*q*ue

Querit in q̄ p̄dicamēto sit ira. Dom̄ q̄ ira p̄t mul-
tiply capi. Uno p̄t fecit p̄ncipiaū q̄ p̄cedit. t̄ sic q̄ p̄ce-
dit a potētia appetitua q̄ inclinat ad rē appetitā ē in p̄di-
camēto q̄litas; in scđa sp̄c̄is capiſ impropio. q̄ manifestu-
est q̄ potētia appetitua nō ē passio cū in vna ponā s̄t mul-
te passiōes. t̄o q̄n sic diffiniſ ira est appetit̄ vnde dicit. ibi
appetit̄ nō capiſ p̄ potētia appetituaſ; p̄ actu appeten-
ti. Accipiſ ḡ ira alio mō p̄prie. t̄ sic est de p̄dicamēto actō
nis. sic enī ira nihil aliud est q̄ act̄ potētia irascibil factus
cū alteratōe corporaliſ. cū morū ſanguis ad cor. Tercio mō
capiſ ira quād ad morū faciūt in corpore. t̄tū itenī capiſ im-
prie. t̄ sic ira est de p̄dicamēto ybi. q̄ fit in ira mot̄ loca-
lis ſanguinis ab extremitatib⁹ membris ad cor.

Que igitur naturalis haec. utrumque circa materiae
rationem atque ignoras. aut quod circa rationem solum. aut ma-
teria quod est ex utrilibus. Illorum autem quis vterque

Hic oīd q illarū ē phisica. & vult q illa q daf p. materia.
riā est phisica. & impfcta. & daf p. materia. & forma. sī ē
phisica & pfca. & daf p. forma. tñm est logica. Et rō ē. q. phi-
sicē. pñcerat formas sī q sī in materia. q. sic pñcument
rebus mobilibus. cu ergo vñiqdēs h̄s diffiniri sicut h̄s esse. iō
opz oīa phisicalia diffiniri p. materia. Q. aut diffinitio da-
ta p. materia. tñm impfcta. p. q. cognitio. prie nō pot-
sumi g. materia. nñsi et adiugat forma illa. rei. tñc em. prie
p. res cognitū. & q. logicus abstrahit a materia & a mo-
tione. deo diffiniri per solam formam.

Arguitus materia non potest se notificari. quod non est aliquid definitio tam data per materiam quam materia estens in pura ponit. sed vnuq; q; obiectum suum quod est in actu. Hoc quod duplex est maria secundum maria quod est subiectum forme subali. et ex tali maria sum quod huiusmodi non potest fieri. Argumento rei nisi capias cum forma vel sub forma. Alia est maria secunda. quod est subiectum forme accidentalis. et sic paries est maria alterius. et ex tali maria potest res accidentalis obiectum. quod maria primo accepta estens in pura ponit. sed maria secunda modice accepta estens in actu subali quod est subiectum accidentis. et sic per q; Aresto. loquuntur de diffinitio obiectum acce-
ptum. q; exponit hic de domino et iura. q; sunt accidentia totius. proprie-

3° Prie d'oe
Malte
formalis
Completo
domus p^r di
nes

Dicit dicitur dialetico
z prolio diffinit

primi de Anima

Dent metac. 7. mol. phi. inamali.

Atuero ē aliq̄ q̄ circa passiōes materie nō
sepabiles neq; inq̄stū sepabiles. s; circa ois phi-
sicō q̄stic̄ talis corporis t b̄ Materie opa t passi-
ones s;. Circa q̄stic̄ aut̄ nō inq̄stū b̄ alio. vt
de q̄busdā q̄dē est artifex. si 2tingat vt instruc-
tor aut medicō. nō sepabiliū quidē. Inquantū
aut̄ nō talis corporis passiōes. s; ex remotoe ma-
thematis. fm aut̄ q̄ separe p̄mis p̄hs

Hic ostendit drām int̄ manuale mathematicū. et̄ meta-
physicū. Et̄ dñs sic q̄ metaphysicū considerat de formis
fīm q̄ sunt separabiles a materia. et̄ iō diffinunt absq; oī ma-
teria. Et̄ mathematicū manualis et̄ physicus determinat
de forma fīm q̄ ē in materia. s; dñt̄ q̄ mathematicū nō si-
derat de formis fīm q̄ diffinunt p̄ materia ymaginabilē. s; phi-
sicū et̄ manualē fīm q̄ p̄ materia sensibili dñt̄. q̄ physi-
cus considerat formas. quā p̄incipiū est natura. sed ma-
nualis considerat formas q̄n p̄incipiū est ars.

Si redeūdū est vñ sermo Dicebam⁹ aut q
passioes aī nō separabiles a phisica materia aī
lū inqntū tales existūt. vt furor ⁊ tumor. ⁊ nō si
cū linear ⁊ planū. Intēdetes aut de aīa ncce est
ſil dubitare de q̄b⁹ bñ dubitare opz ptranscen
tes p̄morū opiniones p̄phēdere q̄tunq; aliqd
de ipa enūciāuerūt vt bñ q̄dē dicta accipiam⁹
Si vero aliqd nō bñ. hec vertamur.

Hic vero alio non videtur etiam.
Hic Bresto reuertit ad positionem quod facit disgressionem a
proposito. Et de quod redēdū est ad quod rimandū p̄us dicitur quod di-
ctū est quod passiōes q̄les s̄t furor, amor, desideriū t̄c. nō su-
separabiles a materia phisica aīalū p̄m q̄ p̄iajia sunt. Et nō su-
bitur se tales forme sicut linea vel planū q̄ h̄nt intelligi sine
materia sensibili. Deinde continuat dicta eiusdem. A vultu q̄
etā iste passiōes p̄ dicere p̄ueniat aie sic ē in illo libro det-
inimandū est de aīa. Et si debeamus de aīa definitiōne t̄c.
iste modus obseruādus ēs. q̄ p̄mo praeferens opinione de
aīa. t̄ hoc iō. q̄ si in aliq̄ bī dixerit h̄ accepitādū est tāg-
ver in nostra doctrina. si vero alioq̄ male t̄ tamē dixerit
id iōm videntur. Repudiatū est.

Rincipiū autē q̄stiois apponereq̄ marie
vident ī p̄fīncē ī nātūrā. Bīlatūzīgī ab
īnālato ī dūobō mātīcē diffīrē vidēt motu et
sensu. Accepim⁹ autē et a p̄genitorib⁹ fētē dūo
bēcē de aīa. Dicūt ēm̄ q̄dā et mātīcē et p̄mo aīaz
ēē id qđ ēmouēs. existūmātes at qđ nō mouēt
ip̄m nō p̄tigere mouēt et alterz̄ eoz q̄ mouēt aīaz
sic arbitratīs cē. Vñ demōent⁹ ignē quēdāy
aut calore dēt cē ip̄as. In sūnīs ēm̄ exūtib⁹ figur⁹
et athomis q̄ sp̄ci rōtūde ignē et aīaz dēt. vt in ae
remota corpa q̄ vocationē decisiones q̄ vident per
portas ī radīs q̄rū oē semē elemēta dēt demo
crit⁹ tot⁹ nature. Sūlt at et Lēcipp⁹ Houū
at sperica aīam ppter id qđ maxime possunt p
omne penetrare hīmōi figuret mouēt reliqua
cum mouētūt et ip̄a. arbitrat̄es aīam esse effū

ties in aialib⁹ motū. vñ truēdi etnīnū eē respi ratōz. Lōtigētē cī eo qđ p̄tin⁹ corpora. ⁊ extrudē te figurās p̄bētes aialib⁹ motū ex eo qđ nō eip̄ sas q̄escere nullaten⁹ auxiliū fieri d̄ foris ingrediētib⁹ alijs hmōi i respirādo. Prohibē cī has ⁊ q̄ instaialib⁹ disgregari sil⁹ phibēs p̄stigēs ⁊ p̄pmēs. truēre at qđdu p̄nt h̄ facere. Vide⁹ at za pithagoric⁹ dcm̄ eadē h̄fr̄ itelligētiā. Dixit cī qđā ip̄oz aiaz eē q̄st̄ i acre decisiōes. nā qđā delecta pithagoricoz i h̄ discordabāt ab alijs pythagoricis. qđ n̄ dicebat athomos. s̄ p̄tutē q̄ mouet eos aiaz eē. alij̄ at has mouēs. De his at dcm̄ ē. p̄pt qđ qđē p̄tin⁹ vidēt moueri. ⁊ si sit trāq̄litas nūmia. In idē at ferūq̄ q̄cūq̄ dicūt aiaz eē qđ scip̄; mouēs. Vide⁹ at hi oēs existimātes motū maxic⁹. p̄priū cē aic⁹. ⁊ alia qđē oia moueri. p̄pt aiaz. ipaz at a scip̄a. p̄pt nibil vide remouēs qđ nōz ip̄z mouea⁹. Silt̄ at z Anax. aiaz dt eē mouētē ⁊ si alijs ali⁹ dix̄ q̄ oē mouz itellecū. nō tñ peit⁹ sic Dēō. ille qđē cī simpl̄ dt idē eē aiaz ⁊ itellecū. ver̄ cī eē qđ vidēt. Un bñ facere Homer⁹ q̄ hector iac⁹ ali⁹ sapiēs. nō itaqz vtr̄ itellecū tāqz poñā qđā q̄ eē circa p̄titatē h̄idē dt aiam ⁊ itellecū Anata. at min⁹ certificat deip̄ Multoties qđē em̄ cām ei⁹ qđ bñ ⁊ recte dt itellecū. alibi at itellecū hunc eē aiam. In oib⁹ cī ip̄m inē aialib⁹ magnis ⁊ quis ⁊ honorabilib⁹ ⁊ i honorabilib⁹. Nō vidēt at fm̄ pri dētā dūs itellecū oib⁹ silt̄ inē aialib⁹ s̄ neqz boib⁹ oib⁹. Quicqz qđē igit̄ aiatū i moueri as pererūt. H̄i qđē maxie motū op̄iat̄ st̄ aiam eē.

Viciqz at ad p̄gscere ⁊ sentire ea q̄ sunt. isti dicūt aiaz eē p̄ncipia. alij̄ qđē pl̄a facientes hec. alij̄ p̄vñ h̄ Sič Empedo. qđē ex elemēt̄ oib⁹ cē. ⁊ vñqz h̄oz aiam dices sic terrā qđē terra p̄gscim⁹. ethere ethera. aquā at aq. s̄ ignē ignē maifestū ē. p̄cordia at p̄cordia discordia discordia tristi. Eodē at mō ⁊ plato in tūmeo aiam facit ex elemēt̄. p̄gsci em̄ sile sili-

res at ex p̄ncipijs cē Silt̄ at ⁊ his q̄st̄ de p̄hia dca detinātū est ip̄am qđē aiam ex ip̄a vnius ydea. ⁊ ex p̄ma lōgitudie latitudie ⁊ altitudie alia at silū mō. Adhuc at ⁊ alit̄ itellecū qđē vñū scia; at duo singul̄ em̄ ad vñū. plani at nūerū ad op̄ioz. sensu p̄o cū q̄ firmi. Plūri qđē em̄ sp̄es. ⁊ p̄ncipia entiū dicebāt. Sūt at ex elemētis Judicāt̄ at res. alie qđē itellecū; alie p̄o scia alie at op̄ione. alie p̄o sensu. sp̄es at nūeri hi res. R̄m̄ at ⁊ motiuū videbaſ aia eē ⁊ p̄gscituū sic qđā p̄plexiſt̄ ex vtr̄qz enūciates aiaz eē nūe rū mouent̄ seip̄m. Dñt̄ at de p̄ncipijs q̄ ⁊ q̄c̄ semaxic̄ corpea faciētes icorpea. His at misce tes ⁊ ab vtr̄qz p̄ncipia enūciates. Dñt̄ at ⁊ circa mltitudine. hi qđē cī vñū. illi p̄o pl̄a dicūt Lō seq̄nt̄ at his ⁊ aiaz assignāt̄ motū em̄ fm̄ natu rā p̄moz existiāneſt̄ nō irrōnabilis. vñ q̄busdā visuz est ignē eē. Etēm h̄ in p̄tib⁹ subtilissim⁹ ē et maxic̄ elemēt̄ incorpēi. Ad h̄ at mouet̄. qz et mouet̄ alia p̄t̄o Demo at dulci⁹ dixit enūci ans. p̄pt qđ vtr̄qz hoz. aiaz qđez cī ⁊ intellecū idē Ist̄ at eē p̄moz ⁊ idūsibiliū corpū. Do tm̄ at p̄pt̄ subtilitatē p̄tūt̄ figuraz. Figuraz at levitnobilissimā spericā dt. L̄ at eē itellecū et ignē Anara. at vidēt qđē alteq̄ dicere ⁊ aiaz in itellecū. sic dixim⁹ p̄o. vtr̄ at vtr̄qz. sic vna na tura. verūt̄ itellecū poit̄ p̄ncipiū oiz maxie. so lūqz dt ip̄z eoq̄ q̄st̄ simplicē eē ⁊ iustū ⁊ puru⁹. Alſigit at vtr̄qz eidē p̄ncipio p̄gscereqz ⁊ mo uere. dices itellecū mouere oē. Vide⁹ at Tha les ex q̄bo remissimur motū aliqd aiaz op̄iari si qđē dixit lapidē aiaz h̄ze q̄m̄ fer̄z mouz. Dio genes at h̄uc ⁊ alij̄ qđā aerē hunc op̄ians oīm subtilissimū eē ⁊ p̄ncipiū. ⁊ p̄pt̄ h̄ p̄gscere ⁊ mo uere aiaz h̄z qđē q̄ p̄mū ē. ⁊ ex h̄ reliq̄ p̄gscere. fm̄ p̄o q̄ subtilissimū ē motū eē Eraclit⁹ at p̄ncipiū eē dt. si qđē vaporē ex q̄ alia p̄stituit. ⁊ in corporalissime at ⁊ fluēs sp̄. Nō p̄o mouet̄ motū cognosci. In motu at eē q̄ sunt ⁊ ille ai hitrat⁹

Primi de Anima

tur ex eis in eo quod mouet ut nauta. non enim sicut mouet nauta. Hec quidem scipaz mouet. illi autem ex eis in eo quod mouet. Manifestum autem per ipsum est. propter quod est mortalibus. Autem ipsi continet lunam astra et totum celum. Magis autem nudi et aqua quidam existunt. mauerunt ut Hippo. Si uaderemus enim uisum istud ex generatione. quoniam omnis humida est. et namque arguit sanguinem dicentes animas. quoniam generatione non est sanguinis. hanc autem esse primam animam Alius autem sanguinem quicquidmodum Critias ipse sentire ait magis propter opiniones. hanc autem esse generationem naturae sanguinis. Dia enim elementa iudicaverunt per terram. Hanc autem nulli pertulerunt. nisi si aliquis dixit ipsa ex omnibus elementis esse aut omnia diffiniuntur aut omnes animas tribuuntur. ut est dicere motu sensu et incorpooreo. Hoc autem non possit. sed reducitur ad principia vero et in descendendo diffiniuntur aut elementum aut elementis faciunt dicentes sicut in uincere per unum. Dicit enim sile pugnoscit sili. Quoniam autem anima omnia pugnoscit constituitur ex omnibus principiis. Quicunque quidem igitur una aliquam dicunt cum ut elementum unum et animam unum ponunt ut igne. aut aere. proposita dicentes principia et animam proposita dicunt. Anaxagoras autem solim impossibiliter collectum. nihil coenit nulli alioz brevi. Hoc autem cum sit quoniam pugnoscit et propter quamcumque animam. neque ille dixit neque exhibet quod certe pugnoscit. Quicunque quidem autem huiusmodi faciunt in principiis etiam et pugnoscit constituitur. quicunque autem alterum huiusmodi ut calidum aut frigidum aut aliud huiusmodi aliud. et animas sicut unum aliud hoc ponuntur et non inter se sequuntur. quod est calidum dicentes. quod propter hoc et vivere non potest est. Qui autem frigidum propter respirandum et refrigerandum et vocari animas. Tradita quidem igitur de anima. et propter quod casus dicitur sic hec.

Considerandum autem est prius quidem de motu. sunt fortasse enim non solum falsum est subiectum ipsius huiusmodi esse quidem animas dicentes animas esse quod est scipaz mouens aut possibile mouere. sed unum quod est impossibili inesse ipsi motu. quod quidem non necessiter mouens et ipsum mouens non potest dicitur est. Duplex enim mouet omnes. aut enim aliter aut per seipsum. et malorum dicimus quicunque mouentur ex eo quod est per seipsum. et malorum dicimus quicunque mouentur ex eo quod est per seipsum. nisi enim accidens

*Postea de
animis: Bobalda
et ueritate*

seipam moueat. s; est motus sube ipsius p se

Vidā autē et mouere aīaz dicit corp⁹ in
q̄ est. sic ipsa mouet ut Democrit⁹ silt di
ces Philippo comediaz didascolo Refert em̄
dedalū mobilē fecisse ligneā mineruā effūdēs
argentū fusile. silt at̄ et democrit⁹ dī. motas em̄
inqt̄ idiuūbiles speras. pp̄t id q̄ apte nate sūt
nusq̄ manere Pheregr̄ mouere corp⁹ oē Nos
at̄ interrogabim⁹. sit q̄escere facit h̄ idē. quō at̄ fa
ciet. difficile at̄ impossibile dicere. Q̄o at̄ nō sic
vī aīa mouere aīal. s; prōlūtate q̄ndā et intelcm̄

Odē autē mō et Tim⁹ codē mō phisiologi
sat aīam mouere corp⁹. In eo em̄ qđ est
moueri ip̄a; et corp⁹ mouet. pp̄t id qđ pplexa ē
ad ip̄m Constitutā em̄ ex elemētis et disputā fm̄
armonicos nūeros. q̄ten⁹ cū naturale sensu ar
monic heat. et vt oē fera fm̄ psonātes mot⁹ as
pectū rcm̄ in circulū reflexit. et diuidēs ex uno
in duos circulos dupl̄t coordinatos itez vñū di
uisit in septē circulos tāq̄z eēnt celi mot⁹ aīe mo
v⁹. Prūm̄ qđē igīt nō bñ dī aīaz magnitudinē
ee. cā em̄ q̄ oīs talē eē vult qlis ē aliquā vocat⁹
intellect⁹. Nō em̄ velut sensitia ē. neq; vt deside
ratio. H̄az em̄ mot⁹ nō circulatio ē. intellicūs at̄
vn⁹ et p̄tinu⁹. sic et intelligētia ē. intelligētia at̄ vt
intellectualia. hec at̄ eo q̄ p̄n̄ vn⁹ sic nūeris. s;
nō siē magnitudo. pp̄t qđē neq; intellicūs fit
ptinu⁹. sed aut̄ vt ipartibl̄ aut̄ nō. sic magnitu
do aliq̄ ptinu⁹ ē. Qualr̄ em̄ intelligēt magnitu
do. cū sit in qlibet ptinu⁹ ipsi⁹. pte aut̄ aut̄ fm̄ ma
gnitudinē. aut̄ fm̄ pūctū. si op̄z et hoc pte dice
re. Si qđē igīt fm̄ pūctū. hoc aut̄ infinita. ma
nifestū est qm̄ nequaq̄z p̄trāslibit. si h̄o fm̄ mag
nitudinē. inltoties et infinites intelligēt idē. videt̄
at̄ et sel̄ cōtingēs. Si at̄ sufficiēs qualibet ptinu⁹
tagere qđ oī circulo moueri. at̄ et oī magnitu
dinē h̄i. si aut̄ nccāriū intelligēt toto circulo tā
gentē. q̄s est ptibus tact⁹ Ampl⁹ quo intelligē
t p̄tibile ip̄tibili. aut̄ imptibile p̄tibili. Accā

rūū at̄ cē circulū intellicū h̄i. intellicū qđē. n. mo
tus intelligētia circuli at̄ circulatō. Si ḡ intelligē
tia circulatō. et intellētū vtiq; erit circul⁹ cum
hm̄i circulatō sit intellicētia: sp̄t̄ at̄ aliqd̄ intellicē
tia. si qđē ppetua sit circulatō Practicaz qđē
em̄ intelligētia p̄ termināt̄. oīs em̄ alterius cā se
speculatiue at̄ rōbo termināt̄ silt Rō at̄ oīs dif
finitio ē aut̄ demrātio Demrātōes h̄o et a p̄n
cipio st̄ z bñt qdāmō finē syll̄m aut̄ p̄clusionē.
si aut̄ nō p̄cludan̄. s; nō reflectum̄ itez in p̄n
cipiū accipētēs sp̄ mediū et ultimū recte p̄ce
dūt. s; circulatō itez in p̄ncipiū reflectit Diffi
nitōes at̄ oīs finite st̄ Ampl⁹ at̄ si eadē circula
tio multoties est optebit multoties intelligere
idē Adhuc at̄ intelligētia assilāt̄ cūdā statui et
q̄etū imagis q̄s motu: codē at̄ mō et syll̄s. Atue
ro nem̄ bñm qđ nō facile s; violentū. Si at̄ est
mot⁹ ip̄ius nō suba. extra naturā vtiq; moue
bit. Laboriosuz at̄ est p̄misceri aīam corpi nec
possible absolui. Et adhuc fugiēdū si qđē me
li⁹ est intellicū nō tñ corpe ee. quēadmodū et cō
suetū ē dici et mltis videſ. Immaifesta at̄ et cir
culatio fieri celū cā. Fleqz em̄ aīe suba cā circu
larie fieri aīa: s; fm̄ accēs sic mouet. Fleqz cor
pus cā sed magis illi. Atuero neq; q̄ meli⁹ dī
et optebit. pp̄ter h̄ deū facere circularis fieri ani
mā q̄ dign⁹ sic ip̄i moueri q̄s manere. moueri
at̄ sic q̄s aliter. Qm̄ at̄ hm̄i intētio est alteris
rōbo magis pp̄ria: bāc qđē dimittamus nūc.
Illiū at̄ inconueniēt accidit et huic rōni et pla
ribz q̄ de aīa: Copulat̄ em̄ et ponūt in corpus
aīam nihil determinates pp̄ter quā cām et quō
hñte corpe. Et tñ videſ h̄ vtiq; nccāriū ee. pp̄
ter em̄ cōitare hoc qđē agit aliud. hoc at̄ parit̄
et hoc qđem mouet. illud at̄ mouet. H̄oꝝ aīe
nihil inest adiuice q̄buscūqz. h̄i at̄ solū conāt̄
dicere q̄le qđ sit aīa. Desusceptivo at̄ corpe ni
hil ad h̄ deēmatū tanq̄ p̄tingēs sit fm̄ pythag
oricas fabulas. quālibz aīam qđlibz corpus

Questiones

primi de Anima

In gredi. Videlicet enim vnuq; ppter qd corpus corrupit anima deficiete. qd igit; nō armonia possibile est eē anima neq; circulariter moueri manifestū ex dictis. sicut accūs āt moueri est et mouere seipaz ut moveri qdam in q est. hoc aut moueri ab anima. aliter autē quidē utrius organis. aīam autē corpore.

Lia autē qdā opinio tradita ē de aīa creditib; qdē multis. et neq; vna mīor his qdīctis sunt Rōes āt tāq; directuas p̄bēns et in cōi factis rōib; Armonia emī qndā dicūt. et emī armonia p̄pamētū et p̄pōem eē p̄trarioꝝ et corp⁹ p̄pōi ex p̄trarioꝝ. Et qdē armonia qdā rō p̄positoꝝ est. aut p̄pō. aīam autē neutrū possibile est eē hōꝝ. Ampliū autē moueri nō ē armonie. aīe autē attribuit hōmēs Lōgruit āt magis de sanctitate dicere armonia. et oīno de corpeis fr̄uti bō qdē de aīa. Manifestū autē si aliq; tēptauerit reddere passiōes et opa aīe armonia qdā. difficile emī adaptare. Ampliū autē dicere armonia in duo respiciētes marie qdē p̄priā magnitudinē in hūtib; motū et positōe et p̄pōem ipoꝝ. cū sic p̄gruāt ut nullū p̄genēū p̄termittat. Hinc āt et corꝝ qdē p̄miscent rōes. Neutro qdē igit; mō rō nabile. Compō āt ptiū corporis multū inuestigabilē est. Multe emī p̄pōes ptiū et multiplū sunt. Luiū igit; et quō p̄gruit accipe intellectū. p̄pō/ nē esse. aut et sensitiū et appetitiū. Sunt autē et incōueniēt et rōem mixtiōis esse aīam. Nō emī eandēb; rōes p̄mixtio elemētoꝝ fm̄ quā caro et fm̄ quā os. accidet igit; mltas aīas brē. et fm̄ oē corp⁹. si qdē oīa ex elemētis p̄mixtis sūt. cō mixtionis autē rō armonia aīa. Inuestigabit āt vtrīq; aliq; ab Empedocle vnuq; emī horꝝ rōe qdā dē esse. vtrū igit; hec rō aīa est. aut magis alterū aliqd cū sit in ptiib;. Ampliū autē vtrīq; intelligere āt et amare et odire ī st illiū passiōes. s̄z p̄cordia cuiuslibet mixtiōis cā. aut eius qdē h̄b; būtis illud fm̄ qdē illib; h̄b; Quare et h̄ corruprōem. et hoc vtrū rō est. aut alterū aliqd p̄ter rō. to nō remiscit neq; amat nō emī illiū erat s̄z cōis nem. Hec qdē habēt h̄mōi dubitatōes. qdē qdē destrictū ē. intellēcūs āt fortassis dīni. Si vero alterū est a mixtione aīa. qdē igit; caro nū aliqd et ipassibile ē. qdē qdē igit; nō possibile ni esse intermitit et alijs ptiib; aīalis. Ad hec āt fm̄ moueri aīam manifestū ex his. Si āt penitus cōdem nō vnaq; ptiū h̄z aīam. si nō est aīa rō nō mouet. manifestū qm̄ neq; a scip̄sa

Architelia

Arestotelis

Ultū at his q̄ dā s̄t̄ irrōnabili⁹ dicere
aīaz eē nūez seipm mouētē Inst̄, cīm bis
i⁹possibilia. q̄dē ex ip̄o moueri acc̄ntia. p̄pria
at ex eo q̄ dicūt ip̄am eē nūez. Quō em̄ o; itel
ligere vnitatē motā. t̄ a q̄. t̄ quioptiblē t̄ndif
ferentē eētē. Si nāq̄ est mota t̄ mobil' differ/
re o; Ampli⁹ q̄m̄ dicūt līneā motā planū face
re. pūctū at līneā. t̄ vnitatū motus līneē crunt.
Pūctū at vnitas ē positionez h̄ns. H̄nerus at
aīe iā alicubi ē. t̄ pōem bz. Ampli⁹ at a nūero
si auferat aliq̄s nūez aut vnitatē relinq̄f alins
nūerus. Platē at t̄ aīaliū multa diuisa viuunt
et vident̄ eandē h̄z̄ aīam sp̄. Videbit̄ at vt̄q̄
nihil differre dicere vnitates aut corpa parua
Et nāq̄ ex Democriti speris si siāt pūcta. soluz
at maneat q̄stitas erit aliqd̄ in ip̄o. Hoc q̄dem
mouēs. illud at qd̄ mouēt̄ sicut in mgnitudine
Hō em̄ ppter h̄ qd̄ est mgnitudie differre aut
puitate accidit qd̄ dc̄m̄ est. sed q̄ qntū. Un̄ ne
nesse ē aliqd̄ eē motinū vnitatu. Si at in aīali
qd̄ mouēs aīa t̄ in nūero. q̄re nō mouēs et qd̄
mouēt̄ est aīa. h̄ mouēs solū Lōtingit at qdā/
mō bāc vnitatē eē. o; em̄ ip̄i inē q̄dā drām ad
alias p̄uctiat solitarij. q̄ vt̄q̄ drāna erit nisi po
sitio. Si qdē igif sunt altere in corpe vnitates
et pūcta. in codē erit vnitates. obtinebit̄ em̄ lo
cū pūcti. t̄ tñ qd̄ phibet in codē eē. si diuosunt
et infinitas Quoꝝ em̄ locus est indiuvibil'. t̄ ip
sa Si at in corpe pūcta nūerus aīe. aut si q̄ co/
rū q̄ in corpe pūcta nūerus aīa. q̄renō om̄ia
h̄nt aīaz corpa. pūcta em̄ in oībo vident̄ eē t̄ in
finita. Ampli⁹ at quō possiblē ē separi pūcta t̄
absoluī a corpib⁹ si qdē nō diuidat̄ līneē in pūc
ta. Accidit at sicut dixim⁹. si q̄dem idē dicere
corp⁹ qd̄dā subtilū ptū ip̄am ponētib⁹. sic aut̄
sicut Democrit⁹ dt̄ ab aīa moueri p̄p̄iū incō
ueniēs. Si qdē em̄ est aīa in om̄i eo qd̄ sentit̄
corpe. necesse duo in codē esse corpora si cor/
pus aliquod aīa. Plumeꝝ aut̄ dicētib⁹ in vno

Folio xiiij

pūcto pūcta multa. aut oē corp⁹ aīaz brē. nūt̄ q̄
dā nūer⁹ dr̄ns fiat̄ ali⁹ab bis q̄ ī corpe pūcto
rū. Accidit at aīal moueri a nūero. sicut t̄ demo
critū dixim⁹ ip̄m mouere. Quid em̄ ē differre
dicere speras quas aut vnitates magnas aut
oīno vnitates ferri. utrobiq̄ ei ncē est mouere
aīali eo qd̄ mouēt̄ ip̄e. Lōplectētib⁹ igif ī vnu
nūez t̄ motu. hec qdē accidit t̄ mlta alia hm̄oi
Hō cī solū diffinitōes aīe i⁹possiblē ē hm̄oi cē
sz̄ racc̄ns. Manifestū ē at si q̄s argumētauerit̄
ex rōe hac passiōes t̄ opa aīe reddere. vt cogi/
tatōes s̄cīs letitias t̄sticas t̄ q̄cūq̄ alia hm̄oi
si cī dixim⁹ p̄. neq̄ diuinare ē facile ex ipsis

Rib⁹ at modis traditis fīm q̄s diffiniūt
aīaz alī qdē maxie motū ānūciauerūt in
mouēdo seipin. Alī at corp⁹ subtilissimū aut
ic̄r̄ palissimū alioꝝ hec at q̄s dubitatōes t̄ sb̄
řictates h̄nt p̄teriu⁹ fere. Relinq̄f at ſide
rare quō dr̄ ex elemētis ip̄az cē. Dicūt ei q̄ten⁹
sentiat ea q̄ st̄. vnu⁹q̄d̄q̄ cognoscat. necāriū at
ē accidere ml̄ta t̄ i⁹possibilia rōi. ponūt em̄ cog
noscerē ſilc ſilc. tāq̄ acsi aīaz res ponētes. nō n̄
at hec ſola. multa ſo t̄ alia. Magis at fortas/
ſis iſinita nūero q̄ st̄ ethis. Ex q̄b̄ igif ē vnu
qd̄q̄ hoꝝ ſgnoscere aīaz t̄ ſentire. h̄ ſpoſitum
nō ſgnoscet neq̄ ſentiet. vt qd̄ de⁹ aut bō aut
caro aut oſ. Silr̄ at qdlibet aliud ſpoſitorū
nō em̄ qdlibet mō ſe h̄ntia elemēta hoꝝ vnuq̄d̄
q̄s h̄rōne qdā t̄ ſpoſe. ſic Empedocles dt̄ os
t̄ terra Terra at bñ apta ī bñ ſpl̄is ſeptacul̄
duas ex octo ptib⁹ ſortita eſt. q̄uor̄ at vulcani
oſſa at alba ſt̄. Nihil igif pfect⁹ eſt elemēta in
aīa eē. niſi t̄ rōnes inerūt t̄ ſpoſitio. cognoscet
ei vnu⁹q̄d̄q̄ ſilc. os at aut hoīeñ nihil niſi t̄ hec
inerūt. h̄ at qd̄ i⁹possibile ſit nihil o; dicere. q̄s
ei dubitat̄ ſi ſerū ī aīa lapis aut hō. Silr̄ aut̄ t̄
bonū t̄ nō bonū. codē mō t̄ de alijs. Ampli⁹ at
cū multipl̄t id qd̄ ē ſt̄ aliud qdē h̄ aliqd̄ aliud at
q̄tūtē aut q̄lītē. aut t̄ qd̄dā aliud diuſoz p̄

L i

Questiones

primide Anima

Dicamētōꝝ. vtꝝ ex oībꝝ erit aīa aut nō. s̄z nō vi
def̄ cōia oīm ēē elemēta. Si iigīf̄ q̄cūq̄ subaꝝ
s̄z ex his solū. Quō iigīf̄ ḡgscet̄ t̄ alioꝝ vñūq̄
q̄s aut̄ dic̄ vñūcūiūs̄ ḡ ēē elemēta et̄ p̄ncipia
p̄p̄a ex q̄bꝝ aīaz p̄stare Erit ḡq̄litas t̄ q̄stitas t̄
suba. s̄z ip̄ossibile ē ex q̄stitas̄ elemētis ēē s̄baꝝ
t̄ nō q̄stitatē. Dicētibꝝ itaꝝ ex oībꝝ hec t̄ hmōi
alīa accidūt̄ Incōueniēs āt̄ ē dicere q̄dē ip̄ossi
bile ēē s̄lī a s̄lī. sentire āt̄ s̄līc s̄lī t̄ coḡscere s̄līc
s̄lī. sc̄tire āt̄ pati alīqd t̄ facere t̄ moueri ponūt̄
s̄lī āt̄ ḡgscere t̄ itelligere Multas āt̄ dubitatio
nes t̄ difficultates bñt̄ iīp̄ dicere. si ēē Empe. q̄
corpis elemētis singlaꝝ ḡgnoscūt̄. t̄ ad s̄līc testat̄
q̄d nūc dcm̄ ē. Quecūq̄ ei īsunt aīaliū corpibꝝ
simpl̄t̄re. vt̄ ossa nerui pili nibil s̄tire vidēt̄. q̄
re neq̄s s̄līa. t̄ tñ p̄ueniret̄ Ampliꝝ āt̄ vñūq̄q̄s
p̄ncipioꝝ ignorātia pluriū q̄s itelligētia existet̄
Loḡsc̄ q̄dē ei vñū q̄dlibet multa āt̄ ignorabit̄
oīa ei alia. Accidit̄ āt̄ t̄ Empe. iīp̄t̄issimū ēē
deū. sol̄ ei elemētōꝝ vñū nō ḡgscet̄ discordiā
mortalia āt̄ alia. ex oībꝝ ei vñūq̄q̄s ēē oīno aut̄
ppter quācām n̄ oīa bñt̄ aīam q̄st̄. q̄m̄ aut̄ ele
mētū aut̄ ex elemētō aut̄ vno aut̄ plibꝝ aut̄ oībꝝ
nccē ēē vñū alīqd ḡgscere aut̄ q̄dā aut̄ oīa. du
bitabit̄ āt̄ vñiq̄s alīqs t̄ q̄d ē vñū faciēs iīp̄. ma
terie em̄ p̄pan̄ elemēta Maxie āt̄ p̄priū ē illud
pt̄inēs q̄dūq̄s ē. aīa āt̄ alīqd ēē mēliꝝ t̄ alīq̄s
ip̄ossibile ē ip̄ossibiliꝝ āt̄ adhuc itellec̄t̄ Rōabi/
lissimū āt̄ eē hñc nobilissimū t̄ diuinū fīm natu
rā. elemēta āt̄ dicūt̄ ēē p̄ma entiū. Dēs āt̄ t̄ q̄ ex
eo q̄d ḡgscit̄ t̄ s̄tēt̄ aīa q̄st̄ ex elemētis dicūt̄ ip̄
saꝝ. t̄ q̄ māt̄e motiūn nō de oī dicūt̄ aīa. neq̄
ei fītīa oīa motiā. Videſ̄ ei ēē q̄dā aīaliū mo
tiūa fīm locuꝝ t̄ tñ videſ̄ h̄ solo motu mouere
aīa aīal̄. s̄lī āt̄ t̄ q̄cūq̄s itellec̄t̄ t̄ fītīuꝝ elemē
tis faciūt̄. Videſ̄ ei plāte viuere nō participā
tes loci mutatōe neq̄s fīm. t̄ aīaliū ml̄ta itelligē
tia nō bñt̄ Si āt̄ alīqs t̄ hec segregauerit posu
eritq̄s itellec̄t̄ p̄t̄e aliquā aīe. s̄lī āt̄ t̄ fītīuꝝ. ne
q̄s vñiq̄slic̄ dic̄t̄ de oī aīa neq̄s de tota neq̄z de
rīna. h̄ āt̄ sustinuit̄ t̄ q̄ ēē orphanis vocatis car
minibꝝ rō. dt̄ ei aīaz ex toto īgredi respiramēt̄
q̄fer̄t̄ a vētis Hō possibile itaq̄z plātis h̄ acci/
dere neq̄s aīaliū q̄busdā. s̄chdēn̄ oīa respirat̄. h̄
āt̄ latuit̄ sic opināt̄es. si p̄o ex elemētis aīaz face
re oī. nihil oīz ex oībꝝ sufficiēs ei ē altea p̄s p̄rie/
tatis sc̄ipaz diūdicaret̄ oppositā Rēcō eīz ip̄m
t̄ obliquū ḡgscim̄. iūdex em̄ vñroꝝq̄s canō est
rcō. obliquū āt̄ neq̄s suiūp̄si 9neq̄s recti. et̄ iī toto
āt̄ q̄dā ip̄az miscere dicūt̄. vñ fortassis t̄ thales
opinat̄ oīa ēē plena dījs Hoc āt̄ h̄z q̄sdā du
bitatōes. ppter quā ei cām ī aere aut̄ in igne aīa
cū sit nō facit aīal ī mixto. t̄ h̄ibꝝ melior ēē pu
tata. Queret̄ em̄ vñiq̄s alīqs q̄s ob cāz q̄ ī aere
aīa ea q̄ ī aīalibꝝ melior t̄ imortalior. Accidit̄ āt̄
vñrobiꝝ iīcōueniēs t̄ irñnabile. et̄ nāq̄s dicere
animal ignēaut̄ aerē magis irñnabiliū ē. t̄ nō
dicere aīalia cū aīa īsūt̄ iīcōueniēs ēē Opinari āt̄
vidēt̄ aīaz ēē t̄ h̄is. q̄m̄ totū p̄tibꝝ s̄līs sp̄cī. q̄/
re nccāriū ip̄f̄ dicere aīaz t̄ s̄līs sp̄cī p̄tibꝝ ēē. si
incipi alīqd p̄tinētis ī aīalibꝝ aīata aīalia fīt̄
Siātaer q̄dē dīscerpi s̄līs sp̄cī aīa āt̄ dīffīlīs
pt̄is. hoc q̄dē alīqd ip̄iꝝ existet̄. vñdeſ̄ alīnd āt̄
nō existet̄. Acce em̄ iigīf̄ ip̄az s̄līs pt̄is esse aut̄
nō vñū ēē ī q̄libet pte oīs Manifestū iigīt̄ ex di
ctis ēē q̄ neq̄s cognoscere iest̄ aīe. ppter id q̄d̄ est̄
ex elemētis. neq̄s moueri ip̄az bñt̄ neq̄s vere d̄.

Voniāt̄ ḡgscere aīe ēē sentire t̄ opinari
adhuc āt̄ p̄cupiscere t̄ deliberare oīa ap
petit̄ Fiāt̄ t̄ fīm locū mot̄ ab aīa aīalibꝝ Ad
huc āt̄ t̄ argumētū t̄ stat̄ t̄ decremētū. vñt̄ to
ti aīe vñūq̄q̄s hoꝝ insit̄ t̄ oī. t̄ itelligim̄ t̄ sen
tim̄. t̄ alioꝝ vñūq̄q̄s facimus t̄ patimur aut̄
p̄tibꝝ alteris altera Et vñtere iigīt̄ vñt̄ in alīq̄
hoꝝ sit̄ vno aut̄ plibꝝ. aut̄ ī oībꝝ. aut̄ in alia alīq̄
cā. Dicūt̄ itaq̄s q̄dā p̄tibꝝ ip̄am t̄ līo āt̄ intel/
ligere. alio q̄dē p̄cupiscere. Quid iigīt̄ p̄t̄et̄
q̄iam si p̄tibꝝ est̄ aptanata Hō em̄ vñiq̄s co/

pus. videat enim huius magis anima corpus continere. Egrediens enim exspirat et marcescit. Si igitur animali aliqd vnaquam facit. illud maxime utique erit anima. Optebit autem icterum et illud querere. utrum vnu aut multiptuum sit. Si quidem vnu est propter quod non mouet animam vnu. Si vero diuisibile icterum queret. quod est principes. et sic utique procedet in infinitum. Dubitabit autem aliquis et de ipsius peribz quae positiorem habet vnaquam in corpore. Si enim tota anima secundum principia pertinet et primum vnuquam principia realia quod corporis. hoc autem assilatur impossibili. Qualem enim potest aut intellectus principia habere. Qualiter enim aut intellectus principia habent graue est fingere. videat enim et plante viue diuisibile et qualiter quadam incisorum tanquam eadem habentia animam specie. et si non numero vnaquam quidem enim principia sunt sive habent locum in quoddam tempore. si autem non permanet nullum inconveniens est Instrumenta enim non habent quibus salvant naturam. sed nihil minus in utraque partium oes inexistunt propter animam. et similis species sunt ad inuicem et toti. Ad inuicem quidem sicut quod non separabiles sunt. toti autem animam tanquam indivisiibili existenti. videat autem et quod in plantis anima principium quoddam esse. hac enim sola coicant et animalia et plante. Et ipsa quidem separata sensibili principio. sensum autem nullum sine hac habet.

Quoniam ex te 19 Rincipium autem

habet animam inuestigata Et quod primus liber est de opinionibus antiquorum in quo varie ostenditur via inuestigandi naturam ipsius animae quam oes et res currere parum utilitatis assert. idcirco tamen gentes opiniones antiquorum plurimorum sub specie in sequenti primo. Postea Aresto. omisimus istud librum. Hic autem ponit prius tractatum. et tractat in hoc libro de anima secunda opinionem antiquorum. In seculo ponit tractare. Et primo ostendit quod philosophi habuerunt viam inuestigandi naturam animae. Et dicit ex quo animam differt ab inanitate per motum et sensum. ideo quod philosophi inqrebant naturam animae ex motu. quidam ex sensu. Unde quidam philosophi inqrebant naturam animae ex motu differunt igne esse animam. quod ignis maxime mouet. aliquid calorem. aliquid igneus artem. Illi autem quod inqrebant animam ex sensu. sive cognitione. dicebant animam esse positionem ex obiecto. et oia cognoscere. Plato tamen speculatur dicit animam esse positionem ex numero. sive ex unitate. et hoc quo ad intellectum. ex binario. quod ad sciam ex ternario quo ad opinionem. ex quaternario quo ad sensum. Et ratio istius est. attribuebat enim intellectum ydeam unitatis ex quo intellectus est habitus principiorum. sed attribuebat scienciam dualitatem. quod sciam procedit ex principiis ad conclusionem

quod sunt duo. et ideo in scia est dualitas. scilicet principia et actio. Sed attribuebat opiniones ternario. quod opinio quamvis sit ex principiis ad conclusionem. non tamen ex principiis conformis. sed cui est scia. quod in scia ambo principia sunt necessaria. sed in operatione procedit ex una vera et una opinata et alia formidat. Deinde attribuebat quaternario sensum. quod sensus est virtus corporalis. sed prima figura corporalis est quadrangularis. sicut prima figura superficialis est triangulans. Aliqui autem procedebant in notitia animae ex motu et sensu simul. et illi dicebant animam esse numerum mouentem seipsum. et cognitionem mouentem seipsum. quod numerum enim intelligebatur cognitionem quod sola cognoscencia intellectu. alia possunt numerare

Quoniam autem et

Hic mouet diversitatibus ipsorum philosophorum dicentium de anima quod ad principia animae. Aliquem ponebat principia animae esse corporalia. et aliud spiritualia. Et differebat circa multitudinem quod quidam ponebant vnu principium et quidam multa. Illi qui ponebant animam habere principia corporalia sunt diversificati. quod quidam ponebant ignem qui est subtilissimus et quod est mobile haberet in se animam. quod tamen eos principium mouens est anima. et ideo etiam dixerunt tales quod magnes haberet animam. quod moueret ferrum. Aliquem dixerunt aer et sicut dyogenes aliqui vaporum. aliud dicebant animam esse aliquod nobilissimum et primum moueri corpore ut moueret corpus. et in hoc assilarunt corporibus celestibus. et ista fuit opinio Amphyontis. Aliqui autem magis rudes ponebant aquam esse principium. cuius opinio fuit Ippius. Aliquem dicebant sanguinem esse animam. quod non potest anima esse sine sanguine. et istius opinio fuit Hippocratis. quod maxime in sanguine apparet sensus qui ad animam spectat. Daret ergo tales philosophi inqrebant naturam animae ex tribus. scilicet ex motu vel cognitione. sive ex motu et sensu et ex cognitione. Nullus autem posuit terram esse principium animae propter eius grossiciem.

Considerandum autem

Hic reprobatur opinioes istorum philosophorum. et primo illos qui inqrebat naturam animae ex motu. quod sic diceret non poterat saluare omnem motum ipsius sensum et deos. sive quod ponebant animam proprie exigne habebar dicere quod moueret sensum et quod tolleret motus deos. Speculatur tamen tollit opinio Democriti. quod dicit quod corpus moueret ad motum animae. Sed ad dicit Aresto. sile sicut est magister comediarum nois quidem. Deodatus fecerit statuam lignam minerue. et de sapientie quod fuit polita supra argenteum viuum mouebat ergo statua etiam per motum argenti viuum. quod superpositum fuit tali statue. Sic etiam dicit Democritus quod anima moueret ex atomis. et ex illis atomis etiam moueret corpus sicut anima.

Eodem autem modo

Hic Aresto reprobatur opinionem Platoni de rationibus. quod dicit animam intellectuam esse magnitudinem circularem. Inter quas ponit vnu rationem quod circulatio est motus et assimilatur motui. sed intellectus assimilatur quieti. quod non potest animam intellectuam esse circularem. Et alia ratione quamvis adhuc est. quod beatitudo est sicut sit in operatione intellectuam. sed beatitudo non potest consistere in aliquo motu. quod beatitudo est facultas. et facilis potestas. Et in decima ratione dicit quod dicere animam possit ex parte corporis et intrare aliud corpus. sicut nauta in naui est fabula pithegorica. et hoc puenit ex eo quod est debita proportione inter animam et corpus. sed prius actus non separatur a potentia sua.

Inuestigabit autem

Hic mouet tres questiones contra Empedoclem quod dicebat quod anima esset harmonia complexioris. Si enim sic tunc in

Reprobatur eos quod sunt ad motum

Reprobatur Platoni de rationibus
p. 420

deca 20

L 4

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Questiones

primi de Anima

Vno corpe cōnt plures aic. qz ibi sunt ples op̄t̄ōes. qz est alia p̄t̄o mixt̄ō in oculi qz in pede. z sic aia f̄z Empedocle p̄sist̄ in p̄t̄ōe mixt̄ōis elemēt̄ō. iō eis mouet aia qn̄ est in corpe z op̄at̄ōe aie s̄l̄ motus qdaz R̄ndet Ar̄. ad positionē ip̄us. Empedoclis q̄ aia inq̄ tū aia nō mouet s̄l̄ q̄ totū corp̄ mouet. z iō mot̄ ac cedit p̄ncipal̄ ex p̄te corp̄is. qz q̄t̄ aiam irasci d̄t̄ eā texere aut edificare. nec etiā aia. p̄t̄e itelligit. s̄z h̄o itelligit p̄ aiam. Quā autoritatē solebat aliq̄ male allegare dicētes. q̄t̄ aiam intelligere d̄t̄ eā texere aut edificare qz nō est p̄t̄e vez. qz nō oī q̄ intelligere fiat p̄ organū corpale sicut irasci. H̄enq̄ q̄t̄ passioñes sint passioñes corporis. p̄ bat autoritatē antiquoꝝ. qz multi antiq̄ p̄dixerūt q̄ ois aia eis̄ incorruptibl̄. q̄ nulla passio posſit. p̄uenire rōnes ip̄us aie qd̄ q̄t̄ quis sit vez de aia rōnali non t̄ vez est de alijs aia. z iō loq̄ndo de hoie h̄nt̄ aiam rōnalez omes passioñes z effec̄t̄. p̄uenir ex p̄te organoꝝ z nō ex p̄te aie et iō si senex accipiat oculū iuuenis videbit vez v̄ iuuenis. Et q̄ p̄z q̄ mod̄ ip̄us accus vidēti nō p̄uenit ex p̄te aie h̄z et intellegit. qz impedit q̄ accis in statu h̄i v̄ite p̄ corpus. qz sez ncc h̄z op̄ari p̄ organa corporalia. z p̄cipue q̄ sensus interiores. Et q̄ elicit ista autoritas in textu. q̄ intellectus corrup̄is q̄t̄ sensus interiores corruptibl̄. z iō debiles i cas p̄ite nō p̄it̄ b̄i intelligere. Addit Ar̄. q̄ simpl̄ intellectus est aliq̄d diuinus corpe. z sepiabilis a corpore

(Tribus autem modis)

Hic disputat p̄tra eos q̄ dicebant aiam esse p̄posita ex oib⁹ ut oia cognosceret. qz fuit opinio p̄ncipal̄ Em̄pe. Et p̄tra illā inducit decē rōnes. Quāp sexta stat in hoc. qz si aia iō cognosceret aia. qz p̄posita est ex oib⁹ rebus tunc secreretur q̄t̄ deus esset insipientissimū aialiu. q̄t̄ deus esset oīo simplex sed cognosceret aliqd s̄m q̄t̄ est p̄positū ex aliquo. Elocab̄t ētū deū esse celū. et q̄a nō est p̄positus ex h̄ice sic nō cognosceret litem. Decima tō stat in hoc ad hoc q̄t̄ aia cognoscatur oia. nō op̄z q̄ sit cōposita ex oib⁹. quia aliq̄ cognoscunt p̄ alia. Nam prima cognoſitū p̄ habitū. Et rectum est canon. i. regula sui z obliqui. cognoscitur em̄ malū p̄ bonū

(Quoniam autem)

In fine textus monet Ar̄. duas dubitardes. Quāp p̄ma est. vez op̄at̄ōe aie p̄uenit culter p̄t̄ aie vel q̄l̄b̄er op̄atio habeat definitā p̄t̄ aie. Sc̄ba ē vez. v̄uenit re p̄ueniat alīcū p̄t̄ v̄l̄ toti. Et ponit circa h̄ optimonē antiq̄. q̄ dicebāt aia diuisibile cē in p̄tes q̄t̄itariuas. z q̄t̄ diuersae aiae in uno corpe. Quātra qd̄ Ar̄. iustat tribu rōib⁹. qz p̄ma stat in h̄. si ples sunt aie s̄l̄ in eodem corpe tūc nō videt v̄l̄ posſet sumicā q̄t̄ rā multe aie manerēt in uno corpe. nō em̄ p̄t̄ ille aie le mutuo p̄tinere ex q̄t̄ diuersi. p̄ naturaꝝ. nec etiā p̄t̄ contineri a corpe. qz aia p̄tinet corpus z nō corp̄ aiam. Qd̄ p̄bat a signo qz egredie aia a corpe corpus marcescet z corrumpt̄. z sic corpus decidit in nihil. sicut p̄tes corporis manet s̄l̄ virtute aie. Ad istas q̄st̄iones p̄t̄ sic r̄ndet. Ad p̄ma dōm ē q̄ op̄at̄ōe aie nō p̄uenit culter p̄t̄. sic q̄ culter p̄s h̄z oīem op̄ationē anie. Unūl̄ duplices op̄ationes. qdām sunt vnius sp̄ci circa vnum obiectū exētes. sicut sunt due op̄ationes vidēti z tales sunt ab vna potētia. Aliis sunt diuersaz speciez. vt sunt vidēre z audire que fluunt a di-

uersis potētis. Ad sc̄dam dōm q̄ viuere cap̄t̄ duplicit̄. Unō p̄ viuere centralē. z si viuere est ab aia. nō aut ab aliq̄ p̄te aie. Alio p̄ cap̄t̄ p̄ actu potētia aie z tūc generalē est ab oib⁹ potētis. qz nō solū videre est viuere. s̄z eriaz audire appetere z intelligere z̄. Itē p̄siderādū est q̄ ex textu istius p̄ milibz. in q̄ Ar̄ esto. tractat de errorib⁹ p̄t̄ sp̄cialiter notari nouem autoritates. quaz p̄ma est. Alia differet nō ab aial motu z sensu. Sc̄da Hector iacet aliud sapies. Tercia intelligere assilas q̄t̄. Quartā q̄t̄ aut mārasci d̄t̄ eā texere z edificare. Quinta si senex accipit at oculū vt iuuenis videbit vez v̄ iuuenis. Sexta in intellectus corrup̄is quodā in interiori corrupto. Septima si aia esset composta ex oib⁹ reb⁹ vt oia cognosceret. tūc de us eis̄ insipientissimū aialiu. Octaua rectū est canon sui z obliq̄. Nonā aia p̄t̄inēt corp̄ z nō ecōtra. Quarū p̄ma sic introduc̄t. nā p̄uenitēt antiquoꝝ inquit aiam ex motu et ex sensu. qz aia. a differēt ab inaiatis motu z sensu. sed manifestū est q̄t̄ aiaata z inaiata differēt p̄ aiam. Ideo p̄ue nēt̄er ex motu z sensu inquit aia. Sc̄da autoritas mirō ducit sic. qz Ar̄ esto. ponit dñas inf̄ opinionē Anaxagore et Democrit̄. qz democrit̄. d̄xit simili sensum esse intellectu. z ideo ip̄e recom̄endat homēz q̄ posuit istaz autoritatē. Hector iacet aliud sapies. z intellegēt̄ autorat̄is. Hector. alle vir. iacet sapies. i. intelligēs. aliud. s. ge in hecōre mirat s̄m diversa tpa. Ex qua autoritas suscīt̄ur q̄ intellectus dependet ex tpe. quicq̄d aut̄ depen̄det ex tpe hoc est corporale. hoc aut̄ qd̄ est corpale est sensus. q̄ intellegēt̄ est sensus. S̄z Anaxagoras dūtingit inter sensum z intellectu. posuit em̄ ip̄e intellectu separat̄um segregat̄ oia ex chaos p̄fuso. vt pat̄ tercio hūmus. Tercia autoritas sic introduc̄t. ex q̄ pl̄ato dīct̄ aiam in intellectuas. esse in magnitudine circulati. Et Ar̄ esto. q̄ h̄ nō agn̄t̄ aie intellectue. qz intellectuā assilas q̄t̄. q̄t̄ ideo nō p̄t̄ aia intellectua ce mor̄ circularis. Quarta autoritas sic introduc̄t. qz aliq̄ dicebāt q̄t̄ aia moueret. vult q̄ Ar̄ esto. dicere q̄t̄ motus. qz p̄uenit aie. non p̄uenit sibi ex p̄te sui. sed ex p̄te corp̄is. Irasci em̄ est mor̄. sed aia non irasci. qz sicut nō possum̄ dicere q̄t̄ aia edificer. v̄ficiat aliq̄ actu extēnōe. sicut est op̄z teſt̄. sicut nō possum̄ dicere aiam ir. aie. sed h̄o irasci. qz irasci p̄ organū copa le fit sicut edificare. Unō p̄z q̄t̄ aliq̄ male allegabāt istā autoritatē dicentes. q̄t̄ aiam intelligere d̄t̄ eā texere vel edificare. Addit in Ar̄ esto. q̄t̄ p̄t̄e nō d̄t̄ aiam intelligere q̄t̄is hoc poss̄ dici. s̄z pot̄ dōm est q̄t̄ h̄o intelligat per aiam sive p̄ intellectu. Quinta autoritas sic introduc̄t. qz vult Ar̄ esto. in textu q̄ defec̄t̄. q̄t̄ accidit in vita aialis sicut vidēti audiēti z operādi nō p̄uenit ex p̄te aie. h̄z ex insipientē organoꝝ corporali. Et ideo si senex accipit or ganū vidēti vt iuuenis videbit vt iuuenis. Et qz poss̄ aliq̄ dicere q̄t̄ intellectu. qn̄q̄ impedit p̄ corp̄. q̄t̄ sensu in intellectu erit corporalis. Ideo ponit sefra autoritas. q̄t̄ q̄t̄ intellectu. comp̄it̄ quodā in interiori corrupto. qz sensu in tenor. nō tū vñq̄ corrup̄is cēntia intellectua. h̄z actu sive vñs intellectu. Et ideo nō cap̄t̄ intellectu. p̄ potētia h̄z. p̄ op̄at̄ōe. Septima autoritas sic introduc̄t. qz Empedocles dīct̄ aia. esse p̄positū ex oib⁹ reb⁹ vt oia cognosceret. qz deus q̄t̄ sūme simplex nihil cognosceret. Octaua au toritas sic introduc̄t. qz nō oīz in aia cē p̄ponēt̄ ex oib⁹ reb⁹. qz ad min⁹ nō oīz aiam p̄ponēt̄ p̄uat̄ōe. qz p̄uatio cognoscit̄ p̄ habitū. qz oē rectū eā canon. i. regula cognoscēdi sun̄ obliqui. p̄uatoem. P̄t̄ etiā ista p̄p̄o moralē exponit. tūc exponit sic. rectū. i. bonū et iustuz ē canon id est.

Arestotelis

regula viuendi suis. ipsius. et obliqui. in aliis sunt iniusti. Sic enim dicit Aresto. v. politicoz. virtuosi sunt optimi rectores cōitatis. quod virtuosi p̄nt se regere et alios. Ultia autē totitas introducunt sic. quia dicebāt aliqui quod in uno corpore essent multe anime. Et dicit Aresto. quod hoc non est verus quod non p̄t dari ratione quare tales aīa sunt in uno corpore cuī corpus non continet animam sed aīa corpus.

Arguit. videt quod in iata erat moueantur. non differunt iata ab iata motu et sensu. quod est contra primā autoritatē.

Dicit quod duplū aliquid mouet. uno aliqd mouetur scilicet ab aliquo separato ab illo. et si erat mouens in iata sicut lapis mouet a generante sive remouente. phibēs ut dicit. viij. phibēs. Alio aliqd mouet ab aliquo sibi cōiuncto. et sic motus p̄uenit iata. quod in iata mouens ab aīa eis cōiuncta. Ut p̄t dici quod est aliqd motus quod non p̄uenit nisi iata. sicut motus augmentatōnis. sed in iata est magis p̄prie additio materie ad materiam quam p̄prie de cā augmentatio. sicut p̄z in p̄mo de generatione. ne enim sit p̄uerio in iata alius additio in priorē subam sicut in iatis. sed generalē noua res. Exempli grā. si ignis augmentaret ppter appōem lignorum tunc illa ignis quod p̄fuit non p̄uerit ligna in sua naturā sicut alimentū appositi aīali p̄uerit in naturā alii. sed gnatūr nouis ignis ex lignis appositis.

Arguit. argentū viuū p̄ se mouet et tunc non habet aīam.

Dicit quod argentū viuū non mouet motu augmentatōnis p̄ se sicut mouens in iata quod mouens motu augmentatōnis. Et si dicatur de motu locali. Dicit quod talis motus localis non p̄uenit sibi ex natura aīe sed ex natura mixtione. quod in argento viuū est mixtio siccū et humidū. ppter hūi dicitur p̄mixtia naturalē argenti viuū fluit. sed ppter siccitate mouet in numerali loco. et sic est quod pugna inter humidū et siccū ppter quā p̄tingit argenti viuū sic sicut moventur. Quaternā p̄siderandū et differēt non dicitur capi p̄t dicitur dām cōstātiale. quod sic iata differunt ab iata. et in iata secā dām. sed dā capi hic p̄ quoniam accūtū dām vel diversitate. Ista enim dām fuit data ab antiquis qui fuerunt sensibiles non cognoscentes reū differentias.

Arguit. corpus p̄tinet aīas. illa est simpliciter falsa. quod aīa p̄tinet corpore. et non ex cōtra. quod illud p̄tinet aliud in quod alterū est. scilicet aīa est in corpore. quod p̄tinet aīa corpore. Dicit quod p̄tinētia est duplex. quod est naturalē sive individualē p̄m quā p̄tinētia individualē ex hī est in corpore. quod p̄ corpos aīa fit in cōcibilibus. Illa est p̄tinētia formalē sive specifica. et sic aīa p̄tinēt corpore. quod aīa dat spēm corpī et toti cōposito. Et iō Ar. bñ loquuntur in textu quod non p̄t esse p̄les aīe in uno corpore. quod tunc corpus non haberet unā spēm. sed quoniam quod est impossibile. Et si loquamur de p̄tinētia quātūtaria tunc quodāmodo p̄t intelligi quod aīa p̄tinet corpus. quod dicitur Ar. in textu quod p̄tes q̄titatiū corporis non sūt inātent remota aīa corpore. Et tunc de primo libro.

Nota versus in se p̄tinētēs opiones antiquorū de aīa
Sic sunt ponentes animam prīmū sapientes
Ignē democritus. athamas Leu. Pitthagoras
ponit. Anaxagoras intellectū. elemēta
Empedocles. Plato posuit numeros et ydeas
Et Thales aīam memorabīt esse motuā
Aera. Hydrogenes. Heraclitus esse vaporē
Compat Almeon hanc immortalib. Lipsius
Dicit aquā. Tristias aīam dedit esse cruentem
Summus Arestotēles hanc dicti corporis actū.

Folia xiiij

Ue q̄dem īgit̄ a p̄orib⁹ tradi-
ta de aīa dicta sunt Iterū autē
tāq̄ ex p̄ncipio redeam⁹ cōcepta
tes determinare quid est aīa et

quod utiq̄ erit cōfissima ratione ipsius

Postq̄ Aresto. in p̄mo libro determinauit de aīa p̄m opī-
nione antiquorū. hic in scđo determinat de aīa p̄m opī-
nione p̄pria. Et p̄mo determinat de aīa q̄tū ad ei⁹ q̄dditatez

Secundo de ei⁹ poterit. ibi (Poterit autē aīe)

Arguit. q̄stio an est plū p̄ponit a q̄stioē qd est. q̄ videt
quod p̄us debet q̄ri an aīa sit ante p̄t diffinitio aīe ponatur.
Dicit quod aīam esse p̄z ad sensum. hī ars et p̄tus sunt cir-
ca difficultia et circa ea quod non sunt de se nota. sic q̄ Aresto. de
p̄mo thopicoz. quod nō est q̄rendū de illis in aliq̄ scīa q̄ cas-
tur sub sensu. Ex hoc enī quod aliqd hī opātōes vitale q̄ ea
die sub sensu statim cognoscit aīam esse in illo corpore quod
hī tāq̄ opātōem. Sile isti p̄tō Aresto. u. phibēcoz. ubi
sic inq̄t quod ridiculosum fuit sive ridiculū est naturā demo-
strare esse. quod cadit sub sensu. In p̄mis q̄ p̄tinat Aresto.
dicta dicēdīs. Et de q̄ illa q̄ dicta sunt de aīa. sunt tra-
dita a p̄orib⁹. antiq̄ phis qui solebāt habere diuersas
opiniones de aīa. Et ideo nūc a p̄ncipio dicitur est de aīa
quod sit aīa et q̄ sit cōfissima ratione ipsius aīe. In q̄ tria p̄siderat
Primum est quod de novo tractādū est de aīa acī nūhī dictū
ellet de ea. quod oīa dicta p̄us de aīa p̄p̄ vel nūhī hīt veri-
tatis. q̄ si deteam⁹ de aīa p̄tate dicere tunc oīo a nouo inci-
pere. Secundū p̄siderādū est quod in textu dī (cōp̄tates) in q̄
rāq̄ difficultas determinādū de aīa. quod quis aīa q̄ ad quod
est sit facilius cognoscit. in cognitione ipsius quod ad quod est dif-
ficilis est. Terciū quod nota est quod Aresto. vult determinare
de aīa p̄m cōfissimā ei⁹ rationē. quod dī Aresto. ad excludēdū
duas opiniones antiquorū. quoz. aliqd locuti sunt solū de
aīa vegetativa et sensitiva non distinguēt intellegunt a
sensu. Alii autē sicut platonici solū locuti sunt de aīa rōna
li. et nō de alijs aīab. et ideo ad excludēdū vtrāq̄ opī-
nione nō est quod vult dare cōmētē rationē quod p̄uenit oīib⁹ aīab.

Continuat

p̄ diuisio ad iwesti

Dicim⁹ itaq̄ vñū q̄ddā gen⁹ eoz q̄ sī suba cōndidōe; māle⁹
Hic p̄seqtur intentū suū. scilicet ponēdo duas diffinitōes aīe
Et p̄mo inuestigat eā q̄ sī hī sicut de cōfissimā rationē. Se-
cundo illā q̄ sī sicut demiratiois p̄ncipiuī. ibi (q̄m āt ex icē-
tis.) Līcta p̄mū duo facit. quod p̄mo inuestigat diffinitōes
aīe. Secundo p̄bat eā ibi. vñī ḡ. Līcta p̄mū iterū duo facit
quod p̄mo ponit diuisiōes ad inuestigādū diffinitōes de aīa.
quod illū modū inuestigādū diffinitōes ponit secundo posteriorū
tāq̄ vñī. Secundo ex illī diuisiōib⁹ p̄cludit diffinitōem aīe.
Līcta p̄mū p̄mitit sex diuisiōes. q̄m p̄ma ē entis i. x. p̄
dicātā. et illa ilīmitat paucis phibēs ī textu ēī sic dī. Nos
p̄bi dicim⁹ vñū gen⁹ entis ēī subam p̄ q̄d intelligit p̄ ens
et iā hī alias p̄tes sive genera sub se. scilicet p̄dicātā

Huiusāt aliud q̄dē sīc materia q̄ p̄m se q̄dem
nō ē hī aliqd. aliud ēī sīc formā et spēm p̄m quā
dī iā hī aliqd. et terciā q̄ ex his. Et ēī ēī materia q̄
dem potentia. spēs autē endelechia.

Hic ponit aliā diuisiōē. et ēī ēī et suba diuidit in mate-
ria formā et totū p̄positū. Et differēt p̄tes ēī diuisiō

L iiij

Sedā q̄dē subi-
-ficio vñī māle⁹
q̄m diuisioz Rēt.
quādoz fālē
et ad diuītādū
māle⁹ vñī
māle⁹ fālē